

On our English language New Website  
[WWW.PREETNEWS.COM](http://WWW.PREETNEWS.COM)  
[preetnews2020@gmail.com](mailto:preetnews2020@gmail.com)

# PREETNAMA

# ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

## ਖਰਾ ਸੱਚ

ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ : ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਕੌਰ ਪ੍ਰੀਤ

Online and Print Media +1 201-312-4180

ਨਿਊਯਾਰਕ

ਹੋਜ਼ਾਨਾ ਦੀਆਂ  
ਤਾਜ਼ੀਆਂ ਖਬਰਾਂ,  
ਲੇਖ ਅਤੇ ਕਾਵਿ  
ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਲਈ ਦੇਖੋ  
ਸਾਡੀ ਵੈਬਸਾਈਟ  
[www.preetnama.com](http://www.preetnama.com)

ਸਾਲ 2, ਅੰਕ 63, ਮਿਤੀ : 29 ਜੁਲਾਈ, 2020 ਤੋਂ 04 ਅਗਸਤ, 2020

ਵੈਬਸਾਈਟ : [www.preetnama.com](http://www.preetnama.com) ਈਮੇਲ preetnamausa@gmail.com

## ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬਾਬਾ ਮੱਖਣ ਸ਼ਾਹ ਲੁਬਾਣਾ ਸਿੱਖ ਸੈਂਟਰ ਰਿਚਮੰਡ ਹਿੱਲ ਸਟ੍ਰੀਟ 113 ਨਿਊਯਾਰਕ ਵੱਲੋਂ ਲਗਾਇਆ ਮੈਡੀਕਲ ਕੈਂਪ

ਨਿਊਯਾਰਕ : ਸ਼ਨੀਵਰ ਜੁਲਾਈ 25, 2020 ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬਾਬਾ ਮੱਖਣ ਸ਼ਾਹ ਲੁਬਾਣਾ ਸਿੱਖ ਸੈਂਟਰ ਰਿਚਮੰਡ ਹਿੱਲ ਸਟ੍ਰੀਟ 113 ਨਿਊਯਾਰਕ ਵਿਖੇ ਸਵੇਰੇ 9 ਵਜੇ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਸ਼ਾਮ 5 ਵਜੇ ਤੱਕ ਫ੍ਰੀ ਮੈਡੀਕਲ ਕੈਂਪ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਾਹਿਰ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੀ ਟੀਮ ਦੁਆਰਾ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦਾ ਸਿਹਤ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪ੍ਰਿਨਟ, ਬਲਡ-ਪੈਸ਼ਰ, ਬਖਾਰ, ਸ਼ੁਗਰ ਅਤੇ ਐਂਟੀ ਬਾਡੀ ਟੈਸਟ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਕੈਂਪ ਵਿੱਚ ਐਡਵੋਕੇਟਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੱਖ ਤੁਰ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਹਿਯੋਗ ਰਿਹਾ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੱਖ ਮਹਿਮਦਪੁਰ, ਚੇਅਰਮੈਨ ਸਤਨਾਮ ਸਿੱਖ ਟਾਹਲੀ, ਜਰਨਲ ਸਕਤਰ ਦਲੇਰ ਸਿੱਖ, ਹਿਮਤ ਸਿੱਖ ਸਰਪੰਚ, ਰਿਪੀ ਟਾਹਲੀ, ਕੈਸ਼ੀਅਰ ਦਲੀਪ ਸਿੱਖ, ਰਾਜਵਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਕੁਲਵੰਤ ਕੌਰ (PRO) ਨੇ ਡਾਕਟਰਟੀਮ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੱਖ ਜੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅਗਸਤ 2, 2020 ਨੂੰ ਵੀ ਸਵੇਰੇ 9 ਵਜੇ ਤੋਂ ਸ਼ਾਮ 5 ਵਜੇ ਤੱਕ ਫਿਰ ਮੈਡੀਕਲ ਕੈਂਪ ਫੇਰਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਹੋਰ ਤਸਵੀਰਾਂ ਸਫ਼ਾ 7 'ਤੇ ਦੇਖੋ



## ਢਾਡੀ ਗਿਆਨੀ ਮੋਹਨ ਸਿੱਖ ਬਡਾਨਾ ਜੀ, ਭਾਈ ਨੱਥਾ ਜੀ ਭਾਈ ਅਬਦੁੱਲਾ ਢਾਡੀ ਸਭਾ ਯੂ. ਐਸ. ਏ. ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣਨ ਤੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਦਿੱਤੀ ਵਧਾਈ

ਹੈਡ ਗੰਧੀ ਗਿ: ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੱਖ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ: ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੱਖ ਬੋਰਾਏ  
ਸ: ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੱਖ ਕੰਗ ਹਿਉਮਨ ਰਾਈਟਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਸ: ਕੁਲਦੀਪ  
ਸਿੱਖ ਦਿਲੋ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਰਨਲ ਸੈਕਟਰੀ ਭਾਈ ਬਲਾਕਾ ਸਿੱਖ  
ਸ: ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੱਖ ਮੁਦਲ ਸਾਬਕਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸ: ਬੁਟਾ ਸਿੱਖ  
ਚੀਮਾ ਸ੍ਰ.: ਅਵਤਾਰ ਸਿੱਖ ਪੰਨੂ, ਸ੍ਰ. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੱਖ ਉਪਲ  
ਭਾਈ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੱਖ ਭਾਈ ਕੀਕਰ ਸਿੱਖ ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਗੁਰੀ ਭਾਈ  
ਵਰਿੰਦਰ ਸਿੱਖ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੱਖ ਸੰਤੂ ਅਤੇ ਸ਼ੁਹਰ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ  
ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਿੱਖ ਕਲਚਰ ਸੁਸਾਇਟੀ ਰਿਚਮਟ ਹਿੱਲ ਨਿਊਯਾਰਕ  
(B J ਸਟੂਡੋਓ) ਵੱਲੋਂ ਸਾਡੇ ਹਮਨ ਪਿਆਰੇ ਢਾਡੀ ਗਿ: ਮੋਹਨ  
ਸਿੱਖ ਬਡਾਨਾ ਜੀ ਨੂੰ ਭਾਈ ਨੱਥਾ ਜੀ ਭਾਈ ਅਬਦੁੱਲਾ ਢਾਡੀ  
ਸਭਾ U S A ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣਨ ਤੇ ਬਹੁਤ ਬਹੁਤ ਮੁਬਾਰਕਾ ਅਸੀਂ  
ਸ਼ੁਚੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਤੋਂ ਆਸ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ ਪੰਥ ਦੀ ਚੜ੍ਹਦੀ



### ਇਸ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਦਿਨ ਤਿਉਹਾਰ

ਬੀਦ ਉਲ ਜੁਹਾ	1 ਅਗਸਤ
ਰੱਖੜੀ	3 ਅਗਸਤ
ਬਰਸੀ ਭਗਤ ਪੂਰਨ	3 ਅਗਸਤ
ਸਿੱਖ ਪਿੰਗਲਵਾੜਾ	
ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜਨਮ ਅਸਟਮੀ	11 ਅਗਸਤ
ਅਜਾਦੀ ਦਿਵਸ	15 ਅਗਸਤ
ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ	19 ਅਗਸਤ
ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ	

ਪੰਚਮੀ	23 ਅਗਸਤ
ਸੰਗਰਾਂਦ	16 ਅਗਸਤ
ਪੁਰਨਮਾਸੀ	3 ਅਗਸਤ
ਮੈਸਿਆ	19 ਅਗਸਤ

## ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਫੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੇ ਏਅਰ ਇਡੀਆ ਦੀਆਂ ਟਿਕਟਾਂ ਨੇ ਪਸੀਨੇ ਛੁਡਾਏ

ਨਿਊਯਾਰਕ : ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬਾਬਾ ਮੱਖਣ ਸ਼ਾਹ ਲੁਬਾਣਾ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਇਜਲਾਸ ਹੋਇਆ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਸਤੇ ਰੋਟਾਂ 'ਤੇ ਟਿਕਟ ਰਾਹੀਂ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਲੋਕ ਇਥੇ 5-6 ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਵਿਹਲੇ ਬੈਠੇ ਹਨ ਇਥੇ ਕੋਨੇਨਾ ਵਾਇਰਸ ਕਰਕੇ ਕੋਈ ਵੀ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਜਹਾਜ਼ ਦੀਆਂ ਟਿਕਟਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਪੁਛਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਇਹ ਲੱਖਾਂ ਰੁਪਏ ਦੀਆਂ ਦੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਕਤ ਲੱਕ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਏਅਰ ਇਡੀਆ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਏਅਰ ਲਾਈਨ ਦੀਆਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ 'ਤੇ ਟਿਕਟਾਂ ਮੁਹੱਈਆਂ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾਣ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਵਾਪਸ ਜਾ ਸਕਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਹੋਰ ਗੱਲ ਵੱਲ ਪਿਆਨ ਦੁਆਇਆ ਕਿ ਜੋ ਲੋਕ ਭਾਰਤ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਿਚ ਹੀ ਕੁਆਰਟਾਈਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿਉਂਕਿ

ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਨੇਨਾ ਵਾਇਰਸ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਿਚ ਹੀ ਕੁਆਰਟਾਈਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿਉਂਕਿ



### ਇਸ ਅੰਕ ਦਾ ਸਵਾਲ

ਕੀ ਪੰਜਾਬ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ  
ਵਲੋਂ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ  
ਲੈਂਡਪੁਲਿੰਗ ਨੀਤੀ ਸਰਕਾਰ  
ਦਾ ਸਹੀ ਫੈਸਲਾ ਹੈ ?

ਜਵਾਬ :-

ਹਾਂ ਜਾਂ ਨਾਹ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ  
ਤੁਸੀਂ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਜੁਆਬ  
ਈਮੇਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ

[preetnamausa@gmail.com](mailto:preetnamausa@gmail.com)

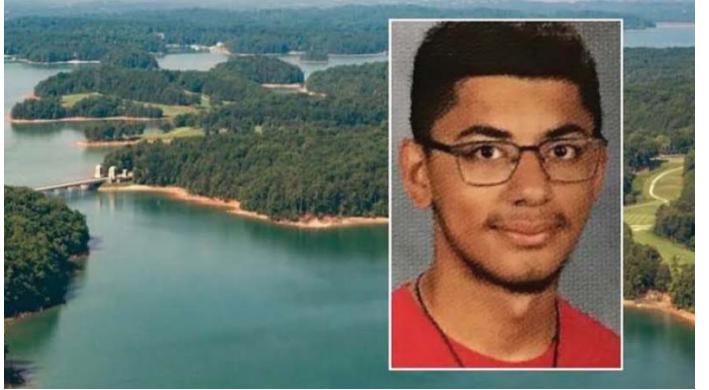
ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਸਾਬਕਾ ਰਿਪਬਲਿਕਨ ?ਲੰਪਿਕ ਦੌੜਾਕ ਜਿਮ ਰਾਯਨ ਨੂੰ ਮੈਡਲ ਆਫ਼ ਫਰੀਡਮ ਦਾ ਐਵਾਰਡ ਦਿੱਤਾ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਡੀ.ਸੀ (ਰਾਜ ਗੋਗਾਨਾ) - ਜਿਸ ਰਾਖਨ ਨੇ 1964 ਦੇ ਉਲੰਪਿਕ ਵਿਚ 17 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ 1,500 ਮੀਟਰ ਦੇ ਟਰੈਕ ਏਂਡ ਵਿੱਟ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ 4 ਮਿਟ ਦਾ ਮੀਲ ਤੋਂਝਨ ਵਾਲਾ ਪਹਿਲਾ ਅਮਰੀਕੀ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਦਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਬਣਿਆ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਮੈਕਸੀਕੋ ਵਿਚ 1968 ਦੀਆਂ ਗਰਮੀਆਂ ਦੀਆਂ ਖੇਡਾਂ ਵਿਚ ਚਾਂਦੀ ਦਾ ਤਗਮਾ ਜਿੱਤਿਆ ਅਤੇ ਚਾਰ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਜਗਨੀ ਵਿਚ ਦੁਬਾਰਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕੀਤਾ। ਰਾਖਨ ਨੇ 19 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ, 3: 51.3, ਮੀਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਵ ਰਿਕਾਰਡ ਵੀ ਬਣਾਇਆ ਅਤੇ ਇਹ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਦੇ ਇੱਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ



11 ਵਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਤੇਜ਼ ਦੋੜਾਕ ਚੰ ਉਸ ਦਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਗਯਨ ਨੇ ਰਿਪਬਲੀਕਨ ਪਾਰਟੀ ਤੋਂ ਨਾਂ ਦਰਜ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਚੱਲ ਰਹੇ ਕੈਰੀਅਰ ਦੇ ਇੱਕ ਸਦੱਸ਼ ਵਜੋਂ 1996 ਤੋਂ 2007 ਕੱਲ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਵਜੋਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਸੂਬੇ ਜਾਰਜੀਆ ਤੈਰਾਕੀ  
ਨਾ ਆਉਣ ਕਾਰਨ ਨਾਬਾਗੀ ਦੀ ਮੌਤ



ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ (ਗਾਜ ਗੋਗਨਾ) - ਬੀਤੇ ਦਿਨਾਂ ਜਾਰਜੀਆ ਝੀਲ 'ਤੇ ਡੁੱਬਣ ਦੇ ਹਾਦਸੇ ਵਿੱਚ ਇਕ ਹੋਰ 17 ਸਾਲਾ ਦੇ ਨਬਾਲਗ ਨੌਜਵਾਨ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਮਰਨ ਵਾਕਿਆਂ ਦਾ ਇਹ ਚੌਥਾ ਵਿਅਕਤੀ ਝੀਲ ਵਿੱਚ ਦੁੱਬਣ ਨਾਲ ਮਰਿਆ ਹੈ। ਇਕ ਨਿਊਯਾਰਿਕ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਗੈਨਿਸਵਿੱਲੇ, ਗਾ ? ਦਾ ਕਿੱਸਟੋਫਰ ਐਕੋਸਟਾ ਫਾਰਿਆਸ ਲੰਘੇ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਦੁਪਹਿਰ ਨੂੰ ਲੇਨੀਅਰ ਝੀਲ ਵਿੱਚ ਤੈਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੇਖਦੇ ਦੇਖਦੇ ਹੀ ਉਹ ਗਾਇਬ ਹੋ ਗਿਆ। ਫਾਇਰ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਝੀਲ ਦੇ ਬਾਲਸ ਕ੍ਰੀਕ ਪਾਰਕ ਵਿੱਚ ਲੜਕੇ ਦੀ ਲਾਸ਼, ਜੋ ਕਿ 27 ਫੁੱਟ ਵੱਡੀ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਸੀ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਸੂਤਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚਿਆ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸੇਫਟੀ ਯੰਤਰ ਨਾਲ ਤੇਰਾਕੀ ਕਰਿਆ ਕਰਨਾ। ਪਰ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮਾਹਿਰ ਤੈਰਾਕ ਗਿਣਦੇ ਹਨ। ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਅਜਿਹੇ ਹਾਦਸੇ ਇਸ ਥਾਂ 'ਤੇ ਵਾਪਰ ਰਹੇ ਹਨ।

**ਅਮਰੀਕੀ ਟੀਵੀ ਦੇ ਹੋਸਟ, ਰੇਜ਼ੀਸ਼ ਫਿਲਾਬਿਨ  
ਦੀ 88 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਚੰ ਮੌਤ**



25 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਲਈ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਯੂ. ਐਸ ਦਾ ਵਰਜਨ ਕੌਣ  
ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਲੱਖਪਤੀ ਬਣਨ ਦੀ ਪੱਸ਼ਕਾਰੀ ਵੀ ਕੀਤੀ। ਨਾਮਵਰ  
ਪੀਪਲਜ਼ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਲਈ ਉਸ ਨੇ ਇਕ ਪਰਿਵਾਰਕ ਬਿਆਨ ਪਿੜ੍ਹਾ: “ਉਸ ਦੀ  
ਨਿੱਘ, ਉਸ ਦੀ ਮਜ਼ਾਕ ਦੀ ਭਾਵਨਾ, ਅਤੇ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਕੁਝ ਇਸ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਨ  
ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਉਸ ਦੀ ਇਕਲੋਤੀ ਯੋਗਤਾ ਲਈ ਉਹ ਬਹੁਤ ਮਸ਼ਹੂਰ ਸੀ। ਉਸ  
ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਸ਼ਕਾਂ ਨੇ ਉਸ ਦੇ 60 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਕੈਰੀਅਰ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸਮਰਥਨ  
ਲਈ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਦੁਨੀਆ ਤੋਂ ਚਲੇ ਜਾਣ ਦੇ ਘਾਟੇ ਤੇ ਗਹਿਰਾ  
ਸੋਗ ਵੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ। ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਟਵੀਟ ਕਰਕੇ  
ਇਕ ਨਾਮਵਰ ਟੀ. ਵੀ ਹੋਸਟ ਦੀ ਮੌਤ ਤੇ ਡੂੰਘੇ ਦੁੱਖ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ  
ਰੇਜ਼ੀਸ ਫਿਲਮਿਨ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬੜਾ ਵਧੀਆਂ ਮਿਤਰ ਦੱਸਿਆ

A photograph of Donald Trump in profile, facing left, wearing a dark suit, white shirt, and red tie. He has a small American flag pin on his lapel. The background is slightly blurred, showing an ornate interior.

ਨਿਊਜਰਸੀ “ਚ ਇਕ ਪੰਜਾਬੀ ਨੌਜਵਾਨ ਦੀ ਮੌਤ, ਇਕ  
ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਬੱਚੀ ਸਿਰੋਂ ਉੱਠਿਆ ਪਿਉ ਦਾ ਸਾਇਆ

ਨਿਊਜਰਸੀ (ਗਾਜ ਗੋਗਨਾ) - ਬੀਤੇ ਦਿਨ ਨਿਊਜਰਸੀ ਸੂਬੇ ਦੇ ਟਾਊਨ ਐਲਿਜ਼ਾਬੈਥ ਵਿਖੇ ਸਪਿੰਗ ਸਟ੍ਰੀਟ 'ਤੇ ਸਥਿਤ ਕਾਨਕੇ ਨਾਂ ਦੇ ਗੈਸ ਸਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਇਕ ਪੰਜਾਬੀ ਮੁਲ ਦੇ 40 ਸਾਲਾ ਨੌਜਵਾਨ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਲੀਰ ਦੀ ਕੰਮ ਕਰਦਿਆਂ ਪੰਪ 'ਤੇ ਹੀ ਦਿਲ ਦਾ ਦੰਗ ਪੈਣ ਕਾਰਨ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿਚ ਪਰਮਜੀਤ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਦੁੱਖ ਜਤਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਹ ਇਕ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਬੱਚੀ ਦਾ ਪਿਤਾ ਸੀ। ਅਤੇ ਇਕ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾ ਹੀ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾ ਕਿ ਪਤਨੀ ਸਮੇਤ ਅਮਰੀਕਾ ਆਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਸ਼ਿਟੀਜਨ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਪਿਛੋਕੜ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਅੱਪਰਾ ਦੇ ਪਿੰਡ ਛੋਕਰਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਸਵਰ ਦੇ ਮੱਕੇ ਇਕ ਗੋਰਾ ਗੱਡੀ ਚੁੰਗੀ ਤੇਲ ਪ੍ਰਵਾਉਣ ਲਈ ਆਇਆ ਤਾਂ ਉਸ ਕੋਲੋਂ ਤੇਲ ਪਾਉਣ ਲਈ ਪੰਪ ਦੀ ਨੋਜਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲੱਗੀ ਤੇਹਾਂ ਉਥੇ ਹੀ ਡਿੱਗ ਪਿਆ। ਗੋਰੇ ਵੱਲੋਂ ਪੁਲਸ ਨੂੰ ਫੌਨ ਕਰਨ 'ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਥਾਨਕ ਐਲਿਜ਼ਾਬੈਥ ਦੇ ਹਸਪਤਾਲ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ, ਜਿੱਥੇ 'ਡਾਕਟਰਾਂ' ਨੇ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਦਿਲ ਦੀ ਹਰਕਤ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਣਾ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ। ਪਰਮਜੀਤ ਇਕ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ 'ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾ ਕੇ ਆਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਦੋਵੇਂ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਐਲਿਜ਼ਾਬੈਥ ਟਾਊਨ 'ਚ ਰਹਿਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਇਕ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਇਕ ਬੱਚੀ ਵੀ ਸੀ।





ਭੁਲੱਖ ਤਹਿਸੀਲ ਦੇ ਪਿੰਡ ਭਦਾਸ ਦੀ ਪੰਜਾਇਤ ਵੱਲੋਂ ਕੂੜਾ  
ਕਰਕਟ ਤੋਂ ਖਾਦ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਆਰੰਭਿਆ

ਲੁਲੱਬ, 27 ਜੁਲਾਈ (ਅਜੇ ਗੋਗਾਨਾ) - ਭੁਲੱਬ ਦੇ ਨੇੜਲੇ ਪੰਡ ਭਦਾਸ ਦੀ ਪੰਚਾਇਤ ਵੱਲੋਂ ਸਾਲਿਡ ਵੇਸਟ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਤਹਿਤ ਮਕਸੂਦਪੁਰ ਰੋਡ ਤੇ ਪਿੰਡ ਦਾ ਕੁੜਾ ਰਕਟ ਸਾਂਭਣ ਲਈ ਪ੍ਰੈਜ਼ੈਕਟ ਨੂੰ ਆਰੰਭਿਆ ਗਿਆ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ 15 ਅਗਸਤ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਪਿੰਡ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਹਰਪਿੱਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਪਿੰਡ ਦੀ ਸਰਪੰਚ ਦੇ ਪਤੀ ਸ; ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਿੱਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੰਡ ਭਦਾਸ ਦੇ ਐਨ.ਆਰ.ਆਈ ਵੀਰਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਗਲੀਆਂ ਇਟਰਲੈਕ ਦਿੱਟਾ ਨਾਲ ਪੱਕੀਆਂ ਕਰਕੇ ਸੀਵਰੇਜ ਪਾ ਕੇ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਦਾ ਕੰਮ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹੁਣ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਕੁੜੇ ਕਰਕਟ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਨਾਲ ਜਿੱਠਣ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮੱਦਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਤਹਿਤ ਸਾਲਿਡ ਵੇਸਟ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਪਲਾਂਟ ਨਗਾਊਣ ਲਈ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ



ਵਿਚ ਕੂੰਜ ਤੇ ਖਾਦ ਤਿਆਰ ਕਾਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਪੰਚਾਇਤ ਦੀ ਡੇਢ ? ਕਨਾਲ ਜਸੀਨ ਤੇ ਸੈੱਡ ਤੇ ਚਾਰ ਹੌਜੀਆ ਬਣਾਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਕੰਚ, ਰਬੜ, ਗਿਲਾ ਤੇ ਸੁੱਕਾ ਕੂੰਜਾ ਕਰਕਟ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜਮਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਕੱਚ ਤੇ ਰਬੜ ਦੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਵੇਚਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਗਿਲੇ ਤੇ ਸੁੱਕੇ ਕੜੇ ਤੋਂ ਖਾਵੇਗਾ।

# ਭਾਰਤੀ-ਅਮਰੀਕੀ ਨੇ ਵਰਜੀਨੀਆ ਦੇ ਉਪ ਰਾਜਪਾਲ ਲਈ ਪ੍ਰਾਉਡ ਅਮਰੀਕਨ ਪੈਂਕ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ

ਸਿੱਗਟਨ ਡੀ ਸ੍ਰੀ (ਗਾਜ ਗੋਗਨਾ) - ਭਾਰਤੀ-ਅਮਰੀਕੀ ਪ੍ਰਪਥਲੀਕਨ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਪੁਨੀਤ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਨੇ ਰਿਚਰੀਨੀਆ ਦੇ ਲੈਫ਼ਟੀਨੈਂਟ ਗਵਰਨਰ ਦੇ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਵਡਰ ਲਈ ਚੌਣ ਲੜਨਗੇ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਇੱਕ 'ਜਨੀਤਿਕ ਐਕਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। 55 ਲਾਲਾ ਪੁਨੀਤ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਨੇ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਰਖ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਈਮੇਲ ਵਿੱਚ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ: ਕਿ ਮੈਂ ਰਿਚਰੀਨੀਆ ਦੇ ਲੈਫ਼ਟੀਨੈਂਟ ਗਵਰਨਰ ਲਈ ਆਪਣੀ ਚੌਣ ਲੜਨ ਲਈ ਪ੍ਰੈਡ ਅਮਰੀਕਨ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਐਕਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰਕੇ ਮੁਹਿਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਲਈ ਹੈ। ਇੱਕ 'ਜਨੀਤਿਕ ਐਕਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ (ਪੀਏਸੀ) ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਕਾਸ ਤੋਂ ਛੋਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੰਗਠਨ ਹੈ ਜੋ ਚੌਣਾਂ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨ ਲਈ ਗੁਪਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੈਸਾ ਇਕੱਠਾ ਰੋਗੀ। ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਮੈਂ ਪ੍ਰੈਡ ਅਮਰੀਕਨ



ਅਗਾਂਹਵੱਧ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਹਨ। “ਊਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, ਸਾਜਾਤ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤਰੀਕਿਆਂ ਬਾਰੇ ਸਾਰੇ ਵਰਜੀਨੀਆਂ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਅਸਲ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦੇ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰਦੀ ਜ਼ਹਰਤ ਹੈ, ਇੱਕ ਪ੍ਰੈਸ ਬਿਥਾਨ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰੈਂਡ ਅਮੇਰੀਕ ਪੈਕ ਦੇ ਬਾਨੀ ਪੁਨੀਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਮੁਢਲੀ

ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਪਿਡ ਵਿੱਚ ਘਰਾਂ ਦੇ ਕਲੱਸਟਰ ਬਣਾ ਕੇ ਚਾਰ ਰੰਗਾਂ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੁੜਾ ਸੁੱਟਣ ਲਈ ਕੁੜੇਦਾਨਾਂ ਤੇ ਲਿਖਿਆ ਹੋਵੇਗਾ ਤੇ ਹਰ ਰੈਜ਼ ਸਫ਼ਾਈ ਵਰਕਰਾਂ ਵਲੋਂ ਪਲਾਂਟ ਵਿੱਚ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾਇਆ ਕਰੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਇਸ ਨਾਲ ਪਿਡ ਦੀ ਸਫ਼ਾਈ, ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਤੇ ਪਿਡ ਦੀ ਪੰਚਾਇਤ ਦੀ ਅਮਦਨ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਸਿਆ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਪਿੰਡ ਦੀ ਪੰਚਾਇਤ ਆਪਣੇ ਕੋਲੋਂ ਪੈਸੇ ਖਰਚੇਗੀ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪੰਚਾਇਤ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਪੰਚਾਇਤ ਸੰਮੱਤੀ ਮੈਂਬਰ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਫਰਾਂਸ ਨੇ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਪਲਾਂਟ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ 15 ਅਗਸਤ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਨੂੰ ਕਰਕੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਪਿਡ ਦੀ ਪੰਚਾਇਤ ਵੱਲੋਂ ਐਨ ਆਰ ਆਈ ਵੀਰਾਂ ਦਾ ਪਿਡ ਦੀ ਨੁਹਾਰ ਬਦਲਣ ਲਈ ਪਾਏ ਗਏ ਯੋਗਦਾਨ ਲਈ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਨਿੱਜੀ ਸਨਮਾਨ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਖੋਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। “ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਲਈ ਨਾਲ ਮੰਨਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਅਮਰੀਕੀ ਬਾਣੀਅਰ ਮੁਕਤ ਪੂਜੀਵਾਦ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਇਜ਼ਜ਼ਤ ਹੈ। ਪਰ ਸਾਡੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪੱਛੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਹੈ,” ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ। ਸਾਨੂੰ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ, ਛੋਟੇ ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਅਤੇ ਫੌਂਡਿੰਗ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਸੌਖਾ ਬਣਾ ਕੇ, ਵਧੇਰੇ ਨੌਕਰੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਨਾ, ਵਰਜੀਨੀਆ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਦੇ ਹੋਰੇਕ ਰੈਸ਼ਨਾਈ ਲਈ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਇਟਰਨਸ਼ਿਪ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ, ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਪੌੜੀ ਚੜ੍ਹਨ ਵਿਚ ਸਹਾਇਤਾ, ਸਕੂਲ ਸੁਧਾਰਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਧੁਨਿਕੀਕਰਨ ਕਰਕੇ ਅਮੀਂ ਬਿਹਤਰ ਕੇਂਮ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ

**ਕੋਰੋਨਾ ਦੇ ਵਧ ਰਹੇ ਕੇਸਾਂ ਨੇ ਵਧਾਇਆ ਭੱਜੀ  
ਦਾ ਬੀਪੀ, ਰਵਿਵਾਰ 'ਤੇ ਇੰਝ ਕੱਢਿਆ ਗੱਸਾ**

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, : ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਕਰਵਾਰ  
 ਨੂੰ 49 ਹਜ਼ਾਰ 310 ਮਾਮਲੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਹਨ ਜੋ  
 ਹਣ ਤੱਕ ਦੇ 24 ਘੰਟਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਨ।  
 ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕੁਲ 45,720 ਕੋਈਡ-19  
 ਮਾਮਲੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ। ਸਿਹਤ ਮੰਤਰਾਲੇ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ  
 ਅੰਕੜਿਆਂ ਮੁਤਾਬਕ ਹੁਣ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਗਿਣਤੀ  
 12,87,945 ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਕੇਰਨਾ ਕਰਕੇ ਵਿੱਗੜ ਰਹੇ  
 ਹਾਲਾਤ 'ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਸਪਿਨਰ ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਦਾ  
 ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜਲਦੀ ਹੀ ਇੱਕ ਦਿਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਲੱਖ  
 ਕੇਸ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ

ਇਸ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਨਹੀਂ। ਕੋਰੋਨਾ ਕਾਰਨ ਵਿਗੜ ਰਹੀ  
ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਟਵੀਟ ਕਰਕੇ ਗੁੱਸੇ ਦੇ  
ਨਾਲ ਚਿੰਤਾ ਵੀ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤੀ ਹੈ।

**ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਦਾ ਟਵੀਟ:**

ਦੱਸ ਦਈਏ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ  
ਕੋਰੋਨਵਾਇਰਸ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ  
ਮਹਾਮਾਰੀ ਦੇ ਖਤਰੇ ਦੀ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹਨ।  
ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲੋਕਡਾਊਨ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ  
ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ 'ਤੇ ਵੀ ਆਪਣਾ ਗੁੱਸਾ ਜ਼ਾਹਰ  
ਕੀਤਾ ਸੀ।



# ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬਾਬਾ ਮੱਖਣ ਸ਼ਾਹ ਲੁਬਾਣਾ ਸਿੱਖ ਸੈਂਟਰ ਰਿਚਮੰਡ ਹਿੱਲ ਸਟ੍ਰੀਟ 113 ਨਿਊਯਾਰਕ ਵਿਖੇ ਬੜੀ ਸਰਧਾ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਸ਼ਹੀਦ ਭਾਈ ਤਾਰੂ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਹਾੜਾ

ਪਿਤਪਾਲ ਕੌਰ (ਨਿਊਯਾਰਕ 26 ਜੁਲਾਈ) - ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬਾਬਾ ਮੱਖਣ ਸ਼ਾਹ ਲੁਬਾਣਾ ਸਿੱਖ ਸੈਂਟਰ ਰਿਚਮੰਡ ਹਿੱਲ ਸਟ੍ਰੀਟ 113 ਨਿਊਯਾਰਕ ਵਿਖੇ ਸ਼ਹੀਦ ਭਾਈ ਤਾਰੂ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਹਾੜਾ ਬੜੀ ਸਰਧਾ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ। ਜੁਲਾਈ 24 ਨੂੰ ਅੰਦਰ ਕੀਤੇ ਪਾਠ ਦੇ ਭੋਗ (26 ਜੁਲਾਈ) ਦੇ ਉਪਰੰਤ ਦੁਪਹਿਰ 2:00 ਵਜੇ ਤੱਕ ਦੀਵਾਨ ਸਜਾਏ ਗਏ। ਰਾਗੀ ਢਾਡੀ ਜੱਥਿਆ ਨੇ ਰਸ ਭਿੰਨੀ ਅਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਕੀਰਤਨ ਨਾਲ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਹਾਲ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਉਪਰੰਤ ਹੈਂਡ ਗਰੰਥੀ ਭਾਈ ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਭਾਈ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਜੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਾਲਿਆ ਨੇ ਭਾਈ ਤਾਰੂ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਸਮਰਣ ਕਰਵਾਈ। ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਵੱਧ ਚੜ ਕੇ ਆਪਣੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲਗਵਾਈ। ਸੋਸ਼ਲ ਡਿਸਟੈਨਸ ਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਲਾਅ ਅਫ ਅਟਰਨੀ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਨਿਊਯਾਰਕ ਸਟੇਟ COVID-AI rent relief ਬਾਰੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ। ਗੁਰੂ ਕਾ ਲੰਗਰ ਅਤੁੱਟ ਵਰਤਿਆ। ਗੁਰੂਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਮਹਿਮਦਪੁਰ, ਚੇਅਰਮੈਨ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਟਾਹਲੀ, ਜਗਨਲ ਸਕੱਤਰ ਦਲੇਰ ਸਿੰਘ, ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਸਰਪੰਚ, ਰਿਪੀ ਟਾਹਲੀ, ਗੁਰਮੇਜ ਸਿੰਘ, ਕੈਸ਼ੀਅਰ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ, ਰਾਜਵਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਕੁਲਵੰਤ ਕੌਰ (PRO) ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਆਈਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ।



ਤਸਵੀਰਾਂ : ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬੀ. ਜੇ. ਸਟੂਡੀਓ



# ਗੁਰੂਦੁਆਰਾ ਸਿੱਖ ਕਲਚਰਲ ਸੁਸਾਇਟੀ 95-30-118 ਸਟ੍ਰੀਟ ਰਿਚੰਡ ਹਿੱਲ ਨਿਊਯਾਰਕ ਵਿੱਖੇ ਸ਼ਰਧਾ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ ਪੰਜ ਦੇ ਮਹਾਨ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦਾ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਹਾੜਾ

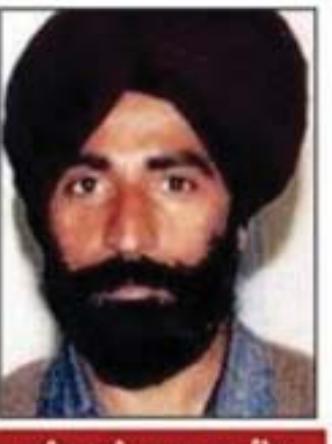
ਨਿਊਯਾਰਕ ( ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਕੌਰ) - ਗੁਰੂਦੁਆਰਾ ਸਿੱਖ ਕਲਚਰਲ ਸੁਸਾਇਟੀ ਵਿੱਖੇ ਸਿੱਖ ਯੂਬ ਆਫ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਜੱਬੇਬੰਦੀਆ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜ ਦੇ ਮਹਾਨ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦਾ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਹਾੜਾ ਜੁਲਾਈ 26, 2020 ਨੂੰ ਬੜੀ ਸ਼ਰਧਾ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ । ਪੰਜ ਲਈ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਨੂੰ ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਸ਼ਰਧਾ ਦੇ ਛੁੱਲ ਚੜਾਏ । ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਿਆਣੀ , ਜਰਨਲ ਸਕੱਤਰ ਬਲਾਕਾ ਸਿੰਘ , ਗੁਰੂਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੋਪਰਾਏ ਅਤੇ ਸਮੂਰ ਗੁਰੂਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਅਰਪਣ ਕੀਤੀ । ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਗੁਰੂਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਹੈਂਡ ਗਰੰਥੀ ਭਾਈ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਸੌਵਾ ਮੁਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਨਿਭਾਈਆਂ ਗਈਆ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ । ਗੁਰੂ ਕੇ ਲੰਗਰ ਦਾ ਅਤੁੱਟ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸੀ ।



ਤਸਵੀਰਾਂ : ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੁਲਤਾਨੀ



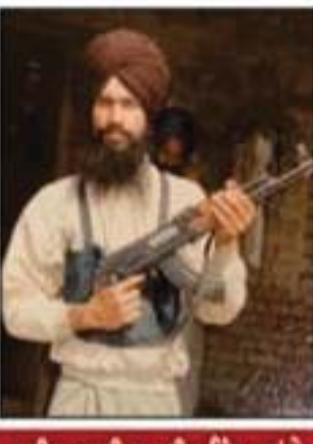
ਸ਼ਹੀਦ ਭਾਈ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬਚਹੇਰ



ਸ਼ਹੀਦ ਭਾਈ ਜਨਵਲ ਲਾਭ ਸਿੰਘ



ਸ਼ਹੀਦ ਭਾਈ ਗੁਰਜੇਤ ਸਿੰਘ ਬੁੰਧ ਜਿਥ ਵਾਲਾ



ਸ਼ਹੀਦ ਭਾਈ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬਾਂਦੇ



ਸ਼ਹੀਦ ਭਾਈ ਅਲਵਾਜਰ ਸਿੰਘ ਬਹੁਮਾ



ਸ਼ਹੀਦ ਭਾਈ ਪਾਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਯਾਵਾਤ





ਤਸਵੀਰਾਂ : ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੁਲਤਾਨੀ

ਰਿਚਮੰਡ ਹਿੱਲ ਨਿਊਯਾਰਕ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵੱਲੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਟੀ 20 ਕ੍ਰਿਕਟ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਪਰਮਿਦਰ ਸਿੰਘ ਪਿੰਕਾ ਅਤੇ ਲਵਦੀਪ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੇ ਕ੍ਰਿਕਟ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਵਿਚ 12 ਟੀਮਾਂ ਨੇ ਭਾਗ ਲਿਆ। ਫਾਈਨਲ ਮੈਚ ਵਿਚ ਰੋਆਇਲ ਨਾਈਟਸ ਕ੍ਰਿਕਟ ਕਲੱਬ ਨੇ ਫੌਂਡੇਨ ਇਲੈਵਨ ਕ੍ਰਿਕਟ ਕਲੱਬ ਨੂੰ 168 ਦੌੜਾ ਨਾਲ ਹਰਾ ਕੇ ਚੈਪੀਅਨਸ਼ਿਪ ਜਿੱਤਿਆ। ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਤੋਂ ਉਪਰਾਲੇ ਸਦਕਾ ਇਹ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਬਹੁਤ ਗੀ ਵਧੀਆ ਤਰੀਕੇ ਸੰਪੂਰਨ ਹੋਇਆ।

**ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬਾਬਾ ਮੁਖਣ ਸ਼ਹੀ ਲੁਬਾਲਾ ਸਿੰਖ ਸੈਟਰ ਰਿਸਮੰਡ ਹਿੱਲ ਸਟ੍ਰੋਟ 113 ਨਿਊਯਾਰਕ ਵੱਲੋਂ ਲਗਾਇਆ ਮੈਡੀਕਲ ਕੇਂਪ**



## Four Truck Drivers Needed

- **Driver For Volvo 2020**
- **Experience Driver Preferred**
- **Good Salary**



**Contact for More Information**  
Aman : 443-514-6345, Raman : 518-801-5172



# ਸਢੀਂਡਸਾ ਵਿਰੁੱਧ ਬਿਆਨ ਬਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬੈਂਸ ਕਾਂਗਰਸ ਤੇ ਬਾਦਲਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਖੇਡ ਰਹੇ ਹਨ : ਭੋਮਾ ਜੰਮੂ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਬਾਦਲਾਂ ਨੂੰ ਦਿਨ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਧੂੜ ਚਟਾਉਣ ਵਾਲੇ ਤੇ ਬਾਦਲਾਂ ਦੇ ਕੈਪ ਵਿੱਚ ਭੱਗਦੜ ਮਚਾਉਣ ਵਾਲੇ ਸ੍ਰਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਢੀਂਡਸਾ ਦੀ ਵਿਰੋਧਤਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਇਨਸਾਫ਼ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ ਸਿਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ ਲੁਕਵੇਂ ਤੌਰ ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਤੇ ਬਾਦਲਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਖੇਡ ਰਹੇ ਹਨ , ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਚਾਲਾਂ ਤੋਂ ਸੁਚੇਤ ਤੇ ਖਬਰਦਾਰ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਥਾਂ ਇਹਨਾਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਦਿਆਂ ਸ ਢੀਂਡਸਾ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਸਾਥੀਆਂ ਤੇ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਸਿੱਖ ਸਟੂਟੈਂਟਸ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭੋਮਾ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂ ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੰਮੂ , ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖੋਜਕੀਪੁਰ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਜ਼ੀਠੀਆਂ ਹਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਭਾਂਤਪੁਰ ਜੰਟਾਂ ਤੇ ਲਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਟਾਂਡਾ ਨੇ ਇੱਕ ਸ਼ਾਂਝੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਸ ਸਿਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ ਵਲੋਂ



ਰੱਖਿਆ ਹੈ ਇਹ ਬੈਂਸ ਦੇ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਹੀ ਸਿੱਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ ਢੀਂਡਸਾ ਸਹੀ ਟੈਕ ਤੇ ਚੱਲ ਕੇ ਸਹੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵੱਲ ਅੱਗੇ ਵੱਧ ਰਹੇ ਹਨ। ਸ ਢੀਂਡਸਾ ਦਾ ਕਾਫ਼ਲਾ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਦੇਸ਼ ਬਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਫੈਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਬੈਂਸ ਆਪਣੇ ਘਰ ਦੇ ਆਲੋ-ਦੁਆਲੇ ਸੀਮਤ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬੈਸ ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੁਚੇਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੁਣ ਹੰਕਾਰ ਵੀ ਛੱਡੋ ਤੇ ਸ਼ੇਖ ਚਿੱਲੀ ਦੇ ਸੁਪਨੇ ?ਵੇਖਣੇ ਵੀ ਛੱਡੋ ਦੇਵੇ ਕਿ ਇੱਕ ਭਰਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਤੇ ਦੂਜਾ ਸ੍ਰਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ , ਵਾਰ , ਮਾਂ ਜੰਮੀ ਨਾ , ਪੁੱਤੜ ਬਨੇਰੇ ਤੇ। ਬੈਂਸ ਭਰਾ ਕੱਲ ਤੱਕ ਸੁਖਬੀਰ ਤੇ ਮਜ਼ੀਠੀਏ ਦੀਆਂ ਟਿਕਟਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਕਰਮਾ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਬਿਆਨ ਦੇ ਅਧੀਰ ਵਿੱਚ ਭੋਮਾ ਜੰਮੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ ਢੀਂਡਸਾ ਦਾ ਕਾਫ਼ਲਾ ਮਸਤ ਹਾਥੀ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੱਲਕੇ ਇਸ ਵਾਰ ਉੱਤਰ ਕਾਂਟੇ ਮੈਂ ਚੜ੍ਹਾਂ ਦੀ ਖੇਡ ਬੰਦ ਕਰ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਗੀਝਾਂ ਪੁਰੀਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਤੀਸਰਾ ਬਦਲ ਮੁਹੱਈਆਂ ਕਰਵਾਏਗਾ।

## ਕੈਨੇਡਾ: ਝੀਲਾਂ 'ਚ ਛੁੱਬਣ ਕਾਰਨ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਗੱਭਰੂਆਂ ਦੀ ਮੌਜ

ਸਗੋ : ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਬੀਸੀ ਅਤੇ ਅਲਬਰਟਾ ਸੁਬਿਆਂ ਵਿਚ ਵਾਪਰੀਆਂ ਦੇ ਦੁਰਘਟਾਵਾਂ ਕਾਰਨ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਈਚਾਰਾ ਬੌਹੋਦ ਸੋਗ ਵਾਰ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਿਚ ਦੋ ਪੰਜਾਬੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਝੀਲਾਂ ਚ ਛੁੱਬਣ ਕਾਰਨ ਮੌਜ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕੌਲੂ ਬੀਸੀ ਵਿਚ ਸਗੋ ਦੀ ਕਵਾਂਟਲਿਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਚਿਲੀਵਾਕ ਵਿਖੇ ਕਲਟਸ ਲੋਕ ਵਿਚ ਛੁੱਬਣ ਕੇ ਮਰ ਗਿਆ। ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਜ਼ਿਲਾ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਦੇ ਪਿੰਡ ਚੱਕ ਸ਼ਗੀਫ ਦਾ ਜ਼ਮਾਲ ਸੀ। ਅਜੇ ਉਸ ਨੂੰ ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ ਹੁਣੇ ਹੀ ਮਿਲਿਆ ਸੀ। ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਗਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਵਿਨੀਪੈਗ ਰਹਿਣ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਬਣਾਇਆ ਸੀ। ਦੂਜੀ ਘਟਨਾ ਅਲਬਰਟਾ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਕੈਲਗਰੀ ਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਥੇ ਵੀ ਗਗਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਦੋਵਾਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਨੌਜਵਾਨ ਦੀ ਲੋਕ ਲੂਈਜ਼ ਵਿਖੇ ਛੁੱਬਣ ਕਾਰਨ ਮੌਜ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਮਿਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਗਗਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਕੈਲਗਰੀ ਦੇ ਬੰਅ ਵੇਲੀ ਕਾਲਜ ਦਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੀ। ਉਹ 2016 ਵਿੱਚ ਸਟੂਟੈਂਟ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੈਲਗਰੀ ਆਇਆ ਸੀ। ਗਗਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਧਾਰਮਿਕ ਸਰਧਾਲੂ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖੀ ਬਾਣੇ ਦਾ ਧਾਰਨੀ ਸੀ।



## ਦ੍ਰਿਸ਼ੀ ਮੁੱਛਾਂ ਛੋਟ ਕਾਰਨ ਨਾ ਹੋ ਸਕਿਆ ਵਿਆਹ, ਉਸੇ ਰੂਪ ਨੂੰ ਇਸ ਪੀ ਨੇ ਬਣਾਇਆ ਫਲ



ਲੁਧਿਆਣਾ : ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕਾ ਗਿੱਲ ਦੀ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀ ਮਨਜੀਤ ਕੌਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨੋਂ ਚਰਚਾ 'ਚ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਚਰਚਾ ਦਾ ਕਾਰਨ ਉਸ ਦਾ ਸੁਰੂ ਹੈ। ਮਨਦੀਪ ਹੈ ਤਾਂ ਕੌਰ ਪਰ ਉਸਦਾ ਰੂਪ ਸਿੰਘਾਂ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਸੌਂਕ ਕੰਮ, ਕਰਨ ਦਾ ਢੰਗ ਅਤੇ ਰਹਿਣ ਸਹਿਣ ਵੀ ਸਿੰਘਾਂ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਜੋ ਮਨਦੀਪ ਕੌਰ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ ਉਹ ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਕੁੜੀ ਹੈ। ਮਨਦੀਪ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਭਰਾ ਨੇ ਵੀ ਹੌਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਛੋਟੀ ਭੈਣ ਦੇ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਛੋਟਾ ਭਰਾ ਵੀ ਮੰਨਿਆ। ਉਹ ਖੇਤੀ ਦਾ ਕੰਮ ਇਕੱਠੇ ਹੀ ਕਰਦੇ ਤੇ ਮੰਡੀ ਵੀ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਮਨਦੀਪ ਕੌਰ ਨੂੰ

ਬੁਲਟ ਚਲਾਉਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਪਸੰਦ ਹੈ। ਮਨਦੀਪ ਕੌਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 2012 'ਚ ਉਸ ਦਾ ਵਿਆਹ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਸੀ ਪਰ ਮੁੱਢੇ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਦਾੜੀ ਮੁੱਛ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਕੀਤੇ ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਰਿਸਤਾ ਤੇਵੇਂ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੇ ਇਸੇ ਰੂਪ ਨੂੰ ਅਪਣਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛੱਕਿਆ। ਹੁਣ ਆਪਣਾ ਸੁਰੂ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਕਦੇ ਕੋਈ ਮੁਸਕਲ ਆਉਂਦੀ ਜਿਹਾ ਹੀ ਬਣਾ ਲਿਆ ਕਿ ਉਹ ਹੈ ਤਾਂ ਹੈ ਤਾਂ ਦੋਵੇਂ ਭੈਣ-ਭਰਾ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦਾ ਮਨਦੀਪ ਕੌਰ ਪਰ ਲਗਦੀ ਕਿਸੇ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ। ਮਨਦੀਪ ਕਿਰਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਇਹ ਦਾਤ ਬਖਸ਼ੀ ਹੈ, ਕਿਸੋਂ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਵੱਡਾ ਅਪਰਾਧ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਭੈਣ 'ਤੇ ਮਾਣ ਹੈ।

ਵੱਡੀ ਤਾਕਤ ਹੈ। ਉਪਰ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਮਨਦੀਪ ਕੌਰ ਦੇ ਭਰਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਕਦੇ ਉਸ ਨੂੰ ਛੋਟੀ ਭੈਣ ਜਾਂ ਭਰਾ ਦੀ ਕੀਮੀ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦਿੱਤੀ, ਹਰ ਥਾਂ 'ਤੇ ਮੌਦੇ ਨਾਲ ਮੌਦਾ ਜੋੜ ਕੇ ਬੜੀ ਹੋਈ। ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਖੇਤਾਂ ਚ ਕੰਮ ਵੀ ਕਰਦੀ ਹੈ ਮੰਡੀ ਵੀ ਜਾਂਦੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛੱਕਿਆ। ਹੁਣ ਆਪਣਾ ਸੁਰੂ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਕਦੇ ਕੋਈ ਮੁਸਕਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਰੂਪ ਨੂੰ ਅਪਣਾ ਲਿਆ ਕਿ ਉਹ ਹੈ ਤਾਂ ਹੈ ਤਾਂ ਦੋਵੇਂ ਭੈਣ-ਭਰਾ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਬਣਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲੱਕ ਉਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵੇਖ ਕੇ ਨਹੀਂ। ਮੰਡੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਕਦੇ ਕੋਈ ਮੁਸਕਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਇਹ ਦਾਤ ਬਖਸ਼ੀ ਹੈ, ਕਿਸੋਂ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਵੱਡਾ ਅਪਰਾਧ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਭੈਣ 'ਤੇ ਮਾਣ ਹੈ।

## ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਦੀ ਨੀਂਹ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਏਗਾ ਵੱਡਾ ਕੰਮ, 200 ਫੁੱਟ ਫੁੱਘਾ ਟਾਈਮ ਕੈਪਸੂਲ ਗੱਡਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ



ਪੁਜਨ ਸਮਾਰੋਹ ਦੀ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਬਿਹਾਰ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਕਾਮੇਸ਼ਵਰ ਚੰਪਾਲ ਨੇ 9 ਨਵੰਬਰ, 1989 ਨੂੰ ਅਧੀਨ ਕਿਰਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਦੀ ਰੂਪ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਵਾਰਣ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕੇ ਤੇ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਜਨਮ ਭੂਮੀ ਤੇ ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਭਰਿਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਵੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਤੇ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਾ ਹੋਵੇ।

ਪੁਜਨ ਸਮਾਰੋਹ ਦੀ ਸਿੱਧਾ ਪ੍ਰਸਾਰਣ ਅਜੇ ਤੱਕ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ। ਦੂਰਦਰਸ਼ਨ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਰਾਮ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਐਲਅਨੈਨਟੀ ਕੰਪਨੀ ਮੰਦਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਆਰਕੀਟੈਕਟ ਨਿਖਿਲ ਨੀਂਹ ਦੀ ਖੁਦਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰੇਗੀ। ਰਿਪੋਰਟ ਸੋਮਹੁਰਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੰਦਰ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਬਾਅਦ ਨੀਂਹ ਦੀ ਫੁੱਘਾਈ ਵੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਾਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਏਗੀ। ਮੰਦਰ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੀ ਰੂਪ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੀ ਰੂਪ ਸਿੰਘ ਦੀ ਵੀ ਪ੍ਰਧਾਨ

# Donald Trump bets on Covid-19 vaccine for political shot in arm

**The US President appears to have pinned his hopes on the swift emergence of a successful vaccine to both contain the country's still raging epidemic and revive his faltering re-election hopes.**



US President Donald Trump unleashing American scientific vowed to defeat the coronavirus by genius," he told reporters at Fujifilm "unleashing American scientific Diosynth Biotechnologies in genius" as he toured a Covid-19 vaccine facility in the swing state of Morrisville, hours after it was revealed national security advisor Robert North Carolina on Monday. Trump O'Brien had tested positive. appears to have pinned his hopes on The facility has been awarded a contract to mass produce an vaccine to both contain the country's still raging epidemic and revive his faltering re-election hopes. "We will achieve a victory over the virus by Warp Speed. The plan involves

investing heavily in leading pharmaceuticals to aid their development and manufacturing efforts, with the goal of delivering 300 million doses of vaccine by January 2021. It's "never been done before, but we suspect it's going to work, and work very well," added Trump, who later donned a black mask and toured the lab. The United States is by far the worst-hit country in the world, with more than 4.2 million confirmed Covid-19 cases and nearly 150,000 deaths. Though the number of new cases has leveled off over the past few days, the US has failed to push its curve down as other nations have done through lockdowns and physical distancing. Trump's latest comments confirmed that the administration believes that, in America's case, only a vaccine can help. "It's not masks. It's not shutting down the economy. Hopefully, it is American ingenuity that will allow for therapies and vaccines to ultimately conquer this," White House chief of staff Mark Meadows told ABC News on Sunday. The virus has also repeatedly penetrated Trump's inner circle, with O'Brien the latest and most senior White House aide to test positive. He "has been self-isolating and working from a secure location off site," the White House said in a statement Monday, adding that there was "no risk of exposure to the president or the vice president." Others who have been previously infected include Vice President Mike Pence's spokeswoman Katie Miller, and Kimberly Guilfoyle, a top fundraiser for the Trump campaign and his elder son's girlfriend.

## Results by November?

The US has spent more than \$6.3 billion since March to fund vaccine development efforts under Operation Warp Speed. The program is unabashed in its aims to procure vaccines for the American people first — unlike European leaders who have called for Covid-19 drugs to be a "global public good." Pharmaceutical newcomer Moderna, which, alongside AstraZeneca and two Chinese firms is among those furthest in its development timeline, began the final stage of its clinical trial Monday. The trial is being conducted by the National Institutes for Health (NIH) across the United States and is expected to enroll approximately 30,000 adult volunteers. Participants will get two doses of the vaccine given 28 days apart. The first volunteer, a Black woman identified as Robyn, participated in a video chat hosted by the NIH on Monday, telling viewers her friends and relatives had initially told her "it was a bad idea." "And the reason for that was because in the African American community, we are all familiar with the Tuskegee experiments," she added, referring to a 40-year-study the US conducted on Black men to see the effects of untreated syphilis.

## Biden campaign bans staffers from using TikTok

Staffers of the presidential campaign of Joe Biden, the presumptive Democratic nominee, have been reportedly instructed to delete TikTok, the Chinese app in the crosshairs of governments around the world after it was banned by India, from their personal and work phones.

Citing security and privacy concerns, Biden campaign general counsel Dana Remus, wrote to staffers to "refrain from downloading and using TikTok on work and personal devices", according to a report by Bloomberg News. The Biden campaign stricture came as US congress was on the verge passing a bill forbidding federal employees from using TikTok on their phones. The Trump administration is also weighing an outright ban on the app and other Chinese applications.

"It's something we're looking at," President Donald Trump has said of his administration's plans for TikTok. In the days after India banned TikTok and 58 other Chinese apps amidst tensions with China over Galwan clashes late June, Secretary of State Mike Pompeo not only welcomed it but indicated the US may have played an "assist" role in it, and signalled Trump administration's intentions to follow suit.

The Biden campaign's ban on TikTok for its staffers was being seen by India watchers as an important signal of shared concern about China, in view of the absence thus far of explicit expression of support from the Biden campaign for India in the ongoing India-China dispute, in sharp contrast to the outpouring of backing from the Trump administration Democrats individually and as a body had expressed their support for India in this conflict, and most notably by passing a bill last week, as a part of the defence spending bill for 2021, expressing concern with China's underlying motivation to "redraw long-standing settled boundaries". But the Biden campaign hadn't "uttered a word" yet on the India-China border conflict, an Indian American Democratic operative said requesting anonymity. The TikTok ban, the person added, coming ahead of Trump administration and congress's actions showed an "uncoordinated similarity" of purpose.

## Disengagement of troops at most locations complete, says China

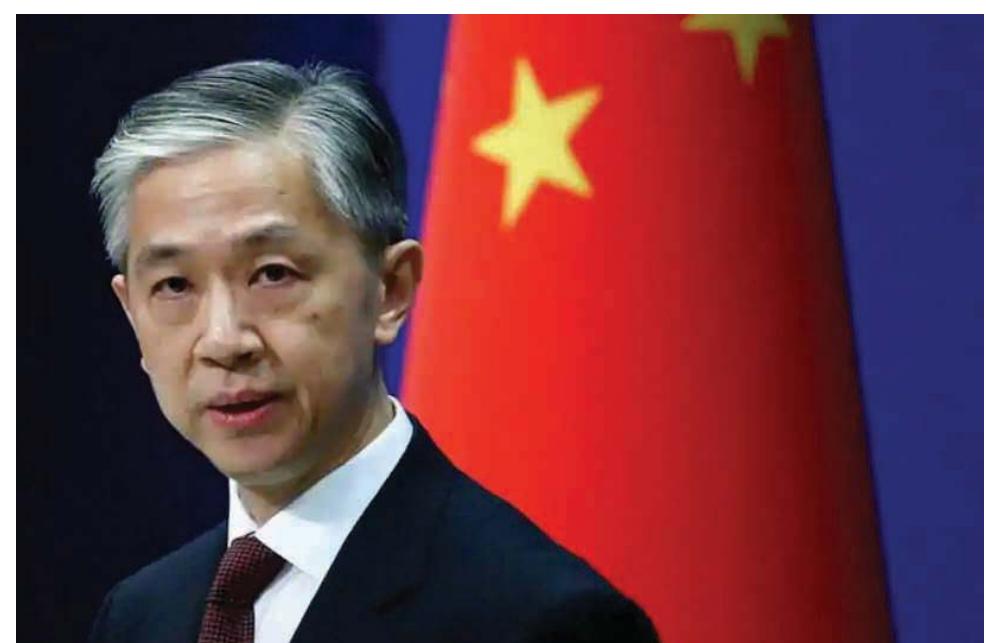
**Indian and Chinese frontline troops have completed disengagement at most locations at the border, China said on Tuesday, adding that preparation is on to hold the next round of military-level talks to settle the remaining issues.**

The Chinese foreign ministry was seemingly giving an update on the disengagement of border troops following last Friday's three-hour-long meeting of the Working Mechanism for Consultation and Coordination (WMCC) on border affairs, which had met to review the situation in the border areas and the disengagement process in the western sector of the Line of Actual Control or LAC.

Differences between India and China on the disengagement process emerged after New Delhi asked Beijing to "sincerely implement" the understanding on troop withdrawals reached by senior military commanders of the two sides. On Tuesday, responding to a specific query on whether Indian and Chinese soldiers had completed disengagement at Galwan Valley, Hot Springs and Gogra areas, spokesperson, Wang Wenbin said disengagement was completed in most areas.

"Recently, China and India have conducted intensive communication through military and diplomatic channels. We have held four rounds of commander-level talks and three meetings of WMCC," Wang added.

"Now the frontline border troops have completed disengagement in most locations and the situation on the ground is easing," he said. "Now we are preparing for the fifth round of commander-level talks to study the settlement of the remaining



issue. We hope India will work with China to implement our consensus and uphold peace and stability along our border areas," Wang added.

Following last Friday's WMCC meeting, a statement from the external affairs ministry had said that the two sides agreed "it was necessary for both sides to sincerely implement the understandings reached between senior (military) commanders in their meetings till date".

At the WMCC meeting, India focused on the need for China to completely withdraw its forces from key friction points in East Ladakh in keeping with

commitments made at the meetings of the corps commanders and the July 5 phone conversation between the two Special Representatives on the border issue, people aware of the developments had told Hindustan Times in New Delhi. It is still not clear whether Beijing is looking at the disengagement of troops in the same way.

The Chinese statement on the same WMCC meeting, issued in Beijing in Mandarin, referred to "positive progress made by the frontline border defence forces of the two countries to disengage and ease the situation on the ground".

# Australian police warn Chinese students, officials of 'virtual kidnapping' scam



**As tension has grown between Australia and China over trade, human rights and accusations of state-linked hacking, police said eight incidents of virtual kidnapping, involving a total payout of A\$3.2 million (\$2.3 million), were reported this year.**

Australian police have warned universities and trick families overseas about a spurt in "virtual kidnapping" scams between Australia and China that coerce foreign students into paying ransoms. As tension has grown over trade, human rights and accusations of state-linked

hacking, police said eight incidents of virtual kidnapping, involving a total payout of A\$3.2 million (\$2.3 million), were reported this year.

"We have had a spate in the last few months where pretty much every weekend we have had a victim fall for one of these scams," said Darren Bennett, director of the crime command in the state of New South Wales, whose

capital is Sydney.

"If you get one of these phone calls, hang up, ring the police, ring your university, but just don't pay any money," he added in a televised news conference. Scam perpetrators call intended victims in the guise of a local Chinese official to warn they have been implicated in a crime in China and must pay a fee to avoid legal action,

arrest or deportation, police said. Some scammers tell victims to sever contact with family and friends, rent a hotel room and take pictures or video recordings of themselves bound and blindfolded, and then send the images to their relatives overseas to exert pressure, the police added. "We need to take into account the cultural factors and the fact

that the scams are very polished," said state police official Peter Thurtell, explaining why victims are taken in. New South Wales has 212,000 foreign students enrolled, say police. Australian universities have warned they risk losing billions of dollars in annual fees because of border closures prompted by the coronavirus.

## US-China spats rattle world, prompting calls for unity

**Global trade already was depressed by the 2-year-old tariff war between the world's two biggest economies. That rancor has spread to include Hong Kong, Chinese Muslims, spying accusations and control of the South China Sea.**



Antagonisms between the United States and China are rattling governments around the world, prompting a German official to warn of "Cold War 2.0" and Kenya's president to appeal for unity to fight the coronavirus pandemic.

Global trade already was depressed by the 2-year-old tariff war between the world's two biggest economies. That rancor has spread to include Hong Kong, Chinese Muslims, spying accusations and control of the South China Sea.

Caught in the middle, other governments are trying to defend their own interests.

### GERMANY:

Chancellor Angela Merkel's government wants to preserve trade and cooperation on global

warming but says a security law tightening Beijing's control over Hong Kong is a "difficult issue."

The Hong Kong security law's potential disruption of the autonomy Beijing promised to the former British colony is no reason to stop talking but is "a worrying development," Merkel said.

Europe's biggest economy has yet to take a final position on Chinese tech giant Huawei despite U.S. pressure to exclude its equipment from next-generation telecom networks as a possible security risk.

"China is an important partner for us but also a competitor," Foreign Minister Heiko Maas said in a statement after a videoconference Friday with his Chinese counterpart,

Wang Yi.

Peter Beyer, the government's coordinator for trans-Atlantic cooperation, expressed alarm in an interview with the RedaktionsNetzwerk Deutschland newspaper group.

"We are experiencing the beginning of a Cold War 2.0," Beyer said. He criticized both sides but said, "the U.S. is our most important partner outside the EU, and that is how it will stay."

### FRANCE:

President Emmanuel Macron calls President Donald Trump "my friend" but is trying to avoid riling Beijing. France has not echoed Trump's criticism of Beijing's handling of the coronavirus, but legislators applauded Foreign Minister Jean-Yves Le

Drian last week when he condemned abuses of minority Uighurs in China's northwest. There is no talk of economic sanctions or targeting Chinese officials with penalties.

Le Drian mentioned "mass arrests, disappearances, forced labor, forced sterilizations, the destruction of Uighur cultural heritage." He said France has asked that the camps be closed.

"All these practices are unacceptable," the minister said. "We condemn them."

Trump's ambivalence toward U.S. allies and flouting of diplomatic norms has alarmed France.

"Sino-American tensions don't benefit France," said Valerie Niquet of the Foundation for Strategic Research, a think tank. "We share the same interests as the United States towards China, we adopt more or less the same positions, so it doesn't bring us any positive element."

### EUROPE:

Europe's "strategic relations" with China will be an issue for the European Union while Germany holds the rotating presidency of the 27-nation bloc, Merkel said this month.

EU foreign ministers have not managed to agree on a common position on China.

### REGARDING HONG KONG:

France has not echoed Trump's criticism of Beijing's handling of the coronavirus, but legislators applauded Foreign Minister Jean-Yves Le

"Sooner or later we will be forced to provide an answer, no matter how hard we tried to avoid it," the newspaper said.

### INDIA:

Prime Minister Narendra Modi has tried to embrace both Chinese President Xi Jinping and President Donald Trump, but the pandemic and a border clash that killed at least 20 Indian soldiers have fueled anti-Chinese sentiment.

Protesters have called for boycotts of Chinese goods and burned Chinese flags. They applauded the government's ban on the popular Chinese video-sharing app TikTok and some other Chinese apps.

Washington wants stronger ties with India and supported its controversial move a year ago to split its only Muslim-majority state, restive Jammu and Kashmir, into two federally controlled territories. This month, White House Chief of Staff Mark Meadows said the United States

In 2016, Beijing destroyed supermarket operator Lotte's business in China after the conglomerate sold a plot of land in South Korea to the government for an anti-missile system over Chinese objections.

Washington is unhappy with South Korea's desire to ease sanctions on North Korea to encourage disarmament and uneasy about its use of Huawei technology.

Trump complains about the cost of stationing 28,500 U.S. troops in South Korea to protect against North Korean threats. A cost-sharing agreement expired in 2019 without a replacement.

The U.S.-Chinese row "has thrown a question to South Korea" about which side to choose, the newspaper Dong-A Ilbo said in an editorial Monday.

Washington wants stronger ties with India and supported its controversial move a year ago to split its only Muslim-majority state, restive Jammu and Kashmir, into two federally controlled territories. This month, White House Chief of Staff Mark Meadows said the United States

opportunity that the U.S. is applying more pressure on China, and if it can get it to behave, that would be welcomed by the entire neighborhood," said Jayadev Ranade, president of the Center for China Analysis think tank in New Delhi.



# Mixing dieting, exercise may not be good for bone health

The study, published in the Journal of Bone and Mineral Research, looked at what happens to bone marrow fat and overall bone health when restricting calories.



Combining exercise and dieting may not be a good idea as it may impact your bone health, according to a new study.

"This is important for women because as we age our bone health starts to decline. Your calorie intake and exercise routine can have an impact on the strength of your bones and your risk for fracture," said senior author of the study Maya Styner, Associate Professor at University of North Carolina School of Medicine in the US. The study, published in the Journal of Bone and Mineral

Research, looked at what happens to bone marrow fat and overall bone health when restricting calories.

The research involved four groups of mice in all - a group on a regular diet (RD), a group on a calorie-restricted (CR) diet, a regular diet group that exercised, and a calorie-restricted group that exercised. Mice in the calorie-restricted group ate 30 per cent less than what regular diet mice ate.

For context in humans, according to the United States Department of Agriculture, a

'moderately active' woman around the age of 30 should consume 2,000 calories per day.

A 30 per cent reduction would equal a diet of 1,400 calories per day, which is around the amount suggested to most women trying to lose weight at a rate of one pound a week. Styner found mice in the calorie-restricted group lost weight, but also had an increase in bone marrow fat. "This was mild caloric restriction, and we found a significant increase of fat in the bone marrow," Styner said.

"This group also had a decrease in bone quantity - they had less bone overall due to cut in calories."

Although fat in the bone is poorly understood, to date it is thought to be harmful to bones of mammals, including humans, because it makes bone weaker. Less fat is usually an indication of better bone health.

"Looking at this from a human perspective, even a lower calorie diet that's nutritionally sound can have negative effects on bone health, especially paired with exercise," said Styner.

## Walnuts, the immunity boosting wonder nuts!



A storehouse of healthy fats, walnuts make for a nutritious and immunity boosting snack. When included in meals, they can give a flavourful spin to our dishes. Here are easy ways to use this delicious nut to add texture, nutrition and crunch to our meals.

**Salads** Walnuts can add texture to any salad. Just sprinkle it over your favourite salad. You can also roast some walnuts and mix it with crumbled feta cheese.

**Mains** Walnut can help thicken curries and soups by turning into a rich and creamy paste. Blitz together some walnuts and some olive oil (garlic and chilies are optional) and store this paste in the refrigerator. Pop it out the next time you're making soup, pasta or curry and let it act as an excellent thickening agent. You can also create a tomato-based sauce using walnuts, use it as a meat substitute to make your

favourite dishes, or create a lovely, crunchy crust of walnuts on fish of your choice.

**Snacks** Unsaturated fats such as those found in walnuts have been shown to provide health benefits. So, by snacking on walnuts, you might be able to add some important nutrients to your diet. A handful of walnuts makes for a healthy snack and also keeps you full between meals. To spice things up, you can lightly roast your walnuts and sprinkle them with the masala of your choice.

**Desserts** The usage of walnuts in baked goods is absolutely legendary. They add bite to any dessert, and more importantly, they pair really well with chocolate. To satiate a quick sugar craving, dip walnuts in some melted chocolate and refrigerate them before serving. If you're eating healthy, just whip up some honey walnut bars and indulge consciously.

## Smell the roses

Adults with heightened sense of smell may have lower risk of dementia, study finds

According to recent research, elderly people who can smell the roses, turpentine, paint thinner, and lemons, may have a lower risk of dementia. In a study by UC San Francisco, researchers tracked close to 1,800 participants in their seventies for a period of up to 10 years to see if their sensory functioning correlated with the development of dementia. At the time of enrollment, all participants were dementia-free, but 328 participants (18 per cent) developed the condition over the course of the study. Among those whose sensory levels ranked in the middle range, 141 of the 328 (19 per cent) developed dementia. This compares with 83 in the good range (12 per cent) and 104 (27 per cent) in the poor range, according to the study, which was published in Alzheimer's and Dementia: The Journal of the Alzheimer's Association. The UCSF researchers' focus was on the additive effects of multiple impairments in sensory function, which emerging evidence shows are a stronger indicator of declining cognition. "Sensory impairments could be due to underlying neurodegeneration or the same disease processes as those affecting cognition, such as stroke," said first author Willa Brenowitz, Ph.D., of the UCSF Department of Psychiatry and Behavioral Sciences, and the Weill Institute for Neurosciences. "Alternatively, sensory impairments, particularly hearing and vision, may accelerate cognitive decline, either directly impacting cognition or indirectly by increasing social isolation, poor mobility, and adverse mental health," Brenowitz added.

While multiple impairments were key to the researchers' work, the authors acknowledged that a keen sense of smell, or olfaction, has a stronger association against dementia than touch, hearing, or vision. Participants whose smell declined by 10 per cent had a 19 per cent higher chance of dementia, versus a one to three per cent increased risk for corresponding declines in vision, hearing, and touch. "The olfactory bulb, which is critical for smell, is affected fairly early on in the course of the disease. It's thought that smell may be a preclinical indicator of dementia, while hearing and vision may have more of a role in promoting dementia," said Brenowitz. The 1,794 participants were recruited from a random sample of Medicare-eligible adults in the Health, Aging, and Body Composition study. Cognitive testing was done at the beginning of the study and repeated every other year. Dementia was defined by testing that showed a significant drop from baseline scores, documented use of a dementia medication, or hospitalization for dementia as a primary or secondary diagnosis. Multisensory testing was done in the third-to-fifth year and included hearing (hearing aids were not allowed), contrast-sensitivity tests for vision (glasses



tion against dementia than touch, hearing, or vision. Participants whose smell declined by 10 per cent had a 19 per cent higher chance of dementia, versus a one to three per cent increased risk for corresponding declines in vision, hearing, and touch. "The olfactory bulb, which is critical for smell, is affected fairly early on in the course of the disease. It's thought that smell may be a preclinical indicator of dementia, while hearing and vision may have more of a role in promoting dementia," said Brenowitz. The 1,794 participants were recruited from a random sample of Medicare-eligible adults in the Health, Aging, and Body Composition study. Cognitive testing was done at the beginning of the study and repeated every other year. Dementia was defined by testing that showed a significant drop from baseline scores, documented use of a dementia medication, or hospitalization for dementia as a primary or secondary diagnosis. Multisensory testing was done in the third-to-fifth year and included hearing (hearing aids were not allowed), contrast-sensitivity tests for vision (glasses

were permitted), touch testing in which vibrations were measured in the big toe, and smell, involving identifying distinctive odors like paint-thinner, roses, lemons, onions, and turpentine. The researchers found that participants who remained dementia-free generally had higher cognition at enrollment and tended to have no sensory impairments. Those in the middle range tended to have multiple mild impairments or a single moderate-to-severe impairment. Participants at higher risk had multiple moderate-to-severe impairments.

# An Inspiring Story of A girl Who Lost Her Hand at 12 ,Is Now A Director of Steel Projects

**"My advice to other disabled people would be, concentrate on things your disability doesn't prevent you doing well, and don't regret the things it interferes with. Don't be disabled in spirit as well as physically."**

-Stephen Hawking



**Dr Dimpy Gupta**  
BDS, MBA  
Relationship Manager  
Indus Hospitals (Mohali, Fatehgarh & Dera Bassi, Punjab)

Paulami is a shining example of how a tragedy can be turned into a fuel that drives you to achieve your goals, no matter what. She was only 12 when she lost her right hand .But ,16 years later and with 45 surgeries performed on her, this 28-year-old Mumbaikar is perhaps one of the most resilient and strong persons, you could ever meet. Her story will shatter you to the pieces as well as inspire you in a way that however difficult life may seem, there is always something you can do and succeed at.

**The only disability in life is not to trust your abilities.** So, this courageous girl **Paulami** believed in herself & was confident & determined to don't lose in life , because of the tragic incident in Hyderabad hospital , she was happened to her and with her strong will and support of her parents ,she **Hospital** in Mumbai via Air has made her career successful and life blissful..Like all others, **Paulami Patel**.

**Jotwani** was also a normal girl whose life was running smoothly till an unfateful incident happened in her life.

She was only 12 and to spend her summer vacations, this standard girl went to Hyderabad at her paternal Uncle's home for a 12-hour surgery was conducted 'cousin's reunion. But one afternoon, when she was playing with her cousin , she got electrocuted while playing with a fishing rod. The rod slipped out of the window and while trying to catch it, she got caught onto an electrical wire instead and 11,000 volts of current ran through her right hand.

Her body touched a steel chair for only 12 seconds. She yelled in pain and blacked out. The power went off, and her bruised body was thrown back. She was found by her relatives severely bleeding with torn clothes and she was rushed to the ICU with 75-80% burns and parts of her flesh missing. **It was a miracle that she survived this incident.** After a week, her right hand had to be amputated to prevent the Gangrene from spreading, though second & third opinion was taken from the doctors who esp. flown in ,from Mumbai. After staying for a month in Hyderabad hospital , she was taken to Breach Candy Hospital in Mumbai via Air Ambulance. In 8 months, she has made her career successful and has made her career successful and Ambulance. In 8 months, she switched four hospital beds for treatment.

As there was no skin or muscle left whose life was running smoothly till , so to save her left hand and foot ,the doctors cut open her abdomen & attached her left hand to it for 2 months in order to transfer flesh to her left hand and make it operable. To bring sensation back in her hand, her ayurvedic treatment continued, every day she could grasp the pen a little better and then one day it just happened !. Every day, she would diligently try and write five pages. At the same time, she was reading the children's novel, **Matilda**. So she decided to copy the entire story on a book. By the time, she reached the end of the book, she had learnt to write one statement in one line. That's how the shift happened, instead of focusing on the

struggle, she looked at it as a celebration of her second shot at life. From the day, she zipped her own bag, to the day she wore clothes on her own, the first time she locked a door or wrote all her examination papers by herself – everything was a celebration! She completed her BCOM, got an MBA( in Family Business & Entrepreneurship from NMIMS) and lived by herself for two years – that's when she knew that she was enough; that her disability was just a part of her life, not what defined it!At first, she tried to hide behind long sleeves, dupattas and never wore shorts because she has scars all over her legs, but over time ,she let it all go because, she became proud of her flaws and scars as they made her who she is today – **fearless and positive**

Currently, she runs her family business which deals with heavy machinery. She married her childhood sweetheart, Sundeep Jotwani after thirteen years of being known to each other through a mutual friend. , and their love story is apt for a novel. They met just after school and hit it off as best friends From the beginning, he always understood what she needed and did it before her having to ask. She never felt embarrassed or awkward in taking help from him . He has been her rock solid support through and through. They fell

into a comfortable routine. She married the love of her life who only lifts her higher, work full time on her business, drive like a boss, skydive, bungee jump and do multiple open water drives and have so much more to do but not before she continue to celebrate every little victory and do her little dance along the way!"

She is living her best adventurous life and encourages everyone to do the same. **Don't shut yourself down, don't hold back. There is so much more to life and a whole world left to conquer.** So what, if she don't have a hand, she will still live her best life."Paulami was truly born to fly and look she already is flying and how!

**"The difference between those who fail and those who succeed is largely perseverance. So, never quit."**

## Poem-Only Wait for you..



O, My dear father ...!  
May you will happy  
Like morever and forever...  
Because God with you  
But are you know?  
I don't get pleasure  
In this alien world...  
I am your small child,  
this world is too adult.

I always that day,  
You own ask me...  
How much you was  
miss me my child...  
But at this time I..  
only wait for you Papa..

**Writer -Pooja pundrak**  
Email-  
poojalovelyputt@gmail.com

## श्री रामजन्म भूमि मंदिर का उद्घाटन समारोह

# भारतीय इतिहास का अहम दिन होगा अयोध्या में 5 अगस्त

तनबीर जाफरी

सुनवाई के दौरान ही विवादित जिंदा करने के बजाए अब देश है इसलिए मंदिर शिलान्यास का तो मांग कर रहे हैं कि उद्घव सरकार द्वारा गठित ट्रस्ट को ही भारतीय इतिहास में सबसे लंबे ढांचे को बल पूर्वक ध्वस्त कर व जनहित में यही है कि समस्त पूरा आयोजन भी इन्हीं के ठाकरे को मुख्य अतिथि के रूप लेना है और वही ले रहा है। समय तक चलने वाला सबसे दिया गया। यह भी अजीब भारतवासी माननीय सर्वोच्च नियंत्रण में ही रहेगा और नियंत्रण में आमंत्रित किया जाए। वे कह परन्तु इस अवसर पर उदाहरण विवादित व प्राचीन राम जन्मभूमि इत्तेफ़ाक़ है कि 6 दिसंबर की न्यायालय के निर्णय का स्वागत भी इन्हीं की मर्ज़ी व सलाह रहे हैं कि नियंत्रण न मिलने की स्वरूप में देश के अब तक के ज़मीनी विवाद संबंधी मुक़दमा अभी भी सी करते हुए अयोध्या में भगवान राम मशविरे के साथ ही दिया जाएगा। सूरत में भी उद्घव ठाकरे 5 अगस्त सबसे महंगे व सबसे विशाल माननीय सर्वोच्च न्यायालय द्वारा वी आई की अदालत में चल रहा के भव्य मंदिर निर्माण को खुशी सरकार द्वारा मंदिर निर्माण के को श्री राम जन्मभूमि मंदिर के दिल्ली के अक्षर धाम मंदिर के 9 नवंबर 2019 को निपटाए जाने हैं। इसमें आरोपी लोगों के अभी से न केवल स्वीकार करें बल्कि लिए गठित श्री राम जन्मभूमि भूमि पूजन व शिलान्यास उद्घाटन समारोह को ज़रूर याद के बाद देश की जनता ने भी बयान लिए जा रहे हैं। इसमें हर संभव अपना योगदान तीर्थ क्षेत्र ट्रस्टश् द्वारा अतिथियों कार्यक्रम में शारीक होगे। शिव कराना चाहूंगा। लगभग 90 एकड़ आखिरकार राहत भरी सांस ली। संभवतः 31 अगस्त को बाबरी देने की भी कोशिश करे यह भी को आमंत्रित किया जा रहा है। सेना का यह भी कहना है कि ज़मीन पर उस समय तक रीबन अन्य भारतीय मुक़दमों की तरह विध्वंस मुक़दमे पर सी बी आई एक अजीब इत्तेफ़ाक़ है कि जिन इसी ट्रस्ट के नियंत्रण पर इस आयोजन में शिरकत लिए 400 करोड़ रुपये की लागत से यह विवाद भी कई दशक से की अदालत अपना फ़ैसला भी दिनों में इस भव्य मंदिर की प्रधानमंत्री नरेंद्र मोदी व अन्य किसी से अनापति प्रमाण पत्र लेने तैयार किये गए इस विशाल मंदिर विभिन्न अदालतों में लंबित था। सुना सकती है। परन्तु इससे पहले आधार शिला रखी जानी है आमंत्रित सदस्यों के नामों का की भी कोई ज़रूरत नहीं है। एक का उद्घाटन 6 नवम्बर 2005 को उधर मंदिर मस्जिद विवाद पर राम जन्मभूमि ज़मीनी विवाद का दुर्भाग्यवश यह दौर कोरोना निर्धारण हुआ है। इस नियंत्रण ऐतिहासिक शुभ समय पर इस भारत के तत्कालीन राष्ट्रपति डॉ. रोटियाँ संकेने वाले राजनैतिक निर्णय पहले ही सुनाकर विवादों महामारी के विस्तार का दौर है। में अन्य भाजपा विरोधी किसी तरह के वाद .विवाद का पैदा एपीजे अब्दुल कलाम के हाथों दलों की इस विवाद को लेकर का निपटारा करने का अदालती ज़ाहिर है इसको महेनज़र रखते दल के नेता की तो बात ही क्या होना अच्छा संकेत हरगिज़ नहीं। किया गया था। इस कार्यक्रम में पौ बारह थी। अपने अपने नफे प्रयास किया गया। अब 5 अगस्त हुए इस आयोजन को किया जा करनी अनेक भाजपा सहयोगी बहरहाल मेरे विचार से मर्यादा भारत के तत्कालीन प्रधान मंत्री श्री नुक़सान के एतबार से राजनैतिक को राम जन्मभूमि मंदिर का भूमि रहा है। परन्तु चूँकि पूरा मंदिर दलों को भी यहाँ तक कि दशकों पुरुषोत्तम भगवान राम की मनमोहन सिंह के अलावा विपक्ष के दल इस विवाद को लेकर सरे पूजन व शिलान्यास भी प्रस्तावित आंदोलन राष्ट्रीय स्वयं सेवक संघ तक अपनी सहयोगी रही शिव जन्मभूमि पर निर्मित होने वाले नेता श्री लालकृष्ण आडवाणी भी आम जनता को भड़काने उपद्रव है। इस आयोजन में प्रधानमंत्री विश्व हिन्दू परिषद, बजरंग दल सेना को भी आमंत्रित नहीं किया ऐतिहासिक मंदिर के निर्माण में मौजूद थे। गोया क्या सत्ता क्या फैलाने यहाँ तक कि दंगे फ़साद नरेंद्र मोदी सहित संभवतः अनेक व इसके राजनैतिक संगठन गया है। जबकि शिवसेना के किसी भी प्रकार की राजनैतिक विपक्ष क्या हिन्दू.मुस्लिम तो क्या कराने तक में लगे हुए थे। निश्चित वे नेता भी शामिल होंगे जो 6 भारतीय जनता पार्टी द्वारा चलाया नेताओं का दावा है कि मंदिर व धार्मिक संकीर्णता व सीमित सिख सभी को समान रूप से मान रूप से किसी न किसी रूप में दिसंबर 1992 की घटना के गया और इसी आंदोलन की वजह आंदोलन में उनके संगठन की सोच को त्यागने की ज़रूरत है। सम्मान व आदर सत्कार के साथ अब तक हज़ारों लोग इस विवाद आरोपी भी हैं। बहरहाल अतीत से आज केंद्र सहित कई राज्यों भाजपा से भी ज़यादा महत्वपूर्ण इसके उद्घाटन का स्वरूप कैसा आमंत्रित किया गया था। इनके की भेंट चढ़ चुके होंगे। परन्तु में झाँकने व पुरानी बहस को की सत्ता पर भी इनका नियंत्रण भूमिका थी। शिव सेना के लोग होगा निश्चित रूप से यह निर्णय अतिरिक्त विभिन्न (क्रमशः)

## कोरोना से मृत्युभोज जैसी कुप्रथा क्या बंद होगी

विजय कुमार जैन

सद्कार्यों का अनुसरण करना प्रथा कहलाती है जबकि हम अंधविश्वास का अनुसरण करते हैं तो वह कुप्रथा कहलाती है। समाज में अनेक कुप्रथाएं चल रही हैं जिनके जाल में फ़ंसकर आम.आदमी अमूल्य समय एवं धन की बर्बादी करने मजबूर होता है ऐसी ही एक कुप्रथा है मृत्युभोज। इस कुप्रथा ने विकराल रूप धारण कर लिया है। विश्व व्यापी कोरोना महामारी के चलते सरकार ने मृत्युभोज के आयोजन पर कठोर प्रतिबंध लगाये हैं। इन प्रतिबंधों के कारण मृत्युभोज का स्वरूप छोटा हो गया है। मगर यह कुप्रथा पूरी तरह से समाप्त हो इस हेतु जागरूकता आवश्यक है। परिवार के सदस्य के स्वर्गवास पर तेरहवें; 13वें दिन गृह शुद्धि के लिये होने वाले भोज को मृत्युभोज कहते हैं। जिस परिवार में प्रियजन का स्वर्गवास या विछोह ;बिछुड़ना हुआ है उसकी आत्मशांति या सद्वाति की कामना के नाम पर होने वाले भोज में हम पकवान खाकर उनकी आत्मशांति की कामना करते हैं यह भी विचारणीय प्रश्न है परिवार में हुई मृत्यु पर क्या दुखी परिजन मृत्युभोज का आयोजन मन से करते हैं। इस शदी के महान जैन संत आचार्य विद्यासागर जी महाराज की परम विदुषी शिष्या आर्थिका रत्न पूर्णमती माताजी माताजी का चातुर्मास सन 2002 में मेरे गृह नगर ऐतिहासिक एवं धार्मिक नगर राघौगढ़ में हुआ था। आर्थिका माता जी ने दिनांक 17 अगस्त 2002 को चातुर्मास के दौरान राघौगढ़ में मृत्युभोज पर प्रवचन करते हुए कहा था कि परिवार में किसी की मृत्यु उपरांत सूतक पातक का विधि विधान धर्म ग्रंथों में है।

परिवार जाता है। मंदिर में चंदन का तिलक लगाया जाता है तथा गंधोदक या चरणमृत दिया जाता है। इसी दिन सामान्य कार्य जैसे कारोबार चालू कराया जाता है। तेरह दिन तक सूतक रहने एवं परिवारजनों को मृतक की याद ने आये इसलिये परिजन तेरह दिन तक साथ रहते हैं। आर्थिका पूर्णमती माताजी ने अपने प्रवचन में कहा एक और परिवार में होकर रहने के कारण चूल्हा नहीं जलता दूसरी लोगों को रोटी बनाना कठिन कार्य था इसलिये यह व्यवस्था समाज ने दी कि पूड़ी.सब्जी बनाकर गृहशुद्धि की जाने लगी। धीरे. धीरे मृत्यु उपरांत तीन दिन का सूतक रहता है उसे कुप्रथा ने विकराल रूप धारण कर लिया



पकवान बनने लगे वह भी एक नहीं अनेक मृत्युभोज में पूरे नगर और आसपास के गाँव बालों को सपरिवार बुलाया जाने लगा। मृत आत्मा को शांति नहीं मिलेगी अथवा राजस्थान के एक नगर में प्रतिष्ठित परिवार में मृत्युभोज का आयोजन जोर.शोर से किया गया पाँच मिटाई बनवायी गई। भोजन उपरांत दाँतों से अन्न कण निकालने हेतु पत्तल एक सींक भी परोसी गई। आयोजित करने मजबूर किया जाता है उससे कहा जाता है जब तक मृत्युभोज नहीं होगा कहा जाता है कि शांति नहीं मिलेगी अथवा मृत्युभोज का आयोजन करने एक नगर में प्रतिष्ठित परिवार में प्रियजन का स्वर्गवास हुआ है उसी से भोज का आयोजन कराया जाता है। यह कहाँ का सामाजिक न्याय है जहाँ तक मेरी जानकारी है कि किसी धर्म ग्रंथ में मृत्युभोज का उल्लेख नहीं है। कुछ ग्रंथों में कन्या भोज या ब्राह्मण समकक्ष परिवार में शोक उपरांत मृत्युभोज का आयोजन किया उन्होंने सात मिटाई बनवायी गई। उन्होंने दाँतों से अन्न कण निकालने हेतु पत्तल एक सींक भी परोसी गई। उसी नगर में उनके ही कुछ ग्रंथों में कन्या भोज या ब्राह्मण समकक्ष परिवार में शोक उपरांत मृत्युभोज का आयोजन किया उन्होंने सात मिटाई बनवायी पत्तल में सींक के स्थान पर एक डण्डा परोसा गया। एक और घटना मृत्युभोज संबंधित है कि भोज के लिये मिटाई दाँतों से अन्न कण मिटाई गई। जिस कपरे में रखी गई किसी धर्म ग्रंथ में मृत्युभोज का उल्लेख नहीं है। कुछ ग्रंथों में कन्या भोज या ब्राह्मण समकक्ष परिवार में शोक उपरांत मृत्युभोज का आयोजन किया उन्होंने सात मिटाई बनवायी पत्तल में सींक के स्थान पर एक डण्डा परोसा गया। एक और घटना मृत्युभोज संबंधित है कि भोज के लिये मिटाई जब तक भोज पूरा नहीं हुआ। उस परिवार में मृत्युभोज के साथ एक और कुप्रथा जुड़ कि जब भी उस परिवार में मृत्युभोज होता होता रहता है। परिवारजन कुत्ता पकड़कर लाते और परिवार का विरष्टि सदस्य डलिया कुत्ते पर डलकर बैठता है जब तक भोज समाज नहीं हो जाता वह उस पर बैठा रहता है। मृत्युभोज तो एक कुप्रथा है ही उसके साथ अनेक और कुप्रथाएं जुड़ गयी हैं। जिनको सुनकर हमारा सिर शर्म से झुक जाता है जिसकी आर्थिक स्थिति ठीक नहीं है उसे कर्ज लेकर मृत्युभोज जोर.शोर से लगाने सामाजिक जागृति आवश्यक है।

# व्यायाम करने से सारा दिन रहती है स्फूर्ति

व्यायाम सभी को करना चाहिये। इससे खाएं रात में कम खाना कम खाएं आदि। अपने लाइफस्टाइल को ठीक करें जल्दी सोएं और जल्दी जगें! चिंता, सही सोच भी नहीं पाते हैं क्योंकि क्रोध, शोक शक और दूसरों से अधिक आप थके हुए होते हैं।

आप बहुत सी बीमारियों से दूर रहते हैं सकारात्मक रहें।

एक सर्वेक्षण में कहा गया है अगर कोई आदमी 70 साल का है और वह ही महत्वपूर्ण पहलू है। लोग इस पर वैज्ञानिक मानते हैं कि नींद सबसे कोशिश करता है या फिर अपनी हार रोज व्यायाम करता है तो उसकी ध्यान कम देते हैं। निराशाजनक माहाल बड़ी दवा है आप गौर कीजिए जब बीमारियों को झूलताता है कि मुझे उम्र बढ़ जाती है और बीमारियों से भी से दूर रहें सोते समय ना सोचे कमाई आप काम करके बहुत ज्यादा थक यह बीमारी नहीं है इसका चयन स्वयं दूर रहता है। स्वस्थ रहने के लिए यह से अधिक खर्च ना करें किसी से झूठा जाते हैं। अगर आप गहरी नींद से बादा ना करें जिसको आप पूरा ना कर सोते हैं तो सुबह अपने आप को रहते अगर आप डॉक्टर से मिलते हैं सके बिना मतलब का कुछ ना सोचें तरोताजा पाते हैं। इसीलिए कहा जाता तो आप का इलाज कम खर्च में जल्दी है।

## पौष्टिक भोजन

स्वस्थ रहने के लिए संतुलित आहार है। अच्छे लोगों से मिले हैं और उसे है अच्छी नींद का होना बहुत जरूरी हो जाता है विश्व स्वास्थ संगठन के की बहुत जरूरत होती है क्योंकि दोस्त करें खूब हंसे और दूसरे को है! कम नींद होना या ज्यादा नींद का अनुसार आप हर रोज पांच अलग आप जानते हैं ज्यादातर बीमारी गलत हंसाने की कोशिश करें। दिमाग का होना इसका सीधा प्रभाव स्वास्थ रंग का फल खाएं। संडे हो या मंडे है। आप का इलाज कम खर्च में जल्दी हो जाता है वैज्ञानिक अध्ययन से पाया हर दिन एक अंडा कम से कम खाएं। अलग आहार से होती है। इसलिए संतुलित सीधा रिश्ता दिल से होता है अगर पड़ता है। वैज्ञानिक अध्ययन से पाया हर दिन एक अंडा कम से कम खाएं। आहार को अपनाएं। इसके साथ ही आप तनाव में रहते हैं तो आपका ब्लड गया है कि 8 घंटा से ज्यादा और 6 साफ पानी तीन से 5 मीटर हर दिन 3 से 5 लीटर पानी पिए। फल और प्रेशर बढ़ता है जिस से बहुत सारी घंटे से कम नहीं सोना चाहिए। सोते पीने की कोशिश करें। दूध का सब्जी भी खाएं खाने को चबाकर बीमारियां होती हैं जैसे हार्ट अटैक समय सोचना नहीं चाहिए जिससे इस्तेमाल करें चाय पीने में दूध का

आपका नींद खराब होता है और आप करें जल्दी सोएं और जल्दी जगें! चिंता, सही सोच भी नहीं पाते हैं क्योंकि आप थके हुए होते हैं। उम्मीद न करें।

## अच्छी नींद

एक सर्वेक्षण में कहा गया है अगर कोई आदमी 70 साल का है और वह ही महत्वपूर्ण पहलू है। लोग इस पर वैज्ञानिक मानते हैं कि नींद सबसे कोशिश करता है या फिर अपनी हार रोज व्यायाम करता है तो उसकी ध्यान कम देते हैं। निराशाजनक माहाल बड़ी दवा है आप गौर कीजिए जब बीमारियों को झूलताता है कि मुझे उम्र बढ़ जाती है और बीमारियों से भी से दूर रहें सोते समय ना सोचे कमाई आप काम करके बहुत ज्यादा थक यह बीमारी नहीं है इसका चयन स्वयं दूर रहता है। स्वस्थ रहने के लिए यह से अधिक खर्च ना करें किसी से झूठा जाते हैं। अगर आप गहरी नींद से बादा ना करें जिसको आप पूरा ना कर सोते हैं तो सुबह अपने आप को रहते अगर आप डॉक्टर से मिलते हैं तो आप का इलाज कम खर्च में जल्दी हो जाता है विश्व स्वास्थ संगठन के अनुसार आप हर रोज पांच अलग आहार से होती है। इसलिए संतुलित सीधा रिश्ता दिल से होता है अगर पड़ता है। वैज्ञानिक अध्ययन से पाया हर दिन एक अंडा कम से कम खाएं। अलग आहार को अपनाएं। इसके साथ ही आप तनाव में रहते हैं तो आपका ब्लड गया है कि 8 घंटा से ज्यादा और 6 साफ पानी तीन से 5 मीटर हर दिन 3 से 5 लीटर पानी पिए। फल और प्रेशर बढ़ता है जिस से बहुत सारी घंटे से कम नहीं सोना चाहिए। सोते पीने की कोशिश करें। दूध का सब्जी भी खाएं खाने को चबाकर बीमारियां होती हैं जैसे हार्ट अटैक समय सोचना नहीं चाहिए जिससे इस्तेमाल करें चाय पीने में दूध का

## उम्मीद न करें।

आपका नींद खराब होता है और आप करें जल्दी सोएं और जल्दी जगें! चिंता, सही सोच भी नहीं पाते हैं क्योंकि आप थके हुए होते हैं। उम्मीद न करें।

## इलाज करवाने में देरी ना करें।

लोग अपनी बीमारियों को टालने की तरफ आपको बाल लाने की कोशिश करता है या फिर अपनी हार रोज व्यायाम करता है तो आपका इलाज कम खर्च में जल्दी हो जाता है विश्व स्वास्थ संगठन के अनुसार आप हर रोज पांच अलग आहार से होती है। इसलिए संतुलित सीधा रिश्ता दिल से होता है अगर पड़ता है। वैज्ञानिक अध्ययन से पाया हर दिन एक अंडा कम से कम खाएं। अलग आहार को अपनाएं। इसके साथ ही आप तनाव में रहते हैं तो आपका ब्लड गया है कि 8 घंटा से ज्यादा और 6 साफ पानी तीन से 5 मीटर हर दिन 3 से 5 लीटर पानी पिए। फल और प्रेशर बढ़ता है जिस से बहुत सारी घंटे से कम नहीं सोना चाहिए। सोते पीने की कोशिश करें। दूध का सब्जी भी खाएं खाने को चबाकर बीमारियां होती हैं जैसे हार्ट अटैक समय सोचना नहीं चाहिए जिससे इस्तेमाल करें चाय पीने में दूध का

## ब्लैक राइस करता है गंभीर रोगों से बचाव, स्वाद भी

ब्राउन राइस से होने वाले फ़्यूदों के बारे में तो हम सभी जानते हैं एंड लेकिन क्या आप ब्लैक राइस के बारे में जानते हैं। क्योंकि इसके बारे में बहुत कम लोग ही जानते हैं। लेकिन हम आपको बताते हैं कि ब्लैक राइस हमारे शरीर के लिए ब्राउन राइस से भी ज्यादा फ़यदेमंद वाला होता है। ब्लैक राइस में मिलने वाले फौष्टिक तत्व प्रोटीन और एंटी.ऑक्सीडेंट्स काफ़ी मात्रा में पाये जाते हैं। जो हमारे शरीर में ना जाने कितनी गंभीर बीमारियों से लड़ने में मदद करते हैं।

## ब्लैक राइस से होने वाले लाभ

ब्लैक राइस में एंटी.ऑक्सीडेंट्स की भरपूर मात्रा पाई जाती है। जो शरीर के विषाक्त पदार्थों को बाहर निकालने में सहायक होती है यह शरीर को डिटॉक्स कर कई तरह की गंभीर बीमारियों से बचाती है।

## दिल के लिए है लाभदायक

दिल की बीमारियों से ग्रस्त लोगों के लिये ब्लैक राइस बेहद अच्छा है। शोधों के अनुसार ब्लैक राइस में एंथोसाइनिन पाया जाता है जो धमनियों में रक्त प्रवाह को संचारित करने में सहायक होता है। जिससे हार्ट अटैक के खतरों को कम करने में मदद मिलती है।

अल्जाइमर, डायबिटीज़ और कैंसर में फ़यदेमंद मधुमेह, अल्जाइमर के अलावा शारीरिक रूप से कमज़ोर लोगों के लिये ब्लैक राइस काफ़ी फ़यदेमंद वाला होता है। इसके अलावा यह कैंसर से बचाव के लिए भी काफ़ी फ़यदेमंद वाला होता है।

## प्रोटीन और आयरन की भरपूर मात्रा

ब्लैक राइस दूसरे चावल की अपेक्षा सबसे अधिक प्रोटीन वाला होता है। इसमें आयरन की भरपूर मात्रा पाई जाती है जो शरीर को ताकत प्रदान

## करती है।

## स्तन कैंसर से बचाता है

ब्लैक राइस में फ़इबर भी काफ़ी मात्रा पाया जाता है। जिससे पाचन क्रिया को मजबूत बनाये रखने में मदद करता है। इसके साथ ही यह शरीर में होने वाले पोषक तत्वों की कमी को पूरा करके ब्रेस्ट कैंसर जैसे खतरों से बचाता है।

शरीर में सूजन-ब्लैक राइस का सेवन करने से पाचन क्रिया सही रहती है जिससे लीवर में होने वाली सूजन और दर्द की समस्या से राहत मिलती। वज़न कम होता है।

ब्लैक राइस फ़इबर की मात्रा होने से यह शरीर के वज़न को कम करने में सहायक होता है।

इस तरह से मिलने वाले फ़यदों को देखकर आप जल्द ही इसे अपनी डाइट में शामिल करे। ये सेहत के लिए काफ़ी फ़यदेमंद हैं।



इस्तेमाल होना इसे दूध का सेवन नहीं माना जाता है दूध पिए हैं या दूध खाना खाना आदि।

## अपनाएं साफसफाई

सिर्फ अपने आपको कामना वयस्त रखने स्वस्थ रहने के लिए हाइजीन का होना बहुत जरूरी है सिर्फ अपने आप को बहुत जरूरी है सिर्फ अपने आप को है। आप काम भी करें साथ ही साथ साफकरना बहुत बड़ी बात नहीं है। खुश रहने के लिए अलग अलग तरीकों आप जो समान इस्तेमाल करते हैं को अपनाएं जैसे खेल कूद में भाग उसका भी साफहोना उतना ही जरूरी लेना फ़िल्म देखना अपने मनपसंद है और जहां पर आपका खाना पकता दोस्त से मिलना घूमने जाना है उसका भी साफहोना जरूरी है।

## अधिक मोटापा भी आपके लिए अत्यधिक नुकसानदेह



अधिक मोटापा भी शरीर के लोगों में चर्बी के स्तर और चीजों

लिए नुकसानदेह हो जाता है। को पहचानने की क्षमता के बीच इससे मस

# ਇਸ ਪੱਤਰਕਾਂ ਦੀ ਜਾਨ ਇੱਕ ਦਰਮਾਕ ਨੇ ਇੰਝ ਬਲਾਈ

ਵਾਂਸ਼ਿਗਠਨ : ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਨਜ਼ਰ-ਨਜ਼ਰ ਦਾ ਖੇਡ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਦਿਖ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਦਿਖਦਾ। ਪਰ ਜੇ ਕਿਸੇ ਦੀ ਨਿਗਾਹ ਇਸ ਕਦਰ ਪੈਨੀ ਹੋਵੇ ਕਿ ਉਹ ਸਰੀਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੈਦਾ ਹੋ ਰਹੀ ਬਿਮਾਰੀ ਨੂੰ ਪਛਾਣ ਲਏ, ਉਹ ਵੀ ਟੀਵੀ ਵਿੱਚ ਦਿਖ ਰਹੇ ਸ਼ਬਦ ਦੀ... ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਜੂਬਾ ਹੀ ਕਹੋਗੇ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਟੀਵੀ ਚੈਨਲ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਵਿਕਟੋਰੀਆ ਪ੍ਰਾਈਸ਼ ਨੇ ਆਪਣੀ ਇੱਕ ਦਰਸ਼ਕ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਰਸ਼ਕ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਡਾਕਟਰੀ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਗੁਜ਼ਾਰਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਵਿਕਟੋਰੀਆ ਨੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਦੱਸਿਆ, “ਇੱਕ ਦਰਸ਼ਕ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਮਹੀਨੇ ਈ-ਮੇਲ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੇਰੀ ਗਰਦਨ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਗੰਢ ਦੇਖੀ ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਗੰਢ ਬਿਲਕੁਲ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੀ।” “ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੰਢ ਕੈਂਸਰ ਦੀ ਸੀ ਤੇ ਪਤਾ ਚੱਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰੀ ਗੰਢ ਵੀ ਕੈਂਸਰ ਦੀ ਹੀ ਹੈ।” ਇਹ ਲਿਖਦੇ ਹੋਏ ਵਿਕਟੋਰੀਆ ਪ੍ਰਾਈਸ਼ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਇਲਾਜ ਲਈ ਸੈਡੀਕਲ ਲੀਵ ਉੱਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਦਰਾਸਲ ਦਰਸ਼ਕ ਨੇ ਈ-ਮੇਲ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਸੀ, “ਹੈਲੋ, ਮੈਂ ਹੁਣੋ—ਹੁਣੋ ਤੁਹਾਡੀ ਨਿਊਜ਼ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇਖੀ। ਮੈਨੂੰ ਤੁਹਾਡੀ ਗਰਦਨ ਉੱਤੇ ਦਿਖ ਰਹੀ ਗੰਢ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਫਿਕਰ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਆਪਣਾ ਥਾਈਰਡ ਚੈਕ ਕਰਵਾਓ। ਇਹ ਦੇਖ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੀ ਗਰਦਨ ਦੀ ਗੰਢ ਚੇਤੇ ਆ ਗਈ। ਮੇਰੀ ਗੰਢ ਕੈਂਸਰ ਵਾਲੀ



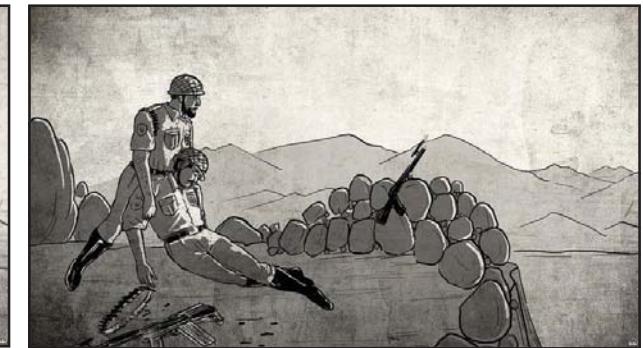
ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਲਈ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸ਼ੁਕਰਗੁਜ਼ਾਰ ਹਨ। ਰਿਪੋਰਟਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕੋਰੋਨਾਵਾਇਰਸ ਮਹਾਮਾਰੀ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨ 'ਚ ਉਹ ਕਿੰਨੀ ਮਸ਼ਵੂਰ ਹੋ ਗਈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਹੀ ਸਿਹਤ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਇੱਕ ਪੱਤਰਕਾਰ ਦੇ ਤੌਰ ’ਤੇ ਮਹਾਮਾਰੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੋਂ ਸੈਂਬਿਨਾਂ ਰੁਕੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਲਗਾਤਾਰ ਆ ਰਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਲਈ ਲਗਾਤਾਰ ਸ਼ਿਫ਼ਟ ਕੀਤੀ।” ਵਿਕਟੋਰੀਆ ਨੇ ਇੱਕ ਆਰਟੀਕਲ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ, “ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਟਿਊਮਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਰਦਨ ਦੇ ਵਿਚਾਲੇ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਵੱਲ ਫੈਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਥਾਇਰਡ ਦੇ ਕੋਲੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸਰਜਰੀ ਰਾਹੀਂ ਕੱਢਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।” ਉਨ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਪੋਸ਼ਟ ਪਾਈ, “ਜੇ ਮੈਨੂੰ ਕਦੇ ਉਹ ਈੀ-ਮੇਲ ਨਾ ਮਿਲਦਾ, ਤਾਂ ਸੈਂਡਾਕਟਰ ਕੋਲ ਨਾ ਜਾਂਦੀ। ਕੈਂਸਰ ਸ਼ਾਇਦ ਫੈਲਦਾ ਰਹਿੰਦਾ। ਇਹ ਹਿਲਾ ਢੱਣ ਵਾਲਾ ਖਿਆਲ ਹੈ।” “ਮੈਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਉਸ ਅੰਤ ਦੀ ਸ਼ੁਕਰਗੁਜ਼ਾਰ ਰਹਾਂਗੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਲਿਖਣ ਦਾ ਜ਼ਹਿਮਤ ਚੁੱਕੀ। ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਸਭ ਦੱਸਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿਸੇ ਦਾ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਹੋਣਾ... ਹੈ ਨਾ ?” ਥਾਇਰਡ ਕੈਂਸਰ ਮਰਦਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਅੰਤਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਵਿਕਟੋਰੀਆ ਨੇ

ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਾਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੈਂਸਰ ਦੇ ਕਗੀਬ 75% ਮਾਮਲੇ ਅੰਤਤਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅੰਤਤਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਉਮੀਦ ਜਾਤਾਈ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਹਫ਼ਤੇ ਅੰਦਰ ਕੰਮ 'ਤੇ ਪਰਤ ਆਉਣਗੇ।

ਸਟਾਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੇ ਬਚਾਇਆ ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਪੈਨੀ ਨਜ਼ਰ ਵਾਲੇ ਦਰਸ਼ਕ ਨੇ ਇੱਕ ਟੀਵੀ ਪ੍ਰਜ਼ੈਟਰ ਨੂੰ ਮਦਦਗਾਰ ਮੈਡੀਕਲ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਹੋਵੇ। 2018 ਵਿੱਚ ਸਾਬਕਾ ਲਿਵਰਪੂਲ ਡਿਫੈਂਡਰ ਅਤੇ ਫੁੱਟਬਾਲ ਕ੍ਰਮੈਂਟੇਰ ਮਾਰਕ ਲਾਰੋਂਸਨ ਨੇ ਇੱਕ ਡਾਕਟਰ ਦਾ ਸ਼ੁਕਰਗੀਆ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੀਬੀਸੀ ਵਾਨ ਦੇ ਫੁੱਟਬਾਲ ਫੇਕਸ ਸ਼ੇਅ ਉੱਤੇ ਦੇਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੈਂਸਰ ਡਾਇਗਨੋਸ ਕੀਤਾ। 2013 ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕੀ ਕੇਬਲ ਟੀਵੀ ਨੈੱਟਵਰਕ ਦੇ ਇੱਕ ਹੋਸਟ ਤਾਰੇਕ ਅਲ ਮੂਸਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਰਸ ਨੇ ਫਲਿਪ ਓਰ ਫਲੈਪ ਹੋਮ ਰਿਕੰਸਟ੍ਰੈਕਸ਼ਨ ਪ੍ਰੋਗ੍ਰਾਮ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਰਦਨ ਦੀ ਇੱਕ ਗੰਢ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਵਧਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਨਰਸ ਰਿਆਨ ਰਿੰਡ ਨੇ ਐਨਬੀਸੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਸੀ, “ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।” ਤਾਰੇਕ ਨੂੰ ਸਟੇਜ 2 ਦਾ ਥਾਇਰਡ ਕੈਂਸਰ ਸੀ ਅਤੇ ਇਲਾਜ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਠੀਕ ਹੋ ਗਏ ਸਨ।

ਕਾਰਗਿਲ ਜੰਗ ਦੀ ਕਹਾਣੀ, ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਫੌਜ  
ਨੂੰ ਰੋਟੀ ਖਵਾਉਣ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਬੰਦੇ ਦੀ ਜੁਬਾਨੀ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : (ਸ਼ੁਮਾਇਲਾ ਜਾਫਰੀ): “ਮਈ 1999 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦਿਨ ਮੈਂ ਗਿਲਗਿਟ ਦੇ ਪਿੰਡ ਜਗਲੋਟ ਨੇਂਡਿਓ ਲੰਘ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਕੁਝ ਲੋਕ ਕਾਰਾਕੋਰਮ ਹਾਈਵੇ ਅਤੀਨਾਰੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਕੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਛੋਜ ਦੇ ਹੱਕ ’ਚ ਨਾਅਰੇ ਲਗਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਇੱਕ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਜੋ ਜਖਮੀ ਸੈਨਿਕਾਂ ਨੂੰ ਖੂਨ ਦੇਣ ਆਏ ਸਨ।” ਇਹ ਨਜ਼ਾਰਾ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਗੁਲ ਸ਼ੇਰ (ਬਦਲਿਆ ਹੋਇਆ ਨਾਂ) ਨੇ ਬੀਬੀਸੀ ਨਾਲ ਸਾਂਝਾ ਕੀਤਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਬੀਬੀਸੀ ਖੁਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਇਆ ਕਿ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਛੋਜ ਦੀ ਨੌਰਦਰਨ ਲਾਈਟ ਇਨਫੈਂਟੀ ਦੇ ਸੈਨਿਕ ਸਨ। ਜਵਾਬੀ ਕਾਰਵਾਈ ’ਚ ਭਾਰਤੀ ਛੋਜ ਨੇ ਅਭਿਆਨ ਛੇੜਿਆ ਜੋ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਚੱਲਿਆ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਗੁਲ ਸ਼ੇਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਛੋਜ ਨਾਲ ਇੱਕ ਕਾਰਜਕਰਤਾ ਵਜੋਂ ਵੱਧ-ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ। ਉਸ ਦੇ ਪੁਰਖੇ ਸਦੀਆਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼੍ਰੀਨਗਰ ਤੋਂ ਗਿਲਗਿਟ ਆ ਗਏ ਸਨ ਪਰ ਉਸ ਦਾ ਜਜ਼ਬਾਤੀ ਨਾਤਾ ਅਜੇ ਵੀ ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਾਦੀ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਇਆ ਸੀ।



ਗੁਲ ਸ਼ੇਰ ਦੀ ਉਮਰ 50 ਦੇ ਨੌਜੇ ਹੈ ਪਰ ਅੱਜ ਵੀ, 20 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚਾਲੇ ਹੋਈ ਕਾਰਗਿਲ ਜੰਗ ਦੇ ਉਹ ਦਿਨ ਉਸ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਯਾਦ ਹਨ। ਜੰਗ ਦੀ ਹਵਾ ਉਦੋਂ ਬਣੀ ਜਦੋਂ ਅਪ੍ਰੈਲ 1999 ਵਿੱਚ ਲਾਈਨ ਆਫ਼ ਕੰਟਰੋਲ ਨੌਜੇ ਗਸ਼ਤ ਲਗਾ ਰਹੇ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜੀਆਂ ਉੱਪਰ ਗੋਲੀਬਾਗੀ ਹੋਈ। ਗੁਲ ਸ਼ੇਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ, ”ਮੈਂ ਉਸ ਦਿਨ ਜੋ ਦੇਖਿਆ, ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੁਰੰਤ ਛੈਸਲਾ ਲੈ ਲਿਆ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਖਿਲਾਫ਼ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਫੌਜ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਾਂਗਾ।” ਗੁਲ ਸ਼ੇਰ ਨੇ 1987-88 ਵਿੱਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਫੌਜ ਤੋਂ ਫੌਜੀ ਸਿਖਲਾਈ ਲਈ ਸੀ। ਉਹ ਮੁਜਾਹਿਦ ਰੈਜ਼ੀਸ਼ੈਟ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਫੌਜ ਦੀ ਸੈਕਿੰਡ ਲਾਈਨ ਆਫ਼ ਡਿਫੈਂਸ ਅਧਿਕਾਰੀ

ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਰੈਜ਼ੀਸੈਟ ਨੂੰ ਯੁੱਧ 'ਚ ਫੌਜ ਦੀ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਚੌਕੀਆਂ ਨੂੰ ਫੌਜ ਨੇ ਪ੍ਰਗਾਹ ਮੌਸਮ ਮਦਦ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਰਕੇ ਖਾਲੀ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਗੁਲ ਸ਼ੇਰ ਨੂੰ ਸਿਹਤ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਕਰਕੇ ਪੰਜ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਲੜਕਿਆਂ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਇਸ ਰੈਜ਼ੀਸੈਟ ਤੋਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਸੀ। ਭਾਰਤੀ ਫੌਜੀ ਲੈਣੀ ਪਈ ਸੀ। 1999 'ਚ ਮੁੜ ਫੌਜ ਦੀ ਮਦਦ



ਪਿੱਛੇ ਮਕਸਦ ਸੀ, ਉਮੀਦ ਸੀ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀਨਗਰ ਤੋਂ “ਬਾਰਤ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਤੋਂ ਆਜ਼ਾਦ ਕਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇਗਾ”। ਉਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ, ”ਯੁੱਧ ਦੌਰਾਨ ਮੈਂ ਸਕਰਦੂ ਤੋਂ 100 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਖਪਲੂ ਦੇ ਇੱਕ ਆਰਮ ਕੈਂਪ ਵਿੱਚ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਕਈ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕ ਫੌਜ ਦਾ ਸਾਬ ਦੇ ਰਹੇ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਰਮੀ ਟੈਨਿਕਲਾਈ ਹੋਈ ਸੀ। ਆਮ ਲੋਕ ਵੀ ਰਲ ਰਹੇ ਸਨ ਜਿਆਦਾਤਾਰ ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਸਨ, ਕੁਝ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਵੀ ਸਨ।”

ਗੁਰ ਸ਼੍ਰੇਵ ਮੁਤਾਬਕ ਗਿਲਗਿਟ-ਬਾਲਟੀਸਤਾਨ  
ਦੇ ਕਈ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਸ ਜੰਗ ਵਿੱਚ ਬਲੀਦਾਰ  
ਵੀ ਦਿੱਤਾ ।

”ਲੋਕ ਆਪਣੀਆਂ ਜੀਪਾਂ-ਕਾਰਨ-ਟਰੱਕਾਂ ਦੇ ਇਸਤੇਮਾਲ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਹੈਜ਼ ਨੂੰ ਖਾਣਾ ਚ

ਫਿਉਲ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ।”  
ਖਪਲੂ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਗੁਲ ਸ਼੍ਰੇਤ ਕਾਰਜਕਰਤਾਵਾਂ  
ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਈ ਹਫ਼ਤੇ

ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਛੋਜ਼ ਨਾਲ ਸਰਹੱਦ 'ਤੇ ਰਸ਼ਟ ਪੋਸਟ ਉੱਪਰ ਬਿਤਾਏ।  
 ”ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਵਧੀਆ ਲੈਂਡ ਕਰੂਜ਼ਰ ਸੀ। ਪੂਰੀ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਲੋਕ ਛੋਜ਼ ਲਈ ਭੇਜਨ ਦੇ ਰਹੇ ਸਨ ਅੱਟੋ-ਅੱਟ ਦਸ ਵਾਰ ਮੈਂ ਗੱਡੀ ਭਰ ਕੇ ਖਾਣੇ ਲੈ ਕੇ ਗਿਆ ਤੇ ਤਾਇਨਾਤ ਸੈਨਿਕਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਗਾ।”

ਗੁਲ ਸ਼ੇਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜਾਂ  
ਕੋਲ ਸੰਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਕਮੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ”ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਡੇ  
ਸੜਕਾਂ ਬਿਹਤਰ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਖ਼ਤਰਬੰਸ਼

ਟਰੱਕ ਆ-ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਵਾਪਿਸ ਬੁਲਾਉਣ ਲਈ ਹਾਮੀ ਭਰੀ। ਗੁਲ ਲਗਾਤਾਰ ਹਵਾਈ ਤੇ ਜ਼ਮੀਨੀ ਫਾਇਰਿੰਗ ਕਰ ਸ਼ੇਰ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਅੱਜ ਵੀ ਪਛਤਾਵਾ ਹੈ ਰਹੀ ਸੀ।” ਕਿ ਫੌਜ ਵਾਪਿਸ ਬੁਲਾ ਲਈ ਗਈ। ਉਸ ਦਾ

”ਇਸੇ ਗੋਲੀਬਾਗੀ ਕਾਰਨ ਮੈਂ ਸਰਹੱਦ ਤੋਂ ਪਾਰ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ  
ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਿਆ। ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਤੋਂਪਾਂ ਵਰਤ ਭਾਰੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ। ”ਸਾਡੇ ਇਰਾਦੇ  
ਰਹੀ ਸੀ ਪਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਨੇਕ ਸਨ ਅਤੇ ਸਾਉਂ ਭਰੋਸਾ ਸੀ ਕਿ ਅਸੀਂ  
ਬਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਜ਼ਰੂਰ ਸੀ, ਸੜਕਾਂ ਖਤਮ ਸ਼੍ਰੀਨਗਰ ਪਹੁੰਚਾਂਗੇ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਕੋਲ  
ਹੋ ਗਈਆਂ ਸਨ।” ਸੰਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਕਮੀ ਸੀ ਅਤੇ ਅਰਥਚਾਰਾ

”ਕਈ ਵਾਰੀ ਮੈਂ ਸ਼ੈਲਿੰਗ ਤੋਂ ਮਸਾਂ ਬਚਿਆ ਪਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅੰਤਰਾਸਟਰੀ ਦਬਾਮ ਮੇਰੀ ਕਾਰ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਗਈ ਤੇ ਮੈਂ ਪੰਜ ਦਿਨ ਕਰਕੇ ਛੌਜ ਵਾਪਿਸ ਬੁਲਾਉਣੀ ਪਈ।”  
ਕਿਤੇ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਿਆ।”  
ਗਲ ਸੇਰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਭਾਰਤ ਛੱਲੋ:

ਨਾਕੇਬੰਦੀ ਕਰਕੇ ਵੀ ਰਸਦ ਭੇਜਣ ਦੀ ਕਵਾਇਦ  
ਕਈ ਵਾਰ ਨਾਕਾਮ ਹੋਈ। ”ਉੱਝ ਗਿਲਗਿਟ ਦੇ  
ਲੋਕ ਠੰਢ ਦੇ ਆਦੀ ਹਨ ਪਰ ਕੰਮ ਬਹੁਤ ਅੰਖਾ  
ਲਾਸ਼ਾਂ ਵੀ ਲੈਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ  
ਸੀ। ”ਲਾਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਲਿਆਉਣ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ  
ਪੈਸੇ ਤੇ ਸੰਸਾਧਨ ਲੱਗ ਪਰ ਫੌਜ ਨੇ

ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੋ ਦਿਨ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਵੀ ਖਾਣ ਨੂੰ ਸਾਰੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਬਰਾਮਦ ਕਰ ਕੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ  
ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ।”

**ਕਿਵੇਂ ਲਿਜਾਉਂਦੇ ਸੀ ਰਸਤ**

”ਅਸੀਂ ਰਸੀਦ ਪੇਸਟ ਤੋਂ 100 ਫੁੱਟ ਉੱਪਰ ਇੱਕ ਥਾਂ ’ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਤੇ ਰਾਤਿਂ, 26 ਜੁਲਾਈ 1999 ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਨੇ ਐਲਾਨ  
ਜਦੋਂ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਬੰਦ ਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਅਸੀਂ ਉੱਥੇ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀਆਂ ਨੂੰ  
ਗਾਸ਼ਨ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦੇ ਸੀ। ਆਪਣੇ ਸ਼ਰੀਰ ਨਾਲ ਸ਼ੇਰ ਮੁਤਾਬਕ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ  
ਇੱਕ ਥਾਂ ’ਤੇ ਰੱਗਦੇ ਸੀ ਤੇ ਖਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਬਰਫ ਨਾਲ ਬਿਹਤਰ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ,  
ਢਕੇ ਪਹਾੜਾਂ ’ਤੇ ਰੱਗਦੇ ਸੀ ਤੇ ਖਾਣਾ ਸੰਸਾਧਨਾਂ ਦਾ ਹਿਸਾਬ-ਕਿਤਾਬ ਲਗਾਉਣ ਦੇ  
ਪਹੁੰਚਾਉਂਦੇ ਸੀ।” ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੰਸਾਧਨਾਂ ਦਾ ਹਿਸਾਬ-ਕਿਤਾਬ ਲਗਾਉਣ ਦੇ  
ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਤਤਕਾਲੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸੀ। ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ ਇਹ ਜੰਗ ਕਿਉਂ  
ਨਵਾਜ਼ ਸ਼ਰੀਫ ਨੇ 4 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਲੜੀ ਗਈ ਪਰ ਮੈਂ ਅਜਿਹੀ ਕਿਸੇ ਸਹਿਤੀ  
ਦਬਾਅ ਹੇਠ ਭਾਰਤ-ਸ਼ਾਸਤ ਕਸ਼ਮੀਰ ਤੋਂ ਫੌਜ ਲਈ ਅੱਜ ਵੀ ਤਿਆਰ ਹਾਂ।’

ਸਾਰੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਡੀਏਸੀਇ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ  
ਲੰਬਿਤ ਸੂਚੀ 'ਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ : ਅਮਰੀਕਾ

**ਫੀਨਿਕਸ** (ਅਮਰੀਕਾ) : ਅਮਰੀਕਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ  
ਨਾਬਾਲਿਗ ਅਸਵਥਾ 'ਚ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਕਾਰਵਾਈ ਲੰਬਿਤ ਕਰਨ  
ਦੀ ਯੋਜਨਾ (ਡੀਏਸੀਏ) ਤਹਿਤ ਸਾਰੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਅਰਜੀਆਂ ਨੂੰ ਲੰਬਿਤ  
ਸੂਚੀ 'ਚ ਰੱਖੇਗੀ। ਅਧਿਕਾਰੀ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਇਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਗੇ ਕਿ  
ਕੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ  
ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਯੁਵਾ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਦੀ ਅਰਜੀ ਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ  
ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਵਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਦਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ  
ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਆਪਣੇ ਫੇਸਲੇ 'ਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ  
ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬੰਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਤਾਜ਼ਾ ਆਦੇਸ਼ ਮੈਗੀਲੈਂਡ  
ਸਥਿਤ ਸੰਘੀ ਅਦਾਲਤ 'ਚ ਅਮਰੀਕੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਪਾਲ ਡਬਲਿਊ ਗ੍ਰੀਮ  
ਦੁਆਰਾ ਟੈਲੀਫੋਨ ਰਾਹੀਂ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇਰਾਨ ਆਇਆ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਿਛਲੇ

ਹੱਫਤੇ ਛੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਨਾਬਾਲਿਗ ਅਵਸਥਾ 'ਚ ਆਏ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਬਿਲਾਫ਼ ਕਾਰਵਾਈ ਮਹੱਤਲ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ (ਡੀਏਸੀਏ) ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਮੂਲ ਰੂਪ 'ਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਤੰਬਰ 2017 'ਚ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਲਾਗੂ ਸੀ। ਡੀਏਸੀਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਯੂਝਾ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਰੂਪ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਬਾਹਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮਾਈਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਪਾਲਿਸੀ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਅਨੁਸਾਰ ਲਗਪਗ 6,50,000 ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਇਸ ਲਈ ਨਾਮਕਰਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ 66,000 ਲੋਕ ਇਸ 'ਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਣ ਲਈ ਉਸਤ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ

ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਆਨਲਾਈਨ ਪੜ੍ਹਨ  
ਵਾਲੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ  
ਲਈ ਦਰ ਭੇਜੇ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ : ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ  
ਤੇ ਕਸਟਮ ਐਨਫੋਰਸਮੈਂਟ (ਆਈਐਸੀ) ਨੇ ਕਿਹਾ  
ਕਿ ਨਵੇਂ ਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ  
ਨੂੰ ਆਉਂਦੇ ਸਮੈਟਰ ਦੌਰਾਨ ਇੱਥੋਂ ਨਹੀਂ ਆਉਣ  
ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੋਰਸ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ  
ਆਨਲਾਈਨ ਹੋਏ । ਏਜੰਸੀ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ  
ਅਨੁਸਾਰ ਆਈ ਸੀ ਈ ਨੇ ਬਿਆਨ ਜਾਰੀ  
ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, '9 ਮਾਰਚ 2020 ਤੋਂ ਬਾਅਦ  
ਉਹ ਨਵੇਂ ਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਐੱਫ ਤੇ ਐਮ ਵਿਦਿਆਰਥੀ  
ਆਉਂਦੇ ਸਮੈਟਰ ਦੌਰਾਨ ਅਮਰੀਕੀ ਸਕੂਲਾਂ 'ਚ  
ਗੈਰ-ਪਰਵਾਸੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਜੋਂ ਦਾਖਲ  
ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਣਗੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੇ ਕੋਰਸ ਸੌਂ  
ਫੀਸਦੀ ਆਨਲਾਈਨ ਹੋਣਗੇ । ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਹੀ  
ਸਕੂਲਾਂ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਵੇਂ  
ਜਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਆਈ-20  
(ਗੈਰ-ਪਰਵਾਸੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਥਿਤੀ ਲਈ  
ਯੋਗਤਾ ਫਾਰਮ) ਫਾਰਮ ਜਾਰੀ ਨਾ ਕਰਨ ਜੋ ਇਸ  
ਸਮੇਂ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਦੀਆਂ  
ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ 'ਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਨਲਾਈਨ  
ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾ ਰਹੇਨ ।

# ਐਸ.ਐਫ.ਜੇ. ਵੱਲੋਂ ਜੰਮੁ-ਕਸ਼ਮੀਰ 'ਚ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੇਰਟਲ ਰਾਹੀਂ ਰੈਂਡਰੈਂਡਮ-2020 ਲਾਂਚ



# ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਨੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੀਰ 'ਚ ਜੈਨੋਟਿਕ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਦੀ ਕੀਤੀ ਪਛਾਣ

ਲੰਡਨ : ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਨੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਇਕ ਅਜਿਹੇ ਜੀਨ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜੋ ਨੋਵਲ ਕੋਰੋਨਾ ਵਾਇਰਸ ਨਾਲ ਲੜਨ ਵਿਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਅ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕੋਵਿਡ-19 ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਮਝਣ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਇਲਾਜ ਵਿਚ ਮਦਦਗਾਰ ਸਾਬਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਨ ਸੈਡੀਕਲ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੀ ਪਤੱਰਿਕਾ ਵਿਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਅਧਿਐਨ ਵਿਚ ਚਾਰ ਨੌਜਵਾਨ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਕ ਰੋਗੀਆਂ ਅਤੇ ਦੋ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਕੋਵਿਡ-19 ਨਾਲ ਗੰਭੀਰ ਰੂਪ ਨਾਲ ਬੀਮਾਰ ਰੋਗੀਆਂ ਵਿਚ ਜੈਨੋਟਿਕ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਰੂਪਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਹਨਾਂ ਦੇ ਇਸ ਮਹਾਂਸਾਗੀ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਬਣਨ ਦੀਆਂ ਕੋਈ ਡਾਕਟਰੀ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਨੀਦਰਲੈਂਡ ਦੀ ਰੈਡਬਾਊਟ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਦੇ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਰੋਗੀਆਂ ਵਿਚ ਟੀ.ਐਲ.ਆਰ/ ਜੀਨ ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸਨ। ਨਾਲ ਹੀ ਉਹਨਾਂ ਵਿਚ ਟਾਈਪ ਇਕ ਅਤੇ ਦੋ ਦੇ ਇੰਟਰਫੋਰੇਨ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਅਣੂਆਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਵਿਚ ਦੋਸ਼ ਪਾਇਆ ਗਿਆ। ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੋਵਿਡ-19 ਦੇ ਕਾਰਨ ਸਾਹ ਲੈਣ ਵਿਚ ਮਸ਼ਕਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਠੀਕ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਰਹੇ ਰੋਗੀਆਂ ਨੂੰ ਆਈ ਸੀ.ਯੂ. ਵਿਚ ਵੈਂਟੀਲੇਟਰ ਦੀ ਲੋੜ ਪਈ।

# ਅਫਗਾਨ ਸਿੱਖ ਨਿਦਾਨ ਸਿੰਘ ਪੁੱਜੇ ਭਾਰਤ, ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਰਕਾਬਰਗੰਜ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਕੁਆਰਂਟਾਈਨ ਹੋਣਗੇ



ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, 26 ਜੁਲਾਈ (ਚ.ਨ.ਸ.): ਅਫਗਾਨ ਸਿੱਖ ਨਿਦਾਨ ਸਿੰਘ ਸਰਦੇਵਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਲਿਬਾਨ ਨੇ ਅਗਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਹਾਲ ਹੀ 'ਚ ਰਿਹਾਅ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉਹ ਅੱਜ ਯਾਨੀ ਕਿ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਦਿੱਲੀ ਪੁੱਜੇ। ਭਾਰਤ ਪ੍ਰਹੁੰਚਦੇ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਇਕ ਸ਼ੁਨੌਰ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਨੇਤਾ ਨਿਦਾਨ ਸਿੰਘ ਸਰਦੇਵਾ ਰਿਹਾਅ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਰਤ ਪਰਤ ਆਏ ਹਨ। ਨਿਦਾਨ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ 11 ਹੋਰ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸਪੈਸਲ ਫਲਾਈਟ ਜ਼ਰੀਏ ਕਾਬਲ ਤੋਂ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਕੰਮਾਂਤਰੀ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ 'ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਦਿੱਲੀ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ 'ਤੇ ਦਿੱਲੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਨਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਿਰਸਾ ਅਤੇ ਮਨਜ਼ੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ. ਕੇ. ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ। ਉਹ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਰਕਾਬਗੰਜ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਕੁਆਰਟਾਈਨ ਹੋਣਗੇ। ਪੱਕੇ ਹੋਣ 'ਤੇ ਗਿਹਣ ਦਾ ਇੱਤਜ਼ਾਮ ਹੋਣ ਤੱਕ ਦਿੱਲੀ ਕਮੇਟੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਲੇਗੀ। ਦੱਸ ਦੇਈਏ ਇਕ ਨਿਦਾਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਤਾਲਿਬਾਨੀਆਂ ਨੇ ਅਗਵਾ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਬਾਅਦ 'ਚ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਰਿਹਾਅ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਪਿਛਲੇ ਮਹੀਨੇ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਦੇ ਪਕਟੀਆ ਸਬੇ 'ਚ ਤਾਲਿਬਾਨੀ ਤਹਿਤ ਨਿਦਾਨ ਤਾਲਿਬਾਨੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸੋਧ ਅੰਤ ਮੰਤਰਾਲ ਕਿ 'ਤਾਂ ਵੱਸਣਾ ਦੀਆਂ ਮੌਜੂਦਾ ਜਾਂਚ ਰੋਗੇ।

ਅੱਤੇਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਗਵਾ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਅਫਗਾਨ ਨਾਗਰਿਕ ਨਿਦਾਨ ਸਿੰਘ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਗਏ ਸਨ। ਭਾਰਤ ਪਰਤ ਨਿਦਾਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦਾ ਏਜੰਸੀ ਸਮਝ ਕੇ ਅਗਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਲਮ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਨਿਦਾਨ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਵਾਪਸ ਪਰਤ ਅਫਗਾਨੀ ਸਿੱਖ ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਚੰਦ ਹਿੱਸਤ ਦੇ ਸਾਥੇ ਹੇਠ ਜਿੰਦਗੀ ਬਿਤਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਨਿਦਾਨ ਸਿੰਘ ਇਕ ਅਫਗਾਨੀ ਸਿੱਖ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਸੋਧ ਕਾਨੂੰਨ ਤਹਿਤ ਭਾਰਤ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਨਿਦਾਨ ਵਰਗੇ ਕਈ ਲੋਕ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ 'ਤੇ ਤਾਲਿਬਾਨੀਆਂ ਦੇ ਅੱਤੇਵਾਦੀ ਚਾਰ ਸਹਿ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਜਿਨੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਲਈ ਹੀ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਸੋਧ ਐਕਟ (ਸੀ. ਏ. ਏ.) ਲੈ ਕੇ ਆਈ ਹੈ ਜਿਥਰ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰਾਲਾ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਅਨੁਗਾ ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਜੋ ਆਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਵੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਇੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਨੀਤੀਆਂ ਮੁਤਾਬਕ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਜਾਣਗੇ। ਦੱਸ ਦੇਈ ਕਿ ਦਹਿਸਤ ਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਅਫਗਾਨੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਪਨਾਹ ਮੰਗੀ ਸੀ।

# ਅਮਰੀਕੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 26/11 ਦੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਤਹਿਵੂਰ ਰਾਣਾ ਦੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਕੀਤੀ ਖਾਰਜ



**ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ :** ਅਮਰੀਕੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਮੂਲ ਦੇ ਕੈਨੈਡਾਨ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਤਹਿਵਰ ਰਾਣਾ ਦੀ ਡੇਚ ਮਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਦੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਰਾਣਾ ਨੂੰ 2008 ਦੇ ਮੁੰਬਈ ਅੱਤਵਾਦੀ ਹਮਲੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਉਸ ਦੀ ਸ਼ਸ਼ਲੀਅਤ ਲਈ ਭਾਰਤ ਵੱਲੋਂ 'ਭੋਗੜਾ' ਐਲਾਨਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਹੈਡਲੀ ਦੇ ਬਚਪਨ ਦੇ ਦੋਸਤ 59 ਸਾਲਾਂ ਰਾਣਾ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੀ ਅਪੀਲ 'ਤੇ 10 ਜੂਨ ਨੂੰ ਲਾਸ ਏਂਜਲਸ 'ਚ ਫਿਰ ਤੋਂ ਗ੍ਰਾਹਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਭਾਰਤ ਨੇ ਮੁੰਬਈ ਹਮਲਿਆਂ 'ਚ ਰਾਣਾ ਦੀ ਸ਼ਸ਼ਲੀਅਤ ਲਈ ਉਸ ਦੀ ਹਵਾਲਗੀ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਸੰਘੀ ਵਕੀਲ ਮੁਤਾਬਕ 2006 ਤੋਂ ਨਵੰਬਰ, 2008 'ਚ ਰਾਣਾ ਨੇ 'ਦਾਊਂਦ ਗਿਲਾਨੀ' ਦੇ ਨਾਂ ਤੋਂ ਪਛਾਣੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਹੈਡਲੀ ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ 'ਚ ਕੁਝ ਸੁਖਿਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਲਸ਼ਕਰ-ਏ-ਤਾਉਂਡ ਤੇ ਹਰਕਤ-ਉਲ-ਜਿਹਾਦ-ਏ-ਇਸਲਾਮੀ ਨੂੰ ਮੁੰਬਈ 'ਚ ਅੱਤਵਾਦੀ ਹਮਲਿਆਂ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚਣ ਤੇ ਹਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਅੰਜ਼ਾਮ ਦੇਣ 'ਚ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਸੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਮੂਲ ਦਾ ਅਮਰੀਕੀ ਹੈਡਲੀ ਲਸ਼ਕਰ ਦਾ ਅੱਤਵਾਦੀ ਹੈ। ਉਹ 2008 ਦੇ ਮੁੰਬਈ ਹਮਲਿਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਸਰਕਾਰੀ ਗਵਾਹ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਹਮਲੇ 'ਚ ਭੂਮਿਕਾ ਲਈ ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ 35 ਸਾਲ ਜੇਲ੍ਹ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਕੱਟ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮੁੰਬਈ ਹਮਲੇ 'ਚ ਛੇ ਅਮਰੀਕੀਆਂ ਸਣੇ 166 ਲੋਕ ਮਾਰੇ ਗਏ ਸੀ। ਲਾਸ ਏਂਜਲਸ 'ਚ ਅਮਰੀਕੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਜੱਜ ਜੈਕਲਿਨ ਸੁਲਜਿਆਨ ਨੇ 21 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ 24 ਪੰਨਿਆਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ 'ਚ ਰਾਣਾ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਮਨੁੰ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਫਰਾਰ ਹੋਣ ਦਾ ਖਤਰਾ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਉਸਦੀ ਹਾਈ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਇਹ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਹ ਕੈਨੈਡਾ ਭੱਜ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਭਾਰਤ 'ਚ ਸੌਂਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਸੰਭਾਵਨਾ ਤੋਂ ਬਚ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ 'ਚ ਦੇਰੀ  
ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਇਕ ਭਾਰਤੀ  
ਐਰਤ ਨੇ ਕੀਤਾ ਕੇਸ



ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ : ਇਕ ਭਾਰਤੀ ਔਰਤ ਨੇ ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ 'ਚ ਕਥਿਤ ਦੇਰੀ ਲਈ ਅਮਰੀਕੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਅਤੇ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸੇ ਵਾ (ਯੁਐੱਸ ਸੀ ਆਈਐੱਸ) ਖਿਲਾਫ਼ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕਰਵਾਇਆ ਹੈ। ਔਰਤ ਨੇ ਦੋ ਸ਼ਲਗਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ 75 ਹਜ਼ਾਰ ਲਟਕ ਰਹੀਆਂ ਅਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਅਧਿਕਾਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ (ਬੀਏਡੀ) ਨੂੰ ਦਬਾਈ ਬੈਠੇ ਹਨ ਰੰਜੀਤਾ ਸੁਖਗਾਮੀਅਮ ਐਂਚ-4 ਵੀਜ਼ੇ 'ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਰਹਿ ਰਹੀ ਹੈ ਜਦਕਿ ਉਸ ਦੇ ਪਤੀ ਵਿਨੋਦ ਸਿਨਹਾ ਐਂਚ-1ਬੀ ਵਰਕ ਵੀਜ਼ੇ 'ਤੇ ਉੱਥੇ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ। ਰੰਜੀਤਾ ਨੇ ਓਹੀਓ ਦੀ ਇਕ ਸੰਘੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕਰਵਾਇਆ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਐਂਚ-4 ਦਰਜੇ ਦੀ ਹੱਦ ਵਧਾਉਣ ਅਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਅਧਿਕਾਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਅਰਜੀ ਨੂੰ ਸੱਤ ਅਧੈਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਪ੍ਰੰਤੂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਜੇ ਤਕ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਸਬੰਧੀ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਈਏਡੀ ਕਾਰਡ ਦੀ ਮਿਆਦ ਸੱਤ ਜੂਨ, 2020 ਨੂੰ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਪਿੱਛੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਬੰਦ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਰੰਜੀਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰੰਜੀਤਾ ਨੂੰ ਹੁਣ ਤਕ ਈਏਡੀ ਕਾਰਡ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਪੂਰੇ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਖ਼ਰਾਬ ਪਹਿਲੂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਹ 9 ਅਗਸਤ, 2020 ਤਕ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਸਬੰਧੀ ਸਬੂਤ ਮੁਹੱਈਆ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਦੱਸਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਐਂਚ-4 ਵੀਜ਼ਾ, ਐਂਚ-1ਬੀ ਵੀਜ਼ਾ ਧਾਰਕਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਨੇੜਲੇ ਸਬੰਧੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਈਏਡੀ ਨੂੰ 48 ਘੰਟੇ ਵਿਚ ਬਿਨੈਕਰਤਾ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪ੍ਰੰਤੂ ਰੰਜੀਤਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਯੂਐੱਸਸੀਆਈਐੱਸਵੱਲੋਂ ਬਿਨੈਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦੇ 105 ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਈਏਡੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ।

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਮੂਲ-ਦਾਂਚੇ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਅਤੇ  
ਬਹੁ-ਪੱਧੀ ਮਨੁੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਤੇ ਲੋਕ ਕਲਿਆਣ ਲਈ  
ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।  
ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਸੰਬੰਧਤ ਮੰਤਰਾਲੀਆਂ  
ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ  
ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਘੜੇ ਗਏ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਦਿਸ਼ਾ-  
ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਕੀਮਾਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ  
ਵਿਭਾਗਾਂ ਨੂੰ ਫੰਡ ਜਾਰੀ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ  
ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਲਈ  
ਮਾਸਿਕ ਗਤੀਸ਼ੀਲਤਾ ਰਿਪੋਰਟਾਂ, ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਸੂਚਨਾ  
ਪ੍ਰਣਾਲੀ, ਕਾਰਜ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਸਮੀਖਿਆ ਕਮੇਟੀ,  
ਵਿਜੀਲੈਸ਼ਨ ਅਤੇ ਨਿਰੀਖਣ ਕਮੇਟੀਆਂ ਆਦਿ ਦੇ  
ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਿਆਪਕ ਨਿਰੀਖਣ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ  
ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਉਪਲਬ੍ਧ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਰਕਾਰ ਸੁਤੰਤਰ  
ਨਿਰੀਖਣ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਵੀ ਪੂਰੀ ਮਾਨਤਾ ਦਿੰਦੀ  
ਹੈ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਕੀਮਾਂ ਦੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ  
ਜੋ ਖਾਮੀਆਂ ਰਹਿ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ  
ਕਰਨ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸਮਾਜਿਕ ਲੇਖਾ-



ਇਸ.ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਚੰਬਲ

# ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਖਸ਼ਤਰਾਲੀ ਦੇ ਰਾਖੇ-ਜੀ. ਓ. ਜੀ.

ਪੜਤਾਲ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਇੱਕ ਨਵੀਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਦੇ ਰਾਖੇ (ਗਾਰਡੀਅੰਸ-ਆਫ-ਗਵਰਨੈਂਸ) ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਸਾਬਕਾ ਫੌਜੀਆਂ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਹਿੱਤ ਲਈ ਆਪਣੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸੇਵਾ ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸੁਨਿਹਰੀ ਮੌਕਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਸਾਬਕਾ ਫੌਜੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਉਪਯੋਗ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪਿਛਲੇ, ਤਹਿਸੀਲ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਤੇ ਰਾਜ ਪੱਧਰ ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਵਧੀਆ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਦੇ ਰਾਖੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਏ ਹਨ। ਇਸੇ ਉਦੇਸ਼ ਤਹਿਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਤਕਰੀਬਨ 4200 ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਦੇ ਰਾਖਿਆਂ ਵਜੋਂ ਸਾਬਕਾ ਫੌਜੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਦੇ ਰਾਖਿਆਂ ਨੂੰ ਹੋਰਨਾਂ ਕੰਮਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਨਿਯਮਿਤ ਸਮਾਜਿਕ ਲੇਖਾ-ਪੜਤਾਲ ਕਰਨ ਦਾ ਅਖਤਿਅਤਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਮਾਜਿਕ ਲੇਖਾ-ਪੜਤਾਲ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਸਕੀਮਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਪ-ਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰੱਖਣਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਦਾਂਚ-ਮਾਣਯੋਗ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਗਾਰਡੀਅੰਸ-ਆਫ-ਗਵਰਨੈਂਸ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਨਿਰੀਖਣ ਕਮੇਟੀ ਮਾਣਯੋਗ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਮਾਣਯੋਗ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਸਲਾਹਕਾਰ

ਟੀਨੈੱਟ ਜਨਰਲ (ਰਿਟਾ.) ਟੀ.ਐਸ.ਸ਼ੇਰਗੋਲ  
ਵੀ.ਐਸ.ਐਮ.), ਸੀਨੀਅਰ-ਵਾਇਸ-  
ਮੈਨੈਨ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਮੇਜਰ ਜਨਰਲ  
(.) ਐਸ.ਪੀ.ਐਸ.ਗਰੇਵਾਲ ਵਾਇਸ-ਚੇਅਰਮੈਨ  
ਕਾਰਜਰਤ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਕਤੁਕ  
ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਵੈਲਫੇਅਰ, ਸਕਤਰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ  
ਹੋਸ਼ਨ, ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਸਟੇਟ  
ਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਪਬਲਿਕ ਐਡਮਨਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ  
(SIP), ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਸੀ-ਪਾਰਿਟ,  
ਸੌਂਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਪੰਜਾਬ ਐਕਸ-ਸਰਵਿਸਮੈਨ  
ਪੋਰਾਸ਼ਨ (PESCO) ਆਦਿ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ  
ਅਤੇ ਗਾਰਡੀਆਂਸ-ਆਫ-ਗਵਰਨੈਂਸ ਦੇ  
ਤੁਰ ਵਜੋਂ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਡਿਫੈਂਸ ਸਰਵਿਸਿਜ਼  
ਵੈਅਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਿਭਾਅ ਰਹੇ ਹਨ।  
ਗੀ ਕੰਟਰੋਲ ਰੂਮ-ਸੁਖਾਵੀਂ ਕਾਰਜ ਪ੍ਰਣਾਲੀ  
ਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਉੱਚ-ਪੱਧਰੀ ਕੇਂਦਰੀ ਕੰਟਰੋਲ  
ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਇਚਾਰਜ ਸ਼੍ਰੋਡੀਅਰ  
ਉਤਸ ਤੋਂ ਉਪਰਲੇ ਰੈਕ ਦਾ ਸੇਵਾ-ਮੁਕਤ ਫੌਜੀ  
ਸਰ ਕੰਟਰੋਲ ਰੂਮ ਦਾ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਢਾਂਚੇ ਦਾ  
ਕਾਰਜ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਦਫਤਰੀ ਕਾਰਜ ਪ੍ਰਬੰਧਨ  
ਤਤਕਾਲ ਲਈ ਤਿੰਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜੋ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ  
ਲਲ-ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਕਰਨਲ-ਮੇਜਰ ਰੈਕ ਦੇ ਫੌਜੀ  
ਕਾਰੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਛੇ ਜੇ.ਸੀ.ਓ. / ਐਨ.ਜੀ.ਓ.  
ਵਾਇਜ਼ਰੀ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।  
ਸਟਾਂ ਅਤੇ ਰਿਟਰਨਜ਼ ਦੇ ਸੰਕਲਨ ਵਾਸਤੇ ਕੰਟਰੋਲ  
ਵਿੱਚ ਛੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਆਪੋਰਟ ਅਤੇ ਖਾਤਿਆਂ  
ਪੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਇੱਕ ਅਕਾਊਂਟਸ ਕਲਰਕ  
ਤੁਰੀ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਸੁਹਿਰਦਤਾ ਨਾਲ ਨਿਭਾਅ ਰਹੇ  
ਕੇਂਦਰੀ ਕੰਟਰੋਲ ਰੂਮ ਕਮੇਟੀ ਲੋੜੀਂਦਾ ਤਾਲਮੇਲ  
ਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਚੇਅਰਮੈਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ

ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਤਾਲਮੇਲ ਕਮੇਟੀ ਦੋ ਮੁੱਖ ਕਾਰਜ  
ਨਵੇਂ ਕਿ ਰਿਟਰਨਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੋਣ ਉਪਰੰਤ ਉਨ੍ਹਾਂ  
ਨਿਰੀਖਣ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਕੇ ਯੋਗ  
ਵਾਹਾਈ ਲਈ ਸਬੰਧਤ ਵਿਡਾਗ ਨੂੰ ਭੇਜਣਾ ਤਾਂ  
ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਢਾਂਚੇ ਰਾਹੀਂ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਪੂਰਵਕ ਢੰਗ  
ਲਾਲ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਹੋ ਸਕੇ। ਇਸ ਤੋਂ  
ਉੱਠ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਤੇ ਰਾਜ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਤੇ  
ਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਮੀਟਿੰਗ ਕਰਾਉਣਾ  
ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਲੋਕ ਭਲਾਈ ਲਈ  
ਲਾਈਅਂ ਸਕੀਮਾਂ ਨੂੰ ਸਫਲਤਾ ਪੂਰਵਕ ਲਾਗੂ  
ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ।  
ਕਾਰਜ-ਸੰਚਾਲਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ-ਪਿਛ ਪੱਧਰ ਤੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ  
ਦੀ ਰਾਖੇ ਹੀ ਇਸ ਸਕੀਮ ਦਾ ਆਧਾਰ ਹਨ ਅਤੇ  
ਹਰਨਾਂ ਦੀ ਕਾਰਜ-ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਹੀ  
ਇਸ ਸਕੀਮ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਹਰ  
ਪਿਛ ਦਾ ਜੀ.ਓ.ਜੀ. ਪਿਛ ਪੱਧਰ ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ  
ਵਿਡਾਗਾਂ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਕੀਮਾਂ ਤੇ ਨਜ਼ਰ  
ਖੋਗਾ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਤੁਰ੍ਹਟੀਆਂ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ  
ਤਾਂ ਆਪਣਾ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਦੇਵੇਗਾ। ਉਹ ਇਸ ਗੱਲ  
ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਵੇ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ  
ਲਾਭ ਸਮਾਜ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਛੜੇ ਵਰਗਾਂ ਤੱਕ  
ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸਮੇਂ-ਸਿਰ ਪਿਛ ਦੇ  
ਗੀ.ਓ.ਜੀ. ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰਤ ਪੈਂਨ ਤੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਡਿਊਟੀ  
ਦੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹਰ ਇੱਕ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਦੇ  
ਏਥੇ ਕੋਲ ਸਕੀਮਾਂ ਦੀ ਚੈਕ-ਲਿਸਟ ਅਤੇ ਇੱਕ  
ਡੰਡਰਾਇਡ ਸੈਲੋਫਨ ਰਹੇਗਾ। ਪਿਛ ਪੱਧਰ ਦੇ  
ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਦੇ ਰਾਖੇ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀਆਂ  
ਅਤੇ ਕੰਨਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨਗੇ। ਸਕੀਮਾਂ ਨੂੰ  
ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਹ ਸਿਹਤ  
ਭਾਲ, ਵਿਦਿਆ, ਪੀਣ ਵਾਲਾ ਪਾਈ ਅਤੇ ਬਿਜਲੀ

ਕੇਂਦਰੀ ਕੰਟਰੋਲ ਰੂਮ-ਸੁਖਾਵੀ  
 ਕਾਰਜ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਚਲਾਉਣ ਲਈ  
 ਇੱਕ ਉੱਚ-ਪੱਧਰੀ ਕੇਂਦਰੀ ਕੰਟਰੋਲ  
 ਰੂਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੰਚਾਰਜ  
 ਬਿਗੋਡੀਅਰ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਉਪਰਲੇ  
 ਰੈਂਕ ਦਾ ਸੇਵਾ-ਮੁਕਤ ਫੌਜੀ ਅਫਸਰ  
 ਕੰਟਰੋਲ ਰੂਮ ਦਾ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਢਾਂਚੇ  
 ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਦਫਤਰੀ  
 ਕਾਰਜ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਨਿਯੰਤਰਣ ਲਈ  
 ਤਿੰਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜੋ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ  
 ਕਰਨਲ-ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਕਰਨਲ-ਮੈਜਰ  
 ਰੈਂਕ ਦੇ ਫੌਜੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।  
 ਛੇ ਜੋ .ਸੀ.ਓ./ਐਨ.ਜੀ.ਓ.  
 ਸੁਪਰਵਾਇਜ਼ਰੀ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ  
 ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਛੇ ਜੇ .ਸੀ.ਓ./ਐਨ.ਜੀ.ਓ.  
ਸੁਪਰਵਾਇਜ਼ਰੀ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ  
ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ। ਤਹਿਸੀਲ ਪੱਧਰੀ ਜੀ.ਓ.ਜੀ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਇੱਕ ਸੇਵਾ-ਮੁਕਤ ਆਨਨਦੀ ਕਾਮਸ਼ਨਡ ਅਫਸਰ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਦੋ ਜੇ.ਸੀ.ਓ./ਐਨ.ਸੀ.ਓ. ਹੋਣਗੇ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਤੇ ਡਿਪਟੀ ਕਾਮਸ਼ਨਰ ਦੀ ਅਗਰਵਾਈ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰੀ ਕਮੇਟੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚਲੇ ਜੀ.ਓ.ਜੀ. ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਵਿਭਾਗਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਵੇਗੀ ਕਿ ਉਹ ਇਹਨਾਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਤੇ ਲੋੜੀਂਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰੀ ਜੀ.ਓ.ਜੀ. ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮੈਂਬਰ ਹੋਣਗੇ:- ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਕਰਨਲ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਉਪਰਲੇ ਰੈਕ ਦਾ ਇਕ ਅਫਸਰ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਇੱਕ ਮੇਜਰ ਅਤੇ ਦੋ ਜੇ.ਸੀ.ਓ./ਐਨ.ਸੀ.ਓ. ਅਤੇ ਇੱਕ ਬਿੱਲ ਕਲਰਕ ਜਾਂ ਡਾਟਾ ਐਂਟਰੀ ਓਪਰੇਟਰ ਤਾਏਨਾਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਉਦੇਸ਼-ਇਸ ਸਕੀਮ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ  
ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ  
ਜਾਂਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਕੀਮਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦੇ  
ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਸਮਾਜ  
ਦੇ ਹਰ ਵਰਗ ਤੱਕ ਲੋੜੀਂਦਾ ਮੁਆਵਜਾ ਅਤੇ  
ਸਹਾਇਤਾ ਲੋੜੀਂਦਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ  
ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਨਲਾਈਕੀਆਂ ਤੇ ਪੰਚਾਇਤ  
ਪੱਧਰ ਤੇ ਹੁੰਦੀ ਘਪਲੇਬਾਜ਼ੀ ਦਾ ਪਰਦਾਵਾਸ਼ ਹੋ ਸਕੇ।  
ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ਦਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੀਮਾਂ ਦਾ  
ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਉੱਚ-ਪੱਧਰੀ ਸਰਕਾਰੀ  
ਤੰਤਰ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਪਿੰਡ ਪੱਧਰ ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਨੂੰ  
ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਤਾਂ ਕਿ ਸਕੀਮਾਂ ਦਾ ਲਾਭ  
ਲਾਈਨ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੇ ਆਖਰੀ ਵਿਅਕਤੀ ਤੱਕ  
ਪਹੁੰਚੇ। ਪਿੰਡ ਪੱਧਰ ਤੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪੱਧਰਾਂ  
ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਕੀਮਾਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨ  
ਲਈ ਪੂਰੀ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਨੂੰ  
ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਆਮ ਆਦਮੀ ਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ  
ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਪੁਰਜ਼ੋਰ ਮਦਦ  
ਕਰਨਾ।

✉ chambalgurpreetsingh@gmail.com



# ਚਿੱਟੇ ਨੇ ਘਰ ਹੀ ਤਬਾਹ ਕਰ ਦਿੱਤਾ

ਜਗਦੇਵ ਸਿੰਘ ਤੇ ਮੈਂ ਦੋਵੇਂ ਲਗਭੱਗ ਇਕੋ ਜਿੰਨੀ ਉਮਰ ਦੇ ਸੀ। ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਸਾਡੇ ਦੋਹਾਂ ਵਿੱਚ ਪਿਆਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਇਕੱਠੇ ਹੀ ਸਕੂਲ ਜਾਂਦੇ ਤੇ ਇਕੱਠੇ ਹੀ ਆ ਕੇ ਫਿਰ ਖੇਡਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸੀ ਜਗਦੇਵ ਦਾ ਦਾਦਾ ਸੰਤਾਲੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲਹੌਰ ਜਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਇਕ ਪਿੰਡ ਦਾ ਨੰਬਰਦਾਰ ਸੀ। ਇਧਰ ਆ ਕੇ ਵੀ ਨੰਬਰਦਾਰੀ ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਹੀ ਰਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਇਦਾਦ ਖੁਲੀ-ਛੁਲੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਪੈਸਾ ਪੇਲਾ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸੀ। ਇਧਰ ਆ ਕੇ ਵੀ ਕਾਢੀ ਜ਼ਮੀਨ ਇਹਨਾਂ ਨੇ ਖਰੀਦ ਲਈ ਸੀ। ਜਗਦੇਵ ਦਾ ਪਿੰਡ ਤੇ ਦਾਦਾ ਇੱਕਲੇ ਇੱਕਲੇ ਸੀ। ਪਰ ਅਗੋਂ ਜਗਦੇਵ ਹੋਰੀ ਪੰਜ ਭਰਾ ਸਨ ਤੇ ਸਾਰੇ ਹੀ ਭਰਾ ਜਗਦੇਵ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਸਨ। ਜਗਦੇਵ ਨਿੱਕਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਮਾਂ ਪਿੰਡ ਦਾ ਲਾਡਲਾ ਪੁੱਤਰ ਸੀ। ਜਗਦੇਵ ਨੂੰ ਕਦੇ ਕੋਈ ਕੰਮ ਨਾ ਦੱਸਣਾ। ਜਗਦੇਵ ਨੇ ਵੀ ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਕੰਮ ਨਾ ਕਰਾਉਣਾ ਸ਼ਾਰਿਆਂ ਨੇ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਇਸ ਨੂੰ ਨਿੱਕਾ ਨਿੱਕਾ ਕਹਿ ਕੇ ਛੱਡ ਦੇਣਾ। ਵਡਿਆ ਭਰਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਆਹ ਹੋ ਗਏ ਉਹ ਹੋਲੀ ਹੋਲੀ ਚਾਰੇ ਵੱਖਰੇ ਹੋ ਗਏ। ਜਗਦੇਵ ਸਕੂਲੋਂ ਵੀ ਹਟ ਗਿਆ ਹੁਣ ਇਸ ਕੋਲ ਦੋ ਹਿਸਿਆਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਆ ਗਈ। ਕਿਉਂਕਿ ਨੰਬਰਦਾਰ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣਾ ਗਿਆ ਪੂਰਾ ਕੱਢਿਆ ਸੀ। ਹੁਣ ਮੁਸੀਬਤ ਇਹ ਆ ਗਈ ਕਿ ਨਾ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਕੰਮ ਨਾ ਪਿੰਡ ਨੇ ਕੀਤਾ ਸੀ ਤੇ ਨਾ ਪੁੱਤਰ ਨਿੱਕੇ ਨੇ ਵਾਹੀ ਕਰਨੀ ਦੋਹਾਂ ਵਾਸਤੇ ਪਹਾੜ ਨਜ਼ਰ ਆਉਣ ਲਗ ਪਿਆ। ਸਾਰੀ ਜ਼ਮੀਨ ਇੱਕ ਜ਼ਮੀਦਾਰ ਨੂੰ ਠੇਕੇ ਤੇ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਉਹ ਜ਼ਮੀਦਾਰ ਬੜਾ ਤੇਜ਼ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਠੇਕੇ ਦੇ ਪੈਸੇ ਕਦੇ ਵੀ ਪੂਰੇ ਇਕ ਮੁੱਠ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਜ਼ਮੀਦਾਰ ਨੇ ਹੋਲੀ ਹੋਲੀ ਕਰਕੇ ਨਿੱਕੇ ਨੂੰ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਣ ਤੇ ਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਅੱਜ ਹੋਰ ਕਲ ਹੋਰ ਪਿੰਡ ਨੇ ਕਦੇ ਪੁੱਛਿਆ ਹੀ ਨਾ ਕਿ ਨਿੱਕਾ ਕਦੇ ਘਰ ਆਉਂਦਾ ਤੇ ਕਦੇ ਘਰੋਂ ਬਾਹਰ ਜਾਂਦਾ ਏ। ਕਦੇ ਕਦੇ ਭਰਾਵਾਂ ਤੇ ਭਰਜਾਈਆਂ ਨੇ ਜ਼ਰੂਰ ਸ਼ਕਾਇਤ ਮਾਂ ਨੂੰ ਕਰ ਦੇਣੀ ਕਿ ਆਪਣਾ ਨਿੱਕਾ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਣ ਲਗ ਪਿਆ ਏ। ਮਾਂ ਨੇ ਇਹੋ ਹੀ ਕਹਿਣਾ ਮੇਰਾ ਪੁੱਤਰ ਕਦੇ ਗਲਤ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਕਹਿ ਦੇਣਾ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਨਿੱਕਾ ਵੈਸੇ ਹੀ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਲਗਦਾ। ਉਹਨਾਂ ਕਹਿਣਾ ਬੇਬੇ ਫਿਰ ਸਾਨੂੰ ਕੀ। ਇਕ ਦਿਨ ਤੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਪਛਤਾਏਗੀ।

ਨਿੱਕੇ ਨੇ ਰੱਜ ਕੇ ਦਾਰੂ ਨਾਲ ਆਉਣਾ ਕਦੇ ਰੋਟੀ ਖਾਣੀ ਕਦੇ ਨਾ ਖਾਣੀ ਸ਼ਾਰਾ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਸੁਤੇ ਗਹਿਣਾ ਫਿਰ ਸਮਾਂ ਵੇਲੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਘਰ ਪਹੁੰਚ ਜਾਣਾ। ਪਿੰਡ ਮੰਜੇ ਤੇ ਪੈ ਗਿਆ ਹੁਣ ਸਾਰਾ ਲੈਣ ਦੇਣ ਨਿੱਕਾ ਆਪ ਕਰਨ ਲਗ ਪਿਆ। ਠੇਕਾ ਵੀ ਪੰਤਾਲੀਆਂ ਕਿਲਿਆਂ ਦੇ ਬਹੁਤ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਅਗਲੇ ਠੇਕੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਰੇ ਪੈਸੇ ਖਤਮ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਸੀ। ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਇਦਾਦ ਚੋਖੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਨਿੱਕਾ ਵਿਆਹਿਆ ਗਿਆ। ਸੁਖ ਨਾਲ ਦੋ ਮੁੰਡੇ



ਸੁਬੇਦਾਰ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੁਲੇਰੀਆ ਮਮਦੇਟ  
ਸੰਪਰਕ 7589155501

ਸਕੇ ਪਿਓ ਸ਼ਰਾਬੀ ਹੋਣ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਪੁੱਤਰ ਲੈਣ  
ਲਗੇ ਪਿਓ ਮੰਜੀ ਉਤੇ ਪੈ ਗਿਆ ਉਸ ਨੂੰ ਸ਼ਰਾਬ  
ਦੀ ਬੋਤਲ ਸਵੇਰੇ ਲਿਆ ਦੇਣੀ ਉਸ ਨੇ ਹੋਲੀ  
ਹੋਲੀ ਕਰਕੇ ਸਾਰੀ ਬੋਤਲ ਸ਼ਾਮ ਤਕ ਖਤਮ ਕਰ  
ਦੇਣੀ ਤੇ ਫਿਰ ਅਫੀਮ ਦੀ ਡਲੀ ਖਾ ਕੇ ਸੌਂ ਜਾਣਾ  
ਕਈਂ ਸਾਲ ਇਹ ਸਿਲਸਿਲਾ ਚਲਦਾ ਰਿਹਾ  
ਆਖਿਰ ਜਗਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨਿੱਕਾ ਵੀ ਮੌਤ ਦੇ ਘੋਰੇ  
ਵਿਚ ਆ ਗਿਆ । ਦੋਹਾਂ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੇ ਚਿੱਟੇ  
ਦਾ ਨਸ਼ਾ ਲਾ ਲਿਆ ਨਸ਼ਾ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੁ ਕਿ  
ਕਹਿਣ ਦੀ ਕੋਈ ਹੱਦ ਹੀ ਨਾ ਰਹੀ ਦੋਵੇਂ ਭਰਾ  
ਇਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਚੌਰੀ ਨਸ਼ਾ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਜਿੇ ਕਿਸੇ  
ਨੇ ਸਮਝਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸਿਸ਼ ਵੀ ਕਰਨੀ ਤਾਂ  
ਅਗੋਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੈ ਜਾਣਾ ਖਾਣ ਨੂੰ ਸਾਰੇ  
ਭੈਣ ਭਰਾ ਰਿਸਤੇਦਾਰ ਮੂੰਹ ਮੌੜ ਗਈ ਹੁਣ  
ਮੁੰਡਿਆਂ ਦਾ ਰਿਸਤਾ ਤਾਂ ਕਿਥੋਂ ਹੋਣਾ ਸੀ  
ਕੋਈ ਕੁੜੀ ਦਾ ਰਿਸਤਾ ਲੈਣ ਵਾਸਤੇ ਤਿਆਰ  
ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਚਾਨਕ ਇਕ ਦਿਨ ਮਾਂ ਵੀ  
ਅਧਰੰਗ ਨਾਲ ਮੰਜੇ ਤੇ ਪੈ ਗਈ ਘਰ ਕੁੜੀ  
ਜਵਾਨ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਨਾਨੀ ਬੁੱਢੀ ਠੇਰੀ ਇਹਨਾਂ  
ਕੋਲ ਆ ਗਈ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੇ ਕਦੇ ਕਿੱਥੇ ਡਿਗ  
ਪੈਣਾ ਤੇ ਕਦੇ ਕਿਥੇ ,ਜ਼ਮੀਨ ਵੇਚ ਵੇਚ ਕੇ  
ਖਾਣ ਲਗ ਪਏ ਇਕ ਦਿਨ ਵੱਡਾ ਮੁੰਡਾ ਸਰਿਜ  
ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਗਿਆ ਚਿੱਟੇ ਦਾ ਟੀਕਾ ਲਾਉਣ  
ਲਗਿਆਂ ਸਰਿਜ ਵਿਚੇ ਹੀ ਰਹਿ ਗਈ । ਜਦੋਂ ਮਾਂ  
ਨੇ ਲਾਡਲੇ ਪੁੱਤ ਦੀ ਮੌਤ ਬਾਰੇ ਸੁਣਿਆ ਤੇ ਉਹ



ਸਰੀਰਕ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਰੋਗ-ਪ੍ਰਤੀਰੋਧਕ ਸਮਰਥਾ ਦਾ ਹੈਰਾਨ ਕਰ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਵਿਕਾਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਲਈ ਦੇਸਤੇ ਆਓ. ਅੱਜ ਤੋਂ ਹੀ ਆਪਣੇ  
ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਸਰਵਪੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਯੋਗ ,ਪ੍ਰਾਣਯਾਮ ਅਤੇ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਜੋੜੀਏ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ  
ਚੰਗੇ ਇਨਸਾਨ ਬਣਨ ਨਾਲ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਇਕ  
ਜਾਗਰੂਕ ਨਾਗਰਿਕ ਬਣ ਕੇ ਉਭਰਨ ..... ਹੰਡਲਾ  
ਮਾਰੋ, ਕੁੱਲ ਕਿਤੇ ਜਿਆਦਾ ਦੇਰ ਨਾ ਹੋ ਜਾਵੇ।

ਰੇਣੂ ਕੌਸਲ (ਸਟੇਟ ਅਵਾਰਡੀ)  
ਮੋਬਾਈਲ:-9876877607

ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਯੋਗ, ਪ੍ਰਾਣਾਯਾਮ ਅਤੇ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਵੀ ਜੋੜੋ

ਵਧੀਆ ਨਤੀਜੇ ਅਤੇ ਵਧੀਆ ਅੰਕ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦੀ ਦੌੜ ਵਿਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਰਗ ਇਕ ਚਾਹੇ- ਅਣਚਾਰੇ ਬੇਂਝ ਹੋਣ ਜਿੰਦਗੀ ਗੁਜ਼ਾਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਕੰਪੀਟੀਸ਼ਨ ਐਨਾ ਵਧ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਫੁੱਲਾਂ ਜਿਹੇ ਬੱਚੇ ਇਸ ਕਸ਼ੇਟੀ ਤੇ ਖਰਾ ਉਤਰਨ ਲਈ ਦਿਨ-ਗਾਤ ਇਕ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਦ੍ਰਿਸ਼ ਦੀ ਜਨਸੰਖਿਆ ਵੱਧ ਹੋਣ ਕਾਰਣ ਵੀ ਆਪਣੀ ਹੋਏ ਬਣਾਉਣੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣਾ ਇਕ ਵੱਡੀ ਚੁਣੌਤੀ ਬਣ ਚੁਕੀ ਹੈ। ਇਸ ਚੁਣੌਤੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਜਿੱਥੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਰਗ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਉਥੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮਾਪੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਟੀਚਾ ਪਾਪਤੀ ਦੇ ਗਹ ਨੂੰ ਸੁਖਾਲਾ ਕਰਨ ਵਿਚ ਆਪ ਉਲੜੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਗਹੁ ਨਾਲ ਵੇਖੀਏ ਤਾਂ ਜਿੰਦਗੀ ਇਕ ਦੌੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦੀ। ਇਸ ਦੌੜ ਵਿਚ ਬੱਚੇ ਇਕ ਮਸ਼ਿਨ ਬਣ ਕੇ ਰਹਿ ਰਾਏ ਹਨ। ਕਿਉਂ ਨਾ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਲੀਹਾਂ ਤੇ ਤੋਗੀਏ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਸਫਲਤਾ ਲਈ ਹੋ ਰਹੀ ਦੌੜ ਵਿਚ ਰਿੱਸਾ ਵੀ ਲੈਣ ਤੇ ਉਸ ਦੌੜ ਦਾ ਆਨੰਦ ਵੀ ਮਾਨਣ। ਭਾਰਤ ਦੀ ਪਾਕ-ਪਵਿੱਤਰ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਅਨੇਕਾਂ ਰਿਸ਼ੀਆਂ- ਮੁਨੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਗਿਆਨ ਦੀ ਗੰਗਾ ਨਾਲ ਨਿਰਮਲ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਹੈ ਯੋਗ, ਪ੍ਰਾਣਾਯਾਮ ਅਤੇ ਧਿਆਨ। ਹੁਣ ਤਾਂ ਵਿਗਿਆਨ ਨੇ ਵੀ ਸਿੱਧ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਕਿਰਿਆਵਾਂ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਸਰੀਰਕ, ਮਾਨਸਿਕ, ਵਿਵਹਾਰਕ, ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਅਤੇ

ਅਧਿਆਤਮਕ ਪੱਖ ਵਿਚ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਵਾਧਾ ਕਰਦੀਆਂ  
ਹਨ। ਯੋਗ ਬਾਰੇ ਘੋੜੀਏ ਤਾਂ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ  
ਕਿ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਯੋਗ ਕਰਨ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ  
ਸਰਵ-ਅੰਗੀ ਵਿਕਾਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਰੀਰ ਦੀਆਂ  
ਮਾਸਪੇਸ਼ੀਆਂ ਤਾਕਤਵਰ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਚੁਸਤੀ-ਛੁਤੀ  
ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਰੋਗਾਂ ਨਾਲ ਲੜਨ ਦੀ ਤਾਕਤ ਵਧਦੀ  
ਹੈ। ਬੱਚੇ ਵਿਚ ਉਤਸ਼ਾਹ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਹ ਹਰ ਕੰਮ ਨੂੰ  
ਖਿੜੇ ਮੱਥੇ ਸਵੀਕਾਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਓਹਨਾਂ ਵਿਚ ਜ਼ਿਆਦਾ  
ਮਿਹਨਤ ਕਰਨ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਜਨਮ ਲੈਂਦੀ ਹੈ।  
ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਾਰੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਪ੍ਰਾਣਾਯਾਮ ਦੀ। ਇਸ  
ਵਿਚ ਸਰੀਰ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਸਾਹ ਤੇ ਵੀ ਪਕੜ ਬਣਾਈ  
ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਣਾਯਾਮ ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਮੇਲ ਤੋਂ ਬਣਿਆ  
ਹੈ, ਪ੍ਰਾਣ ਅਤੇ ਆਯਾਮ। ਪ੍ਰਾਣ ਤੋਂ ਭਾਵ ਹੈ ਉਤਸ਼ਾਹ ਜਾਂ  
ਸੀਵਨ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੀ ਸ਼ਕਤੀ। ਆਯਾਮ ਤੋਂ ਭਾਵ  
ਹੈ... ਦਿਸ਼ਾ। ਸਾਫ ਜਾਹਿਰ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਾਣਾਯਾਮ ਜੀਵਨ  
ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਸਹੀ ਸੇਧ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਇਕ ਸਧਾਰਨ ਵਿਅਕਤੀ  
ਆਪਣੇ ਫੇਫੜਿਆਂ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਦਾ ਕੇਵਲ ਪੈਂਤੀ  
ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹੀ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਜੇਕਰ ਉਹ  
ਪ੍ਰਾਣਾਯਾਮ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਉਤਾਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ  
ਉਸਦੇ ਫੇਫੜੇ ਪਚਾਸੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤਕ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ  
ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰੀਰ ਅਤੇ ਦਿਮਾਗ  
ਆਪਣੇ ਆਪ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਤਨਾਵ ਮੁਕਤ ਹੋ ਜਾਂਦੇ  
ਹਨ। ਪ੍ਰਾਣਾਯਾਮ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਇਕਾਗਰ

ਗਮੂ- ਬੀਬੀ ਜੀ ਆਜ ਆਪ ਕਾਮ ਪੈ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਮਿਦੇ- ਹਾਂ ਸਰਦਾਰਨੀ ਜੀ,, ਬਹੁਤ ਰੁਸ਼ਿਆਰ ਐ ਆਏ, ਸਰਦਾਰਨੀ ਜੀ ਆਪਕੇ ਘਰ ਪੇ ਬੁਲਾ ਰਹੀ ਪੜਾਈ ਚ ਤਾਂ,, ਪਹਿਲਾਂ ਅੱਠਵੀਂ ਅਤੇ ਨੌਵੀਂ 'ਚ ਹੋਏ। ਮਿਦੇ- ਵੇਖੁੱਤ ਮੈਂ ਤਾਂ ਕੱਲ ਆਥਣ ਤੋਂ ਬਿਮਾਰ ਵੀ ਉਹਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨੰਬਰ ਸੀ ਤੇ ਹੁਣ ਦਸਵੀਂ ਚੋਂ ਜਿਹੀ ਹੋਈ ਪਈ ਆਂ, ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਟੁੱਟ ਪੈਣਾ ਕੀ ਵੀਂ ਹੁਣ ਸੋਚਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਅੱਖੇ ਸੱਖੇ 12ਵੀਂ ਵੀਂ ਕਰਵਾ ਹੋਇਆ ਪਿਆ। ਚੱਲ ਤੂੰ ਮੈਂ ਆਈ ਤੇਰੇ ਪਿੱਛੇ ਈ ਹੀ ਦੇਵਾਂ। ਕੋਈ ਚੱਜ ਦਾ ਘਰ ਬਾਰ ਮਿਲਜੂ ਝੱਲੀ ਹੋਈ ਹੋਲੀ।

ਗਮੂ- ਠੀਕ ਹੈ ਬੀਬੀ ਜੀ, ਮੈਂ ਚਲਤਾ ਹੂੰ ਫਿਰ, ਆਪ ਸਰਦਾਰਨੀ ਜੀ- ਤੇ ਹੋਰ,, ਚੱਲ ਮਿਦੇ ਮੈਂ ਵੀ ਸਰਦਾਰ ਆ ਜਾਣਾ ਜਲਦੀ ਸੇ।

(ਗਮੂ- ਸਰਦਾਰਨੀ ਜੀ ਨੇ ਆਵਾਜ਼ ਮਾਰੀ) ਸਰਦਾਰਨੀ ਜੀ ਨੇ ਆਵਾਜ਼ ਮਾਰੀ) ਸਰਦਾਰਨੀ ਜੀ- ਵੇਗ ਜਾ ਆਇਆ ਮਿਦੇ ਵੱਲ, ਬਸ।

ਕੀ ਕਹਿੰਦੀ ਉਹ ? ਅੱਜ ਗੋਹ ਕੂੜਾ ਕਰਨ ਕਿਉਂ (ਕੰਮਕਾਜ਼ ਕਰ ਮਿਦੇ ਲੱਛੀ ਲੈ ਕੇ ਘਰ ਆ ਪਹੁੰਚੀ) ਨਹੀਂ ਆਈ ਭਲਾਂ।

ਗਮੂ- ਜੀ ਸਰਦਾਰਨੀ ਜੀ,, ਬੀਬੀ ਜੀ ਆ ਰਹੀ ਹੈ, ਕੀਤਾ।

ਬੋਲ ਰਹੀ ਥੀ ਕਿ ਤਬੀਅਤ ਕੁਛ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਆਜਾ। (ਐਨੇ ਨੂੰ ਮਿਦੇ ਗੋਟ 'ਚ ਦਿਖਾਈ ਦਿੱਤੀ ਹੈ)

ਸਰਦਾਰਨੀ ਜੀ- ਲੈ ਆ ਗਈ ਮਿਦੇ ਵੀ।

ਮਿਦੇ- ਸਤਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਸਰਦਾਰਨੀ ਜੀ।

ਸਰਦਾਰਨੀ ਜੀ- ਸਤਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਮਿਦੇ ਭੈਣ, ਠੀਕ ਤਾਂ ਹੈ ਤੂੰ ? ਰਾਮ ਕਹਿੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਤੇਰੀ ਤਬੀਅਤ

ਅੱਜ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਮਿਦੇ- ਹਾਂ ਯੀਏ ਆ ਗਈ, ਹਾਏ ਮੈਂ ਮਰਜ਼ਾਂ ਮੇਰੀ ਧੀ ਰਾਣੀ ਨੇ ਸਾਰੇ ਵਿਹੜੇ ਚ ਝਾੜ੍ਹ ਲਾ ਦਿੱਤਾ।

ਬੋਲੀ- ਜੀ ਮੰਮੀ ਜੀ, ਭਾਡੇ ਵੀ ਮਾੜ ਦਿੱਤੇ ਨੇ ਚਾਹ ਵਾਲੇ ਮੈਂ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਹੀ ਲੱਛੀ ਲੈਣ ਗਏ ਬਹੁਤ

ਟਾਇਮ ਲਾ ਕੇ ਆਉਂਦੇ ਓ, ਉੱਥੇ ਸਰਦਾਰਨੀ ਜੀ

ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨ ਜੋ ਬੈਣ ਜਾਂਦੇ ਓ ਹਰ ਰੋਜ਼।

ਮਿਦੇ- ਨੀ ਹੋਰ ਧੀਏ, ਸਰਦਾਰਨੀ ਜੀ ਵੀ ਬਸ, ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਵਾਰ ਮੈਨੂੰ ਬੈਠਾ ਲਿਆ ਤਾਂ ਫੇਰ ਗੱਲਾਂ ਬਾਤਾਂ

ਕਿ ਹੱਡਾਂ ਗੋਡਿਆਂ ਦਾ ਦਰਦ ਹੁੰਦੇ ਨੂੰ ਕਿੰਨੇ ਸਾਲ ਹੋ ਕਰਦੇ ਪਤਾ ਈਂ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਕਿੰਨਾ ਸਮਾਂ ਬੀਤ ਚੱਲੇ ਨੇ ਨਾਲੇ ਸਿਰ ਵੀ ਦਰਦ ਨਾਲ ਪਾਟਣ ਲੱਗ ਗਿਆ।

ਜਾਂਦਾ ਏਂ ਦਵਾਈਆਂ ਤੇ ਬੇਗਾ ਪੈਸਾ ਖਰਚ ਲਿਆ, (ਬੰਟੀ ਅਤੇ ਭੋਲੀ ਅੱਜ ਤੱਕ ਹਕੀਕਤ ਤੋਂ ਅਨਜਾਣ ਹੁਣ ਤਾਂ ਲੱਗਦਾ ਜੈਖਾਣਾ ਇਹੀ ਲੈ ਕਿ ਬੈਠੂ ਕਿਸੇ ਸੀ, ਕਿ ਮਿਦੇ ਲੱਛੀ ਲਿਆਉਣ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਗੋਹ ਦਿਨ ਮੈਨੂੰ ਕੱਲ ਦੀ ਜਾਨ ਕੱਢਣ ਵਾਲੀ ਕਰ ਰੱਖੀ ਕੜ੍ਹਾ ਵੀ ਕਰਦੀ ਹੈ)

ਸਰਦਾਰਨੀ ਜੀ- ਆਹੋ, ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਕਈ ਵਾਰ ਕੁਝ ਕਿਹਦੇ ਤੁਸੀਂ।

ਦੱਸਿਆ ਨੂੰ ਬਹੁਤੀ ਘੱਲ ਨਾ ਕਰ ਤੂੰ ਕਿਸੇ ਚੱਜ ਦੇ ਮਿਦੇ- ਅੱਜ ਕੀ ਕਹਿਆ ਮੇਰੇ ਪੁੱਤ ਨੇ, ਉਈਂ ਨਾ

ਡਾਕਟਰ ਨੂੰ ਦਿਖਾ ਕੇ ਦਵਾਈ ਬੂਟੀ ਲੈ ਕੋਈ ਵਧੀਆ

ਨਾਲੇ ਹਾਂ ਕੁਝ ਦਿਨ ਘਰ ਬੈਠ ਕੇ ਆਰਾਮ ਵੀ ਕਰਨਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਮਿਦੇ- ਨਾ ਸਰਦਾਰਨੀ ਜੀ ਨਾ, ਮੈਂ ਘਰ ਬੈਠ ਗਈ ਨੂੰ।

ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਬੰਚਿਆਂ (ਬੰਟੀ ਅਤੇ ਭੋਲੀ) ਦੀ ਪੜਾਈ ਦਾ ਭੋਲੀ- ਅੱਛਾ ਹੁਣ ਮੈਂ ਭਕਾਈ ਮਾਰਦੀ ਆਂ ਵੀਰੇ,,

ਕੀ ਬੱਣੂ, ਘਰ ਦਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭਲਾਂ, ਕਿਥੋਂ ਚੱਲ੍ਹ ਜੀ, ਮੰਮੀ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਸੁੱਤੀ ਹੋਵਾਂ ਤਾਂ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਵੀਰੀ ਮੇਰੇ ਮੂੰਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਤਾ ਈਂ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਛ ਦੇ ਤੁਰ ਜਾਣ ਤੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਮਾਰ ਕੇ ਜਗਾਉਂਦਾ ਹੈ,, ਭਲਾਂ ਬਾਅਦ ਸਾਰੀਆਂ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਮੇਰੇ ਉਤੇ ਗੀ ਨੇ ਜੀ ਅਵਾਜ਼ ਵੀ ਮਾਰ ਸਕਦਾ ਹੈ,, ਅਜੇ ਮੈਨੂੰ ਬਾਂਦਰੀ ਹੁਣ ਤਾਂ।

ਸਰਦਾਰਨੀ ਜੀ- ਇਹ ਗੱਲ ਤਾਂ ਹੈ ਮਿਦੇ,, ਕਈ ਮਿਦੇ- ਨਾ ਪੁੱਤ ਨਾ,, ਸਾਡੀ ਭੋਲੀ ਤਾਂ ਗੁੱਡੀ ਆ

ਵਾਰ ਤਾਂ ਤੇਰੇ ਘਰ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਦੇਖ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਰੋਣਾ ਨਿੱਕੀ ਜਿਹੀ ਸਾਡੀ, ਕੋਈ ਬਾਂਦਰੀ ਬੰਦਰੀ ਨੀ ਹੈਰੀ।

ਆ ਜਾਂਦਾ, ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਝੱਲਿਆ ਤੂੰ, ਸਾਰਾ ਪਿਛ

ਨਾਲੇ ਦੇਖ ਲੈ ਜੇ ਮੇਰੀ ਧੀ ਤੇ ਹੁਣ ਕਦੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਸਿੱਟੇ

ਦੱਸ ਰਿਹਾ।

ਮਾਰੇ ਤਾਂ (ਨਾਲ ਹੀ ਬੰਟੀ ਵੱਲ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਅੱਖਾਂ

ਮਿਦੇ- ਹਾਜ਼ੀ ਇਹ ਤਾਂ ਹੈ, ਚੰਗਾ ਸਰਦਾਰਨੀ ਜੀ ਮੈਂ

ਮੀਚ ਕੇ ਇਸ਼ਾਰਾ ਜਿਹਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਮਜਾਕ ਵਿੱਚ)

ਇੱਥੋਂ ਕੰਮ ਕਰਕੇ ਫੇਰ ਘਰ ਜਾਕੇ ਵੀ ਭੋਲੀ ਧੀ ਨਾਲ ਨਿੱਕੀ ਜਿਹੀ ਸਾਡੀ, ਅੱਗੇ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰਾਂਗਾ

ਕੰਮ ਕਰਾਉਂਣਾ ਏਹੋ।

ਮਿਦੇ- ਹਾਜ਼ੀ ਇਹ ਤਾਂ ਹੈ, ਚੰਗਾ ਸਰਦਾਰਨੀ ਜੀ ਮੈਂ

ਚੰਗੇ ਧੀ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਪਿਹਲੀ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਾਲਾ ਨਾਲ ਨਿੱਕੀ ਜਿਹੀ ਸਾਡੀ।

ਬੰਟੀ- ਠੀਕ ਅੱਜ ਮੀਂ ਜੀ ਨੇ ਅੱਗੇ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰਾਂਗਾ

ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ,,,,

ਸਰਦਾਰਨੀ ਜੀ- ਲੈ ਦੱਸ,, ਮਿਦੇ ਉਹਦਾ ਦਾ ਤਾਂ (ਬੰਟੀ ਦੇ ਮੁੰਹੋਂ ਇਹ ਸੂਣ ਕੇ ਭੋਲੀ ਉਸ ਨੂੰ ਚਿੜਾਉਂਦੇ

ਚੇਤਾ ਈਂ ਭੁੱਲ ਗਈ ਸੀ ਮੈਂ ਲੋਡੇ ਦੇ ਅੱਗੂਠੇ ਦਿਖਾਉਣ ਲੱਗੀ ਅਤੇ

ਸੁਣਿਆ ਪੜਾਈ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪਿਹਲੇ ਨੰਬਰ ਤੇ ਆਈ ਮਿਦੇ ਦੇ ਗਲ ਨੂੰ ਚਿੱਥੜ ਕੇ ਹੱਸਣ ਲੱਗ ਪਈ)

ਮਿਦੇ- ਲੈ ਹੁਣ ਛੱਡ ਵੀ ਦੇ ਕਮਲੀਏ, ਰੋਟੀ ਟੁੱਕ ਵੀ

ਅਈਸ ਸਾਲ ਓਹ।

# ਮਮਤਾ ਦੀ ਮੁਰਤ



ਬਣਾਉਣਾ ਅਜੇ ਮੈਂ।

ਭੋਲੀ- ਮੈਂ ਬਣਾਲ ਲਵਾਂ ਮੰਮੀ ਜੀ ਅੱਜ ਰੋਟੀ.... ਤੁਸੀਂ ਰੋਜ਼ ਈ ਕਹਿ ਦਿੱਦੇ ਓ... ਕਿ ਫੇਰ ਕਦੇ

ਮਿਦੇ- ਨਾ ਧੀਏ, ਤੂੰ ਆਵਦੀ ਪੜਾਈ ਚ ਧਿਆਨ ਦੇ, ਇਹ ਤਾਂ ਮੈਂ ਆਪੇ ਹੀ ਕਰ ਲੈਣਾ, ਵੱਡੀ ਹੋਕੇ ਤੂੰ ਵੀ ਇਹੀਓ ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਭੋਲੀ- ਮੰਮੀ ਆ ਗਏ ਤੁਸੀਂ, ਦੱਸੋ ਮੈਂ ਅੱਜ ਕੀ ਕੰਮ ਮਿਦੇ- ਹਾਂ ਧੀਏ ਆ ਗਈ, ਹਾਏ ਮੈਂ ਮਰਜ਼ਾਂ ਮੇਰੀ ਧੀ ਰਾਣੀ ਨੇ ਸਾਰੇ ਵਿਹੜੇ ਚ ਝਾੜ੍ਹ ਲਾ ਦਿੱਤਾ।

ਭੋਲੀ- ਜੀ ਮੰਮੀ ਜੀ, ਭਾਡੇ ਵੀ ਮਾੜ ਦਿੱਤੇ ਨੇ ਚਾਹ ਵਾਲੇ ਮੈਂ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਹੀ ਲੱਛੀ ਲੈਣ ਗਏ ਬਹੁਤ ਰੁੰਦਾ ਅਤੇ ਕਦੇ ਤੀਜਾ।

ਮਿਦੇ- ਇਕ ਵਾਰ ਵੀ ਆਵਦੀ ਪੜਾਈ ਕਰਨ ਕਰੋ, ਹਰ ਵਾਰ ਕਦੇ ਦੂਜਾ ਨੰਬਰ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਕਦੇ ਤੀਜਾ।

ਬਣਾਉਣਾ ਅਜੇ ਮੈਂ। ਬਾਕਟਰਾਂ ਨੇ ਇਹ ਗੱਲ ਸਿਰਫ਼ ਬਣਾਉਣਾ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੋਏ ਆਵਦੀਆ ਕਰਨ ਕਰੋ, ਹਰ ਵਾਰ ਕਦੇ ਦੂਜਾ ਨੰਬਰ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਕਦੇ ਤੀਜਾ।

ਬਣਾਉਣਾ ਅਜੇ ਮੈਂ। ਬਾਕਟਰਾਂ ਨੇ ਇਹ ਗੱਲ ਸਿਰਫ਼ ਬਣਾਉਣਾ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੋਏ ਆਵਦੀਆ ਕਰਨ ਕਰੋ, ਹਰ ਵਾਰ ਕਦੇ ਦੂਜਾ ਨੰਬਰ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਕਦੇ ਤੀਜਾ।

ਬਣਾਉਣਾ ਅਜੇ ਮੈਂ। ਬਾਕਟਰਾਂ ਨੇ ਇਹ ਗੱਲ ਸਿਰਫ਼ ਬਣਾਉਣਾ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੋਏ ਆਵਦੀਆ ਕਰਨ ਕਰੋ, ਹਰ ਵਾਰ ਕਦੇ ਦੂਜਾ ਨੰਬਰ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਕਦੇ ਤੀਜਾ।



SUPPORT  
OUR  
MARTYRS

IDP USA

INDIA DAY PARADE  
LONG ISLAND • NEW YORK



# SATURDAY, AUGUST 15, 2020 AT 4PM

## 1st Time Ever CAR PARADE

Starts from **PATEL BROTHERS**, 415 S BROADWAY, HICKSVILLE, NY 11801.  
**PRESIDENT MUKESH MODI & TEAM INVITES ALL**  
**TO BRING CULTURE AND COMMUNITY TOGETHER TO CELEBRATE INDIA'S INDEPENDENCE DAY**

PARADE CAN BE SEEN LIVE  
ON YOUTUBE  
BY VAAHO PHOTO



FREE PARTICIPATION  
REGISTER YOUR CAR AT  
[www.idpusa.org](http://www.idpusa.org)

### PATRONS SPONSORS



**PETER  
BHEDDAH**

### GOLD SPONSORS



### SILVER SPONSORS



**FLUSHING** Bank

**VIMAL GOYAL**



### PROUD SPONSORS



**POSH**  
POSH GROUP CORP.

The South Asian Times  
excellence in journalism



**DR. URMIKSH ARYA**

**D P SINGH**

**INDU JAISWAL**

**KANCHANA POOLA**

**SHASHI MALIK**

**SATBIR S. BEDI**

**VIKAS DHALL**

### BENEFACTORS

**GOBIND BATHIJA**  
ANJU & SANJU SHARMA  
ANMOL DHAWAN  
ANU JAIN

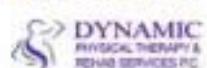
**DEEPAK BANSAL**  
DR. BHAVANI SIRINIVASAN  
GOVIND GUPTA  
KAMLESH SHAH, CPA  
MOHINDER MIGLANI  
MOHINDER TANEJA

**NEELEMA SRIVASTWA**  
NEERU BHAMBRI  
NEETU CHABRA  
ONKAR SINGH  
PAUL BINDRA  
PRITPAL MANN

**PUPUL CHOPRA**  
REKHA CHICHARA  
RENU KAPOOR  
SANJEEV JINDAL  
VINOD MONGA



**SARASHIVA**



**BOLLYWOOD**  
PUNJABI HUB TV

CHARDIKLA TIME TV  
ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

DESI FUSION

GLOBAL PUNJAB

Hum Hindustani

INDIA REPUBLIC NEWS

ITV GROUP

JUS PANORAMA

PTC PUNJABI

Please Contact  
For More Information

**917-215-1491, 516-857-5297, 516-633-5229**

P&D BY: BROADWAY PRINTING & SIGNS - 516 697-6200

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਮੂਲ-ਦਾਂਚੇ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਅਤੇ  
ਬਹੁ-ਪੱਖੀ ਮਨੁੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਤੇ ਲੋਕ ਕਲਿਆਣ ਲਈ  
ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਸਬੰਧਤ ਮੰਤਰਾਲੀਆਂ  
ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ  
ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਘੜ੍ਹੇ ਗਏ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਦਿਸ਼ਾ-  
ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਕੀਮਾਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ  
ਵਿਭਾਗਾਂ ਨੂੰ ਫੰਡ ਜਾਰੀ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ  
ਸਰਕਾਰ ਕੌਲ ਆਪਣੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਲਈ  
ਮਾਸਿਕ ਗਤੀਸੀਲਤਾ ਰਿਪੋਰਟਾਂ, ਪ੍ਰਬੰਧ ਸੂਚਨਾ  
ਪ੍ਰਣਾਲੀ, ਕਾਰਜ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਸਮੀਖਿਆ ਕਮੇਟੀ,  
ਵਿਜੀਲੈਸ਼ਨ ਅਤੇ ਨਿਰੀਖਣ ਕਮੇਟੀਆਂ ਆਦਿ ਦੇ  
ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਿਆਪਕ ਨਿਰੀਖਣ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ  
ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਉਪਲਬਧ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਰਕਾਰ ਸੁਤੰਤਰ  
ਨਿਰੀਖਣ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਵੀ ਪੂਰੀ ਮਾਨਤਾ ਦਿੰਦੀ  
ਹੈ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਕੀਮਾਂ ਦੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ  
ਜੋ ਖਾਮੀਆਂ ਰਹਿ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ  
ਕਰਨ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸਮਾਜਿਕ ਲੇਖਾ-



A portrait of a man with a very long, dark, curly beard and mustache. He is wearing a bright green turban and has a serious expression. The background is plain white.

# ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਦੇ ਗਾਥੇ-ਜੀ. ਓ. ਜੀ.

ਪੜਤਾਲ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਦੇ ਰਾਖੇ (ਗਾਰਡੀਅੰਸ-ਆਫ-ਗਵਰਨੈਂਸ) ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀ ਲਈ ਸਾਬਕਾ ਫੌਜੀਆਂ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਹਿੱਤ ਲਈ ਆਪਣੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸੇਵਾ ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸੁਨਿਹਰੀ ਮੌਕਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਸਾਬਕਾ ਫੌਜੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਉਪਯੋਗ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪਿਛਲੇ, ਤਹਿਸੀਲ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਤੇ ਰਾਜ ਪੱਧਰ ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਵਧੀਆ ਕਾਰਗਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਦੇ ਰਾਖੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਉਦੇਸ਼ ਤਹਿਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਤਕਰੀਬਨ 4200 ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਦੇ ਰਾਖਿਆਂ ਵਜੋਂ ਸਾਬਕਾ ਫੌਜੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਦੇ ਰਾਖਿਆਂ ਨੂੰ ਹੋਰਨਾਂ ਕੰਮਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਨਿਯਮਿਤ ਸਮਾਜਿਕ ਲੇਖਾ-ਪੜਤਾਲ ਕਰਨ ਦਾ ਅਖਤਿਅਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਮਾਜਿਕ ਲੇਖਾ-ਪੜਤਾਲ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਸਕੀਮਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਪ-ਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰੱਖਣਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਢਾਂਚਾ-ਮਾਣਯੋਗ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਗਾਰਡੀਅੰਸ-ਆਫ-ਗਵਰਨੈਂਸ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਨਿਰੀਖਣ ਕਮੇਟੀ ਮਾਣਯੋਗ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਮਾਣਯੋਗ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਸਲਾਹਕਾਰ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਜਨਰਲ (ਰਿਟਾ.) ਟੀ.ਐਸ.ਸ਼ੇਰਗਿੱਲ (ਪੀ.ਵੀ.ਐਸ.ਐਮ.), ਸੀਨੀਅਰ-ਵਾਇਸ-ਚੇਅਰਮੈਨ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਮੇਜ਼ਰ ਜਨਰਲ (ਰਿਟਾ.) ਐਸ.ਪੀ.ਐਸ.ਗਰੇਵਾਲ ਵਾਈਸ-ਚੇਅਰਮੈਨ ਵਜੋਂ ਕਾਰਜਰਤ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਕੱਤਰ ਭਾਵੀ ਸਟੇਟ ਇਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਪਬਲਿਕ ਐਡਮਨਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ (MGSIPA), ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਸੀ-ਪਾਇਟ, ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਪੰਜਾਬ ਐਕਸ-ਸਰਵਿਸਮੈਨ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ (PESCO) ਆਦਿ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਜੋਂ ਅਤੇ ਗਾਰਡੀਅੰਸ-ਆਫ-ਗਵਰਨੈਂਸ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਵਜੋਂ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਡਿਫੈਸ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਵੈਲਡੇਅਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਿਭਾਅ ਰਹੇ ਹਨ। ਕੇਂਦਰੀ ਕੰਟਰੋਲ ਰੂਮ-ਸੁਖਾਵੀਂ ਕਾਰਜ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਉੱਚ-ਪੱਧਰੀ ਕੇਂਦਰੀ ਕੰਟਰੋਲ ਰੂਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਇਚਾਰਜ ਬਿਗੋਡੀਅਰ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਉਪਰਲੇ ਰੈਕ ਦਾ ਸੇਵਾ-ਮੁਕਤ ਫੌਜੀ ਅਫਸਰ ਕੰਟਰੋਲ ਰੂਮ ਦਾ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਢਾਂਚੇ ਦਾ ਇਚਾਰਜ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਦਫਤਰੀ ਕਾਰਜ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਨਿਯੰਤਰਣ ਲਈ ਤਿੰਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜੋ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਕਰਨਲ-ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਕਰਨਲ-ਮੇਜ਼ਰ ਰੈਕ ਦੇ ਫੌਜੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਛੇ ਜੇ.ਸੀ.ਓ./ਐਨ.ਜੀ.ਓ. ਸੁਪਰਵਾਇਜ਼ਰੀ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਅਤੇ ਰਿਟਰਨਜ਼ ਦੇ ਸੰਕਲਨ ਵਾਸਤੇ ਕੰਟਰੋਲ ਰੂਮ ਵਿੱਚ ਛੇ ਕੇਪਿਊਟਰ ਆਪੋਰਟ ਅਤੇ ਖਾਤਿਆਂ ਦੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਇੱਕ ਅਕਾਊਂਟਸ ਕਲਰਕ ਦਫਤਰੀ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਸੁਹਿਰਦਤਾ ਨਾਲ ਨਿਭਾਅ ਰਹੇ ਹਨ। ਕੇਂਦਰੀ ਕੰਟਰੋਲ ਰੂਮ ਕਮੇਟੀ ਲੋੜੀਂਦਾ ਤਾਲਮੇਲ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਚੇਅਰਮੈਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ

ਹੇਠ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਤਾਲਮੇਲ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਕਾਰਜ  
ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਿਟਰਨਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੋਣ ਉਪਰਤ ਉਨ੍ਹਾਂ  
ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਕੇ ਯੋਗ  
ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਸਬੰਧਤ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਭੇਜਣਾ ਤਾਂ  
ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸ਼ਕੀ ਢਾਂਚੇ ਰਾਹੀਂ ਕੁਸ਼ਲਤਾਪੂਰਵਕ ਢੰਗ  
ਨਾਲ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਹੋ ਸਕੇ। ਇਸ ਤੋਂ  
ਛੁੱਟ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਤੇ ਰਾਜ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਤੇ  
ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਮੀਟਿੰਗ ਕਰਾਉਣਾ  
ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਲੋਕ ਭਲਾਈ ਲਈ  
ਚਲਾਈਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਨੂੰ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਲਾਗੂ  
ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ।  
ਕਾਰਜ-ਸੰਚਾਲਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ-ਪਿੰਡ ਪੱਧਰ ਤੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ  
ਦੇ ਰਾਖੇ ਹੀ ਇਸ ਸਕੀਮ ਦਾ ਆਧਾਰ ਹਨ ਅਤੇ  
ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਕਾਰਜ-ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਹੀ  
ਇਸ ਸਕੀਮ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਹਰ  
ਪਿੰਡ ਦਾ ਜੀ.ਓ.ਜੀ. ਪਿੰਡ ਪੱਧਰ ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ  
ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਕੀਮਾਂ ਤੇ ਨਜ਼ਰ  
ਰੱਖੋਗਾ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਤੁਰੁੰਟੀਆਂ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ  
ਹੈ ਤਾਂ ਆਪਣਾ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਦੇਵੇਗਾ। ਉਹ ਇਸ ਗੱਲ  
ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਵੇ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ  
ਦਾ ਲਾਭ ਸਮਾਜ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਛੜੇ ਵਰਗਾਂ ਤੱਕ  
ਪ੍ਰਹੁੰਚੇ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸਮੇਂ-ਸਿਰ ਪਿੰਡ ਦੇ  
ਜੀ.ਓ.ਜੀ. ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰਤ ਪੈਣ ਤੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਡਿਊਟੀ  
ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹਰ ਇੱਕ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਦੇ  
ਰਾਖੇ ਕੋਲ ਸਕੀਮਾਂ ਦੀ ਚੈਕ-ਲਿਸਟ ਅਤੇ ਇੱਕ  
ਔਨੰਡਰਾਇਡ ਸੈਲਿਫਨ ਰਹੇਗਾ। ਪਿੰਡ ਪੱਧਰ ਦੇ  
ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਦੇ ਰਾਖੇ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀਆਂ  
ਅੱਖਾਂ ਅਤੇ ਕੰਨਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨਗੇ। ਸਕੀਮਾਂ ਨੂੰ  
ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਹ ਸਿਹਤ  
ਸੰਭਾਲ, ਵਿਦਿਆ, ਪੀਣ ਵਾਲਾ ਪਾਈ ਅਤੇ ਬਿਜਲੀ

ਕੇਂਦਰੀ ਕੰਟਰੋਲ ਰੂਮ-ਸੁਖਾਵੀਂ  
 ਕਾਰਜ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਚਲਾਉਣ ਲਈ  
 ਇੱਕ ਉੱਚ-ਪੱਧਰੀ ਕੇਂਦਰੀ ਕੰਟਰੋਲ  
 ਰੂਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੰਚਾਰਜ  
 ਬ੍ਰਿਗੋਡੀਅਰ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਉਪਰਲੇ  
 ਰੈਂਕ ਦਾ ਸੇਵਾ-ਮੁਕਤ ਫੌਜੀ ਅਫਸਰ  
 ਕੰਟਰੋਲ ਰੂਮ ਦਾ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਢਾਂਚੇ  
 ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਦਫਤਰੀ  
 ਕਾਰਜ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਨਿਯੰਤਰਣ ਲਈ  
 ਤਿੰਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜੋ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ  
 ਕਰਨਾਲ-ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਕਰਨਾਲ-ਮੇਜਰ  
 ਰੈਂਕ ਦੇ ਫੌਜੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।  
 ਛੇ ਜੋ.ਸੀ.ਓ./ਐਨ.ਜੀ.ਓ.  
 ਸੁਪਰਵਾਇਜ਼ਰੀ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ  
 ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਆਦਿ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਵੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰਨਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ  
ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਕੀਮਾਂ ਬਾਅਦ  
ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਗੇ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਣਗੇ ਕਿ ਕਿਥੋਂ  
ਸਕੀਮਾਂ ਉਹਨਾਂ ਤੱਕ ਪੁੰਚ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਫਿਰ  
ਇਕੱਤਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਕੇਂਦਰੀ ਕੰਟਰੋਲ ਮੂਲ੍ਹੇ ਨੂੰ ਦੇਣਗੇ।  
ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਇਕ ਸੂਚਨਾ-ਕੇਂਦਰ  
ਪ੍ਰਾਣੀ ਹੈ। ਇਹ ਨਾ ਤਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਤੋਂ  
ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ। ਪਿੰਡ ਪੱਧਰ ਇਸ ਸਕੀਮ ਦਾ ਅਤਿਕਾਲੀਨ  
ਆਧੁਨਿਕ ਪੱਧਰ ਹੈ। ਇਸ ਪੱਧਰ ਤੇ ਹਰ ਜੀ.ਓ.ਜੀ.  
ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਾਬਕਾ ਫੌਜੀ ਹੋਵੇਗਾ।

ਤਹਿਸੀਲ ਪੱਧਰ ਤੇ ਸਬ-ਡਵੀਜ਼ਨਾਂ  
ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਤਹਿਸੀਲ ਪੱਧਰ  
ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਜੋ ਤਹਿਸੀਲ ਵਿਚਲੇ ਜੀ.ਓ.ਜੀ. ਤੋਂ  
ਪ੍ਰਾਪਤ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ  
ਸਬੰਧਤ ਵਿਭਾਗਾਂ ਨੂੰ ਜੁਰੂਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੀ ਰੂੰਹ  
ਕਿ ਉਹ ਆਈਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਤੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਹਨ।

ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ। ਤਹਿਸੀਲ ਪੱਧਰੀ ਜੀ.ਓ.ਜੀ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਇੱਕ ਸੇਵਾ-ਮੁਕਤ ਆਨਨਦੀ ਕਮਿਸ਼ਨਡ ਅਫਸਰ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਦੋ ਜੋ ਸੀ.ਐਚ./ਐਨ.ਸੀ.ਐਚ. ਹੋਣਗੇ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਤੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਅਗਰਵਾਈ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰੀ ਕਮੇਟੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚਲੇ ਜੀ.ਓ.ਜੀ. ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਵਿਭਾਗਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਵੇਗੀ ਕਿ ਉਹ ਇਹਨਾਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਤੇ ਲੋੜੀਂਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰੀ ਜੀ.ਓ.ਜੀ. ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮੈਂਬਰ ਹੋਣਗੇ:- ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਕਰਨਲ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਉਪਰਲੇ ਰੈਂਕ ਦਾ ਇਕ ਅਫਸਰ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਇੱਕ ਮੈਜ਼ਰ ਅਤੇ ਦੋ ਜੇ.ਸੀ.ਓ./ਐਨ.ਸੀ.ਓ. ਅਤੇ ਇੱਕ ਬਿੱਲ ਕਲਰਕ ਜਾਂ ਡਾਟਾ ਐਂਟਰੀ ਓਪਰੇਟਰ ਤਾਂਨਾਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਉਦੇਸ਼-ਇਸ ਸਕੀਮ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ  
ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਤੌਰ ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ  
ਜਾਂਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਕੀਮਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦੇ  
ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਸਮਾਜ  
ਦੇ ਹਰ ਵਰਗ ਤੱਕ ਲੋੜੀਂਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ  
ਸਹਾਇਤਾ ਲੋੜੀਂਦਾ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ  
ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਨਲਾਇਕੀਆਂ ਤੇ ਪੰਚਾਇਤ  
ਪੱਧਰ ਤੇ ਹੁੰਦੀ ਘਪਲੇਬਾਜ਼ੀ ਦਾ ਪਰਦਾਫ਼ਸ਼ ਹੋ ਸਕੇ।  
ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ਦਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੀਮਾਂ ਦਾ  
ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਉੱਚ-ਪੱਧਰੀ ਸਰਕਾਰੀ  
ਤੰਤਰ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਪਿਛ ਪੱਧਰ ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਨੂੰ  
ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਤਾਂ ਕਿ ਸਕੀਮਾਂ ਦਾ ਲਾਭ  
ਲਾਈਨ ਵਿੱਚ ਬਢ੍ਹੇ ਆਖਰੀ ਵਿਅਕਤੀ ਤੱਕ  
ਪਹੁੰਚੇ। ਪਿਛ ਪੱਧਰ ਤੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪੱਧਰਾਂ  
ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਕੀਮਾਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨ  
ਲਈ ਪੂਰੀ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੀ ਨੂੰ  
ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ। ਆਮ ਆਦਮੀ ਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ  
ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਪੁਰਜ਼ੋਰ ਮਦਦ  
ਕਰਨਾ।

ਈ-ਮੇਲ:- chambalgurpreetsingh@gmail.com



# ਤੀਆਂ ਤੀਜ ਦੀਆਂ



ਗੁਰਜੀਤ ਕੌਰ 'ਮੋਗ'

ਸਾਵਣੀਆਂ ਕਾਲੀਆਂ ਘਾਵਾਂ ਦਾ ਆਸਮਾਨੀ ਚੜੀਆਂ ਵੇਖ ਪਸੂ, ਪੰਡੀ ਝੂਮ ਉਠਦੇ, ਮੌਰਾਂ ਪੈਲਾਂ ਪਾਉਂਦੇ ਤੇ ਕੁੱਖ ਪਹਿਲੀ

## ਤੇਜ਼

ਹਾਏ ! ਮੈਂ ਮਰ ਚਲਿਆ..... ਬੇਬੇ, ਸਾਰੀ ਤੋਂ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ 'ਚ ਲੰਘਾਂ ਦਿੱਤੇ , ਓ ਮੇਰੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ..ਹੋ ਸੱਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ...ਇਹ ਦੀ ਮੱਤ ਨੂੰ ਦਿਓ ਸੇਧ !!  
ਮੈਨੂੰ ਕੁਝ ਹੁੰਦਾ ਜਾਂਦਾ, ਨਾ ਖੜ ਹੁੰਦਾ, ਨਾ ਬਹਿ, ਪੈ ਹੁੰਦਾ ਆ...  
ਤੜਫਮਛਣੀ ਜਿਹੀ ਲਗੀ ਪਈ ਆ, ਕੀ ਕਰਾਂ ਮੈ.. ਮਰਦਾ ਜਾਨਾ.. ਆ  
ਬਸ ਅੱਜ, ....ਇੱਕ ਵਾਰ, ਬੇਬੇ, ਖੁਰਾਕ ਜੋਗੇ ਪੈਸੇ ਦੈ ਦੇ...  
ਅੱਗੇ ਤੇ ...ਫਿਰ ਕਦੇ ਤੰਗ ਨੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ....ਜੇ ਕਦੇ, ਫੇਰ ਪੈਸੇ ਮੰਗਾਂ ਤੈਤੋਂ... ??  
ਸੌਂਹ ਟਿੱਲੇ ਵਾਲੇ ਬਾਬਿਆਂ ਦੀ, .....ਜੇ ਕਦੇ, ਫੇਰ ਪੈਸੇ ਮੰਗਾਂ ਤੈਤੋਂ... ??  
ਸੌਂਹ ਤੇਰੇ ਸਿਰ ਦੀ ਮਾਂ..... ਕੱਲ ਤੋਂ ਮੈ, ਨਸ਼ਾ ਛਡਾਓ ਸੈਂਟਰ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਹੋ ਜਾਣਾ ਆ..... ਅੱਜ ਅਖੀਰਲਾ ਦਿਨ ਆ... ਇਕ ਵਾਰ

ਫਿਰ ਇਹਨਾ ਕੰਮਾਂ ਤੇ ਤੇਵਾ ਤੇਵਾ ਮੇਰੀ ? ? ? ਹੁਣ ਤਾਂਤੁੰ ਖੁਸ਼ ਆ ਮਾਂ  
ਜੱਸੀ, ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਤੌੜ 'ਚ, ਆਪਣੇ ਬੇਬੇ ਦੇ ਪੈਰ 'ਚ ਬੈਥਾ ਆ  
ਲੈਲੜੀਆਂ ਕੱਢ ਰਿਹਾ ਸੀ..... ਅੱਖਾਂ 'ਚ ਪਾਣੀ, ਸਾਰਾ ਸਰੀਰ ਤੌਣੀਆਂ ਨਾਲ ਭਿਜਿਆ ਗੱਚ ਹੋਇਆ ਪਿਆ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਬਿਨ ਪਾਣੀ ਮੱਛੀ ਵਾਂਗ ਤੜਫਦੀ ਹੁੰਦੀਆ, ਜੱਸੀ ਕਦੇ ਕੰਪ 'ਚ ਸਿਰ ਮਾਰਨ ਲੱਗਦਾ, ਕਦੇ ਆਪਣੇ ਸਿਰ ਦੇ ਬਾਲ ਹੱਥੀ ਪੁਟਦਾ ਹੋਇਆ ਧਰਤੀ ਤੇ ਲਿਟ ਲੈਰਾਂ ਮਾਰਨ ਲੱਗਦਾ ਆ....

ਮਾਂ ਤੇ ਆਪਣਾ, ਲਾਡਾਂ ਪਿਆਰਾ ਨਾਲ ਪਾਲਿਆ ਇਕਲੋਤਾ ਪੁੱਤ, ਵੇਖਿਆ ਨਹੀ ਸੀ, ਜਾਹ ਰਿਹਾ... ਓਹ ਕਾਲਜਾ ਫੜ, ਜੱਸੀ ਦੇ ਸਗਾਣੇ ਬਹਿ ਕਹਿਣ ਲੱਗੀ,.... ਵੇਖੁੱਤ, ਜੱਸੀ.....!!  
ਏਹ ਤੈਂ ਕੀ ਹਾਲ ਬਣਾ ਲਿਆ ਕੇ ਦੇਵੀ ਆਪਣਾ... ਤੈਂ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ...ਦੋ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦਾ ਕੱਲਾ ਕੱਲਾ ਪੁੱਤ ਅੈ  
ਤੇਰੇ ਤੇ ਹੀ, ਸਾਰੀਆ ਆਸਾਂ ਨੇ ਪੁੱਤ..... ਪਰ ਤੈਂ ਤਾਂ, ਸਾਡੇ ਦਿਲਾਂ ਦੀਆਂ ਮਿੱਟੀ 'ਚ ਮਿਲਾ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤੀਆਂ;

ਰੋਜ਼ ਰੋਜ਼ ਕਿੱਥੋਂ ਲਿਆ ਲਿਆ ਕੇ ਦੇਵੀ ਜਾਵਾਂ ਤੈਂਨੂੰ, ਮੈ ਪੈਸੇ ਐ..... ?  
ਤੇ ਰੋ ਕਲੇ ਲੋਂ ਨਸੇ-ਪਾਤਿਆਂ ਦੇ ਲਈ... !! ਹੁਣ ਨਹੀ ਦੇ ਸਕਦੀ... ਤੈਂਨੂੰ ਇੱਕ ਵੀ ਰਪੈ ਆ, ਤੇਰੇ ਬਾਪੂ ਜੀ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸੌਂਹ ਖੁਵਾਈ ਆ..  
ਕਿ ਅੱਜ ਤੋਂ ਬਾਦ ਇਸ ਨੂੰ ਪੈਸਾ-ਯੋਲਾ ਨਹੀ ਦੇਣਾ.....  
ਮੇਟਰ ਸਾਇਕਲ ਤੂੰ ਵੇਚ ਕੇ ਖਾਹ ਗਿਆ, ਘੜੀ, ਕੜਾ, ਮੇਰੀ ਸੌਂਹ ਦੀ ਚੈਨੀ, ਸਾਰੇ

ਬਾਗਿਆਨਾਲ ਹੀ ਆਨੰਦਿਤ ਹੋਉਂਠਦੇ ਹਨ। ਟਾਹਿਕਦੇ ਛੁੱਲ ਬੁਟੇ ਤੇ ਕੁੱਖਾਂ ਦੇ ਪੱਤੇ ਸਾਰੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿੱਚ ਤਾਜ਼ਗੀ ਭਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਵਿੱਚ ਸਾਉਂਠ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਹੀਨਾ ਹੈ। ਇਹ ਮਹੀਨਾ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਹੋਰ ਤਿਉਹਾਰ ਵੀ ਲੈ ਕੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਤੀਆਂ ਰੱਖੜੀ, ਗੁੱਗ ਆਦਿ ਸਾਉਂਠ ਦੇ ਚੜ੍ਹਨ ਦੇ ਸਭ ਬਾਗਿਆਨੀ ਬੜੀ ਬੇਸਥਗੀ ਨਾਲ ਉਡੀ ਕੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਮਹੀਨਾ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਹੋਰ ਤਿਉਹਾਰ ਵੀ ਲੈ ਕੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਤੀਆਂ ਰੱਖੜੀ, ਗੁੱਗ ਆਦਿ ਸਾਉਂਠ ਦੇ ਚੜ੍ਹਨ ਦੇ ਸਭ ਬਾਗਿਆਨੀ ਬੜੀ ਬੇਸਥਗੀ ਨਾਲ ਉਡੀ ਕੁੰਦੀ ਹੈ। ਜੇਠ, ਹਾੜ ਦੀ ਤਪਸ ਤੇ ਗਰਮ ਹਵਾਵਾਂ ਨਾਲ ਮੁਰਝਾਇਆ ਵਾਤਾਵਰਣ, ਖੁਸ਼ਗਵਾਰ ਮੌਸਮ, ਵਰਖਾ ਹੋਣ ਤੇ ਸਭ ਦਾ ਮਨ ਮੋਹ ਲੈਂਦੀ ਹੈ। ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਹਰੀ ਭਰੀ ਧਰਤੀ, ਟਾਹਿਣੀਆਂ ਤੇ ਬੈਠੇ ਪੰਡੀ ਕਰਦੇ ਕਲੋਲਾਂ, ਬਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਬੀਆਂ ਦੇ ਬੂਟਿਆਂ ਤੇ ਕੂਕਦੀਆਂ ਕੋਇਲਾਂ, ਆਸਮਾਨ ਵਿੱਚ ਉਡਾਗੀਆਂ ਲਾਉਂਦੇ ਪੰਡੀ ਆਪਣੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਇਜ਼ਹਾਰ ਕਰਦੇ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਤਿਤਲੀਆਂ-ਭੰਵਰੇ ਮਸਤੀ ਵਿੱਚ ਖੁਮਦੇ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਮੋਹਲੇਧਾਰ ਵਰਖਾ

ਨਾਲ ਧਰਤੀ ਦੀ ਹਿੱਕ ਠਰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਠੰਡੀਆਂ ਮਸਤ ਹਵਾਵਾਂ ਰੁੱਖਾਂ ਦੇ ਪੱਤਿਆਂ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਸਾਗੀ ਬਨਸਪਤੀ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਉਰਜਾ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਨਵੀਂ ਪੱਤੇ ਜਨਮ ਲੈਂਦੇ ਹਨ।

ਸਮੇਂ ਹਰ ਮੁਠਿਆਰ ਦੇ ਪੈਰ ਨੱਚਣ ਲਈ ਬਿਛਕਦੇ ਆਪਣੇ ਪੇਕੇ ਆਉਣ ਦੇ ਚਾਹ ਵਿੱਚ ਬੋਲੀਆਂ ਪਾਉਂਦੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਗਾਉਂਦੀਆਂ।

ਤੀਆਂ ਜੋਰ ਲੱਗੀਆਂ, ਜੋਰ ਜੋਰ ਲੱਗੀਆਂ, ਮੇਰੇ ਪੋਕਿਆਂ ਦੇ ਪਿੰਡ ਤੀਆਂ ਜੋਰ ਲੱਗੀਆਂ।

ਸਾਉਂਠ ਦੇ ਛਗਾਟੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਜੋਸ਼ ਭਰਦੇ ਇਸ ਖਿੜੇ ਮਾਹੌਲ ਵਿੱਚ ਦਰਾਣੀਆਂ, ਜਠਾਣੀਆਂ, ਨਨਦਾਂ ਤੇ ਭਰਜਾਈਆਂ ਸਭ ਰਲ ਮਿਲ ਕੇ ਗਿੱਧੇ ਦਾ ਬੁਖ ਆਨੰਦ ਲੈਂਦੀਆਂ ਤੇ ਗਾਉਂਦੀਆਂ.. ਆਉਂਦੀ ਕੁੜੀਏ ਜਾਂਦੀ ਕੁੜੀਏ, ਪਿਪਲੀ ਪੀਘਾਂ ਪਾਉਂਦੀਆਂ।

ਗਿੱਧੇ 'ਚ ਧਮਾਲ ਮਚ ਰਾਈ, ਜਦੋਂ

ਨੱਚੀਆਂ ਨਣਦਾਂ ਭਰਜਾਈਆਂ।

ਮੁਠਿਆਰਾਂ ਸਹੁਰੇ ਘਰ ਰਹਿੰਦੀਆਂ, ਇਸ ਤਿਉਹਾਰ ਦੀ ਬੜੀ ਬੇਸਥਗੀ ਨਾਲ ਉਡੀਕ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਪੇਕੇ ਘਰ ਜਾਣ ਦੀ ਤਾਂਧ ਮਨ ਵਿੱਚ ਇਕ ਉਮੰਡਰਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਪੇਕੇ ਘਰ ਜਾਣ ਦਾ ਇਕ ਵੱਖਾਰਾ ਚਾਅ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਭਰਾ ਦੇ ਆਉਣ ਦੇ ਇੱਤਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਮੁਠਿਆਰਾਂ ਵੀਰ ਦਾ ਰਾਹ ਵੇਖਦੀਆਂ ਹਨ। ਪੇਕੇ ਘਰ ਇਕਠੀਆਂ, ਹੋਈਆਂ ਮੁਠਿਆਰਾਂ ਸੱਜ-ਸਵਾਂ ਕੇ ਟੋਲੀਆਂ ਬੰਨ੍ਹ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਮਖੌਲ ਕਰਦੀਆਂ, ਹੱਸਦੀਆਂ, ਖੇਡਦੀਆਂ, ਟੱਪਦੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਕਿਸੇ ਬੋਹੜ ਜਾਂ ਪਿਪਲ ਦੀ ਛਾਵੇਂ ਰੋਣਕਾਂ ਲਾਉਂਦੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਗਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ..

ਝੂਟਾ ਦੇ ਜਾ ਗੁਲਾਬੀ ਪੱਗ ਵਾਲਿਆ, ਪੀਘ ਪਾਈ ਤੇਰੇ ਆਸਰੇ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਬੋਲੀਆਂ ਪਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ..

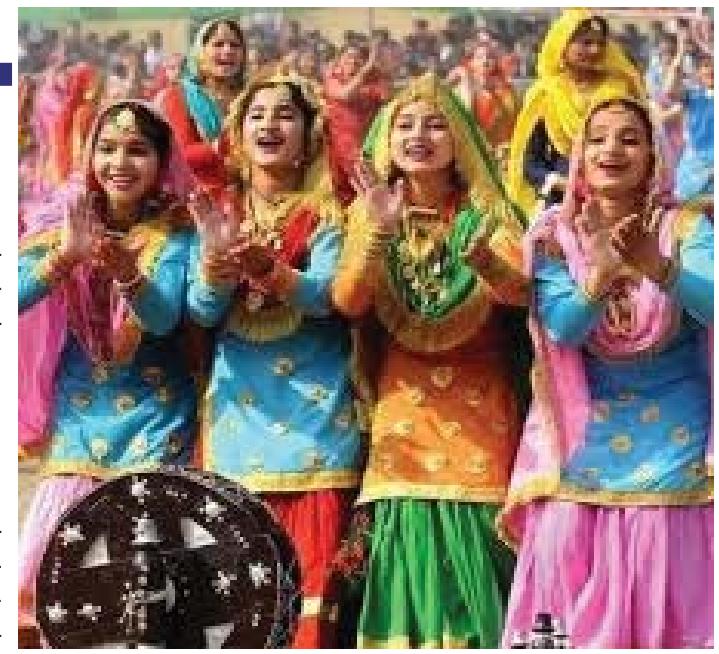
ਪੀਘ ਪਾਈ ਤੇਰੇ ਆਸਰੇ ਸਾਉਂਠ ਦਾ

ਮਹੀਨਾਂ ਬਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਬੋਲਣ ਸੌਂਧ ਵੇ,

ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਪੈਰ ਪੱਤ ਲੈ, ਤੀਆਂ ਲੱਗੀਆਂ

ਪਿਪਲ ਦੀ ਛਾਵੇਂ।

ਨੱਚੀਆਂ ਟੱਪਦੀਆਂ ਇਕੋ ਜਿਹੀਆਂ



ਤਾਂਧ ਲੈ ਕੇ ਗਾਉਂਦੀਆਂ.. ਤੀਆਂ ਤੀਜ ਦੀਆਂ ਆਥਣ ਹੋ ਜਾਂਦਾ। ਬੱਕ ਹਾਰ ਕੇ ਆਥਣ ਵੇਲੇ ਆਪਣੇ ਘਰੋਂ-ਘਰੀਂ ਮੁੜੀਆਂ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੱਸਦਿਆਂ, ਬੇਡਦਿਆਂ, ਸਾਉਣ ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਖਾਸ ਉਪਹਾਰ ਖੀਰ ਪੂੜੇ ਨੱਚਦਿਆਂ, ਟੱਪਦਿਆਂ ਤੀਆਂ ਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਵਾਂ ਕੋਲ ਖਾਣ ਨੂੰ ਮਿਲਦਾ।

ਤਿਉਹਾਰ ਸਪੰਨ ਹੁੰਦਾ ਤੇ ਆਪਸੀ ਗੁੜ ਦੇ ਬਣੇ ਪੂੜੇ-ਗੁਲਗੁਲਿਆਂ ਨਾਲ ਸਾਰਾ ਵਾਤਾਵਰਣ ਹੀ ਮਹਿਕਾ ਜਾਂਦਾ। ਸਾਰਾ ਚੜ੍ਹਨ ਦੀ ਹੋਰ ਜਾਂਦਾ। ਹਰ ਚੌਗਿਰਦਾ ਮਿਠਾਸ ਨਾਲ ਭਰ ਜਾਂਦਾ। ਹਰ ਕੋਈ ਖਿਲ ਉਠਨਦਾ ਤੇ ਖੀਰ ਪੂੜੇ ਖਾਣ ਲਈ ਉਤਸੁਕ ਹੁੰਦਾ। ਤੀਜ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਕੇ ਤੀਆਂ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ ਤੇਰਾਂ ਦਿਨ ਤਕ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਕਿਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਇੰਨੀ ਦਿਨੀਆਂ ਮੀਂਹ ਨਾ ਨਾ ਹੋ ਤੇ ਦੇਵੇਤੇ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਗੁੜੀ ਫੁਕਣ ਦੀ ਪ੍ਰਥਾ ਵੀ ਕਈ ਬਾਣੀ ਪ੍ਰਚਲਤ ਹੈ।

ਨੱਚੀਆਂ ਦੀ ਅਖੀਰੇ ਇਕ ਵੱਖਦਾ ਤੇ ਬੋਲੀਆਂ ਦੀ ਹੁਣੀ ਹੈ। ਜੇ ਕਿਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਇੰਨੀ ਦਿਨੀਆਂ ਮੀਂਹ ਨਾ ਨਾ ਹੋ ਤੇ ਦੇਵੇਤੇ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਗੁੜੀ ਫੁਕਣ ਦੀ ਪ੍ਰਥਾ ਵੀ ਕਈ ਬਾਣੀ ਪ੍ਰਚਲਤ ਹੈ।

ਜੱਦੋਂ ਤੀਆਂ ਦੇ ਅਖੀਰੇ ਇਕ ਵੱਖਦਾ ਤੇ ਬੋਲੀਆਂ ਦੀ ਹੁਣੀ ਹੈ। ਜੇ ਕਿਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਇੰਨੀ ਦਿਨੀਆਂ ਮੀਂਹ ਨਾ ਨਾ ਹੋ ਤੇ ਦੇਵੇਤੇ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਗੁੜੀ ਫੁਕਣ ਦੀ ਪ੍ਰਥਾ ਵੀ ਕਈ ਬਾਣੀ ਪ੍ਰਚਲਤ ਹੈ।

ਤਾਂਧ ਲੈ ਕੇ ਗਾਉਂਦੀਆਂ.. ਤ

# ਕਵਿਤਾ ਕਿਆਕੀ

## ਪੀਆਂ ਆ ਗਈਆਂ

ਤੇਜ਼ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ, ਦੇਖੋ ਤੀਆਂ ਆ ਗਈਆਂ  
ਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਰੌਣਕਾਂ, ਪੀਆਂ ਆ ਗਈਆਂ  
ਹੱਥਾਂ ਉੱਤੇ ਲਾਈ ਮਹਿਦੀ, ਸੋਹਣੇ ਸੂਟ ਪਏ ਨੇ।  
ਕਈਆਂ ਨੇ ਤਾਂ ਹਾਲੇ ਨਵੇਂ ਹੀ ਸਿਲਾ ਏਂ ਨੇ।  
ਪਾ ਕੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਝੁਮਕੇ, ਕਰ ਸਿਗਾਰ ਆ ਗਈਆਂ  
ਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਰੌਣਕਾਂ, ਪੀਆਂ ਆ ਗਈਆਂ।  
ਗਿੱਧਿਆਂ ਦੀ ਰਾਣੀ ਦੇਖੋ, ਜੀਤੀ ਤੁਰੀ ਆਉਂਦੀ ਏ।  
ਤਾਈ ਦਾ ਹਾਲ ਪੁੱਛ, ਨਵੀਂ ਭਾਬੀ ਨੂੰ ਬੁਲਾਉਂਦੀ ਏ।  
ਚੇਰ ਨਾਲ ਮੁੜਾਂਗੀਆਂ, ਤਾਈ ਨੂੰ ਕਹਿ ਆ ਗਈਆਂ।  
ਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਰੌਣਕਾਂ....  
ਕੁੱਲ ਹੀ ਤਾਂ ਵੀਰ ਨਾਲ ਮਿਦੇ ਆਈ ਏ,  
ਆਉਂਦੀ ਆਉਂਦੀ ਸ਼ਹਿਰੋਂ, ਨੱਥ ਟਿੱਕਾ ਲੈ ਆਈ ਏ।  
ਪੱਜ ਨਾਲ ਸਹੁਰਿਆਂ ਤੋਂ, ਪੇਕੇ ਰਹਿਣ ਆ ਗਈਆਂ।  
ਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਰੌਣਕਾਂ....  
ਕਿਨਾ ਹੁੰਦਾ ਚਾਅ ਸੱਚੀਂ ਤੀਆਂ ਦੇ ਤਿਉਹਾਰ ਦਾ,  
ਸਾਨ੍ਹੀ ਨਹੀਓ ਕੋਈ ਕੁਜੀਓ ਭੁਹਾਡੇ ਪਿਆਰ ਦਾ।  
ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਦੀਆਂ ਰੌਣਕਾਂ ਵਧਾਉਣ ਆ ਗਈਆਂ।  
ਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਰੌਣਕਾਂ, ਪੀਆਂ ਆ ਗਈਆਂ।  
ਨਿਰਪਜੀਤ ਕੌਰ ਦੁੱਗਾਂ

## ਗਜ਼ਲ

ਨਾ ਵੇਖ ਕੱਦ ਮੇਰਾ, ਜਿਗਰਾ ਵਿਸ਼ਾਲ ਵੇਖ ? ? !  
ਕੀ-ਕੀ ਪਿਆ ਹੈ ਕਰਦਾ, ਦਿਲ ਦਾ ਕਮਾਲ ਵੇਖ !  
ਗਾਉਂਦਾ ਹੈ ਬੇਸੁਰਾ ਉਹ, ਨਾ ਆਖ ਉਸਨੂੰ ਇਂਝ ,  
ਬਾਜੇ ਦੀ ਧੁਨ ਜਗ ਸੁਣ, ਤਬਲੇ ਦੀ ਤਾਲ ਵੇਖ !  
ਬਗਸਾਤ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ, ਸੱਜਣ ਵੀ ਕੋਲ ਹੈਨ,  
ਸੀਨੇ 'ਚੋਂ ਲਾਟ ਨਿਕਲੇ, ਆਉਂਦਾ ਹੁਨਾਲ ਵੇਖ !  
ਛਿਸਕੇ ਬਿਸ਼ੱਕ ਜਾਵੀਂ, ਗਾਵੀਂ ਵਿਚੇਸੀ ਗੀਤ ,  
ਭੁਗੜੇ 'ਚ ਵੀ ਕਦੇ ਪਰ ਪੈਂਦੀ ਧਮਾਲ ਵੇਖ !  
ਇਕ ਪਿਆਰ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਰੱਖੀ ਹੈ ਮੈਂ ਸੰਭਾਲ,  
ਸੀਨੇ ਲਗਾਈ ਰੱਖਿਐ, ਤੇਰਾ ਰੁਮਾਲ ਵੇਖ !  
ਐਵੇਂ ਭੁਲੋਖੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਨਾ ਭੁੱਲੀਂ ਆਪਣੀ ਮੌਤ ,  
ਸਿਰ 'ਤੇ ਤੇਰੇ ਖੜਕ ਜੋ ਆਪਣਾ ਨੂੰ ਕਾਲ ਵੇਖ !  
ਨਾ ਵੇਖ ਰੰਗ ਮੁੱਖ ਦਾ ਨਾ ਵੇਖ ਜਾਤ-ਪਾਤ ,  
ਇਕ ਹੀ ਹੈ ਰੰਗ ਲੁਹੁ ਦਾ ਬਸ ਲਾਲ-ਲਾਲ ਵੇਖ !  
ਹੈ ਮੈਂ ਨਾਲ ਤੁਰਨਾ ਰਹਿਣਾ ਨਿਭਰ ਹਮੇਸ਼,  
ਸ਼ੇਰਾਂ ਜਿਹਾ ਹੈ ਜਿਗਰਾ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਚਾਲ ਵੇਖ !  
“ਜਸੀਂ” ਨੇ ਅੱਜ ਹੈ ਆਉਣਾ, ਜਦੋਂ ਜਾਣਿਆਂ ਜਨਾਬ,  
ਚਿਹਰੇ ਦਾ ਹੋ ਗਿਆ ਰੰਗ ਸੂਹਾ ਗੁਲਾਲ ਵੇਖ !  
ਸੰਥਾਲ ਨੰ. 9814396472

## ਸ਼ਹੀਦ ਉਧਮ ਸਿੰਘ

ਅਣਖ ਆਬਹੂ ਵਾਲੀ ਧਰਤੀ ਬਣ ਗਈ ਕਾਇਰਾਂ ਦੀ  
ਊਧਮ ਸਿੰਘ ਨੌਂ ਲੱਭਦਾ ਫਿਰਦੀ ਢਾਰ ਹੈ ਡਾਇਰਾਂ ਦੀ  
ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭੁੱਲੀ ਜਾਏ ਵਿਸਾਖੀ ਨਾ  
ਅੱਖੀਂ ਛਿੱਠੀ ਸਾਬੋਂ ਭੁੱਲੀ ਜਾਏ ਚੁਰਾਸੀ ਨਾ  
ਨਹੀਂ ਭੁੱਲਦੀ ਤਸਵੀਰ ਗਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਟਾਇਰਾਂ ਦੀ  
ਊਧਮ ਸਿੰਘ ਨੌਂ ਲੱਭਦਾ ਫਿਰਦੀ ਢਾਰ ਹੈ ਡਾਇਰਾਂ ਦੀ  
ਹੱਕ ਮੰਗਦਿਆਂ ਦੇ ਸਿਰ ਵਿੱਚ ਅੱਜ ਵੀ ਢਾਂਗਾਂ ਪੈਂਦੀਆਂ ਨੇ  
ਚੁੰਨੀਆਂ ਲੀਰੇ ਲੀਰੇ ਹੋਣ ਜਾਂ ਪੱਗਾਂ ਲਹਿੰਦੀਆਂ ਨੇ  
ਅਪਣਿਆਂ ਨੇ ਵੀ ਫੜ ਲਈ ਹੈ ਪਗਢੰਡੀ ਗੈਰਾਂ ਦੀ  
ਊਧਮ ਸਿੰਘ ਨੌਂ ਲੱਭਦਾ ਫਿਰਦੀ ਢਾਰ ਹੈ ਡਾਇਰਾਂ ਦੀ  
ਜ਼ਰ ਜ਼ੋਰੂ ਜ਼ਮੀਨ ਲਈ ਲੋਕੀਂ ਅੱਜ ਵੀ ਲੜਦੇ ਨੇ  
ਗੋਲੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮਰਦੇ ਜਾਂ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਕਦੇ ਨੇ  
ਤਵਾਰੀਖ ਨਹੀਂ ਬਣਦੀ ਕੀਤੇ ਹੋਕੇ ਵਾਇਰਾਂ ਦੀ  
ਊਧਮ ਸਿੰਘ ਨਹੀਂ ਲੱਭਦਾ ਫਿਰਦੀ ਢਾਰ ਹੈ ਡਾਇਰਾਂ ਦੀ  
ਖੁਦਕੁਸ਼ੀਆਂ ਦਾ ਰਾਹ ਛੱਡ ਕੇ ਰਾਹ ਫੜੇ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਦਾ  
ਪਾੜਾ ਫੇਰ ਹੀ ਮਿਟਣਾ ਇਹ ਅਗਸ਼ਾਂ ਫਰਸ਼ਾਂ ਦਾ  
ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਕਾਹੜੋਂ ਨੀਂ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਲਹਿਰਾਂ ਦੀ  
ਊਧਮ ਸਿੰਘ ਨੌਂ ਲੱਭਦਾ ਫਿਰਦੀ ਢਾਰ ਹੈ ਡਾਇਰਾਂ ਦੀ  
ਜੇਕਰ ਠੱਲ੍ਹ ਨਾ ਪਾਈ ਨਸੇ ਦਿਆਂ ਦਰਿਆਵਾਂ ਨੂੰ  
ਊਧਮ ਭਗਤ ਸਰਾਬੇ ਦੇ ਭੁੱਲ ਜਾਂ ਗੋ ਨਾਵਾਂ ਨੂੰ  
ਟੱਲੇ ਵਾਲੀਆ ਝੁਠੀ ਨਾ ਗੱਲ ਜਾਣੀ ਸਾਇਰਾਂ ਦੀ  
ਊਧਮ ਸਿੰਘ ਨੌਂ ਲੱਭਦਾ ਫਿਰਦੀ ਢਾਰ ਹੈ ਡਾਇਰਾਂ ਦੀ  
ਡਾ ਅਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਟੌਲੇ ਵਾਲੀਆ

9814699446

## (ਕੌੜਾ-ਸੱਚ )

ਪਿਆਰ ਅੱਜ ਕੱਲ ਰਹਿ ਗਏ ਫੌਨਾਂ ਤੇ  
ਨਾ ਕੋਈ ਬਣਦਾ ਦਰਦੀ ਦਰਦਾਂ ਦਾ  
ਨਾ ਕੋਈ ਦੁੱਖ ਵੰਡਾਉਂਦਾ ਏ  
ਦਿਖਾਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਜ ਕੱਲ ਹਰੇਕ Whatsapp ਤੇ ਸਟੋਟਸ ਪਾਉਂਦਾ ਏ  
ਦਿਲਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਸਾਂਚ ਨਾ ਰਹਿ ਗਈ  
ਜਵਾਨੀ ਸਾਡੀ ਕਿਹੜੇ ਰਹੇ ਪੈ ਗਈ  
ਬੇਰੁਜਗਾਰੀ ਸਾਨੂੰ ਲੈਕੇ ਬਹਿ ਗਈ  
ਨਾ ਮਿਲੇ ਦਿਲ ਨੂੰ ਚੈਨ ਘਰ ਬੈਠ ਕੇ  
ਨਾ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਜਾ ਆਉਂਦਾ ਏ  
ਦਿਖਾਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਜ ਕੱਲ ਹਰੇਕ Whatsapp ਤੇ ਸਟੋਟਸ ਪਾਉਂਦਾ ਏ  
ਨਾ ਮਾਂ ਪੁੱਤ੍ਰ ਨੂੰ ਲਾਡ ਲੜਾਵੇ  
ਫੌਨ ਦੇ ਕੇ ਬੱਸ ਚੁੱਪ ਕਰਾਵੇ  
ਕਹਿਣਾ ਵੀ ਚਾਵਾਂ ਗੱਲ ਹੈ  
ਸੱਚੀ ਪਰ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਰਿਹਾ ਨਾ ਜਾਵੇ  
ਭਰਾ ਭੈਣ ਦੇ ਹੱਥ ਕਿਉਂ ਚੌਗੀ ਮਸੂਕ ਨੂੰ ਫੌਨ ਫੜਾਉਂਦਾ ਏ  
ਦਿਖਾਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਜ ਕੱਲ ਹਰੇਕ Whatsapp ਤੇ ਸਟੋਟਸ ਪਾਉਂਦਾ ਏ  
ਨੂੰਹ ਦੀ ਸੱਸ ਨਾਲ ਨਾ ਬਣੇ ਪਤੀ ਨਾਲ ਵੀ ਘੱਟ ਹੀ ਬਣਦੀ ਏ  
ਅੰਦਰੋਂ ਅੰਦਰੀ ਸਕੀਮਾਂ ਬਣਾਉਂਦੀ  
ਮਨ ਵਿੱਚ ਲੱਖਾਂ ਤਾਣੇ ਬੁਣਦੀ ਏ  
ਪਤੀ ਵਿਚਾਰਾ ਕਰਮਾ ਦਾ ਮਾਰਾ ਬੱਸ ਆਪਣੇ ਜਵਾਬਾਂ ਲਈ ਜਿਉਂਦਾ ਏ  
ਦਿਖਾਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਜ ਕੱਲ ਹਰੇਕ Whatsapp ਤੇ ਸਟੋਟਸ ਪਾਉਂਦਾ ਏ  
ਗਾਸੇ ਮੁੱਖ ਤੋਂ ਨੇ ਉੱਡੇ ਨਾਲੇ ਦਿਖਾਵਾ ਖੁਸ਼ ਹੋਣ ਦਾ ਵੀ ਕਰਦੇ ਆ  
ਚਾਅ ਸਾਡੇ ਅਧੂਰੇ ਰਹਿ ਗਏ ਨਿੱਤ ਜਿਉਂਦੇ ਨਿੱਤ ਮਰਦੇ ਆ  
ਤੇਰਾ ਕੁੱਝ ਨੀ ਬਣਨਾ ਨਿੱਤ ਸ਼ਰੀਕ ਵੀ ਟਿੱਚਰਾਂ ਕਰਦੇ ਆ  
ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸਲਾਮ ਮੇਰਾ ਜਿਹੜੇ ਰਹਿੰਦੇ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਸੜਦੇ ਆ  
ਦੁੱਗਾ ਵਾਲਾ ਐਵੇਂ ਤਾਂ ਨੀ ਗੱਲਾਂ ਖੁਰੀਆਂ ਬੋਲ ਸੁਣਾਉਂਦਾ ਏ  
ਦਿਖਾਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਜ ਕੱਲ ਹਰੇਕ Whatsapp ਤੇ ਸਟੋਟਸ ਪਾਉਂਦਾ ਏ  
ਪਿਤੀ ਦੁੱਗਾਂ ਵਿੱਚ ਲੱਖਾਂ ਕਰਾਉਂਦੀ ਹੈਂ  
ਪਿਤ ਤੇ ਡਾਕਖਾਨਾ ਵੱਗਾਂ  
ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸੰਗਰੂਰ 7347420297

## ਕਵਿਤਾ

ਕਿ ਇਹ ਜੋ ਪਿਆਰ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ,  
ਬੱਸ ਇੱਕ ਇਤਥਾਰ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ।  
ਜਦੋਂ ਜ਼ਿਕਰ-ਏ ਦਵਾ ਆਇਆ  
ਸਮਝੀਂ, ਬੀਮਾਰ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ।  
ਹੈ ਇਸ਼ਕ , ਕੰਮ ਹੀ ਫੱਕਰਾਂ ਦਾ,  
ਨਾ ਕਿ, ਹੁਸ਼ਿਅਰ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ।  
ਬੋਲੇ ਵਜੀਰਾਂ ਦਾ, ਸਾਹ ਵੀ ਅੰਨ੍ਹਾ,  
ਚੁਫੇ ਜੋ ਮੱਚੀਂ, ਹਾਹਕਾਰ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ।  
ਹੈ ਗੱਲ ਹੋਣ ਦੀ ਕਾਬਲ,

ਨਾ ਕਿ ਹੱਕਦਾਰ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ।  
ਲੰਘਾਵਾਂ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸਨੂੰ ,  
ਵਕ ?ਤ-ਏ ਦੁਸ਼ਵਾਰ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ।  
ਸਭ ਜਾਣਦੇ ਹੈਂ ਕਿ ਹੁਦਾਰ ਹੁਦੂਰ,  
ਭਿੱਜ ਕੇ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਪੁਕਾਰ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ।  
“ਅਮਨ” ਨਾ ਤੇਰੇ ਵਾਂਗ ਸਾਰੇ ਸਵਾਰਥੀ,  
ਜੋ ਸਦਾ ਨਿਭਦਾ, ਉਸ ਯਾਰ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ।।  
ਬਾਕੀ “ਅਮਨ” ਛੱਡ ਦੇ ਆਪਣੇ ਉੱਦਮ ਤੇ,  
ਭਗੀ ਜੋ ਮਨ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਡਾਰ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ।  
ਪ੍ਰੀਤਾਮਨ, ਮੋਰਿੰਡਾ(ਰੂਪਨਗਰ, ਪੰਜਾਬ)  
6280932905

## ਪੀਆਂ

ਪੀਆਂ ਤਾਂ ਜੱਗ ਲਈ ਵਰਦਾਨ ਨੋ  
ਪੀਆਂ ਮਾਧਿਆਂ ਲਈ ਸ਼ਾਨ ਨੋ  
ਪੀਆਂ ਨੂੰ ਨਾ ਕੁੱਖ ਵਿੱਚ ਮਾਰੋ ਲੋਕੀ।  
ਪੀਆਂ ਦੇ ਵੀ ਕੀਤੀ ਅਰਮਾਨ ਨੋ  
ਰੱਬ ਦੀ ਬਖ਼ਜ਼ੀ ਇਸ ਦੌਲਤ ਨੂੰ ਲੋਕੀ।  
ਕੁੱਖ ਵਿੱਚ ਕਤਲ ਕਰਾਉਣ ਵਾਲੀ ਮਾਂ ਲੋਕੀ।  
ਕੁੱਖ ਵਿੱਚ ਕਤਲ ਕਰਾਉਣ ਵਾਲੀ ਮਾਂ ਲੋਕੀ  
ਕਿਉਂ ਮਮਤਾ ਤੋਂ ਕੋਰੀ ਮਾਂ ਵੇਲੋਕੀ ?  
ਪੀਆਂ ਤਾਂ ਘਰ ਦਾ ਸ਼ਿਗਾਰ ਨੇ ਲੋਕੀ।  
ਬਾਬਲ ਦੇ ਵਿਹੜੇ ਦੀ ਬਹਾਰ ਨੇ ਲੋਕੀ।  
ਬਾਬੇਨਾਕ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ,  
ਨਾ ਵਿਲੋਂ ਭੁਲਾਓ ਵੇਲੋਕੀ।  
ਆਉ ਪੀਆਂ ਦੀ ਲੋਹੜੀ ਮਨਾਈਏ।  
ਪੀਆਂ ਦੇ ਅਸੀਂ ਸਗਨ ਮਨਾਈਏ।  
ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਗੱਲ ਸਮਝਾਈਏ।  
ਨਾ ਪੀਆਂ ਨੂੰ ਕੁੱਖ ਵਿੱਚ ਕਤਲ ਕਰਾਈਏ।  
ਸੰਦੀਪ ਦਾ ਹੈ ਇਹੀ ਕਹਿਣਾ।  
ਵਿਦਿਆ ਹੈ ਪੀ ਦਾ ਗਹਿਣਾ।  
ਪੀਆਂ ਨੂੰ ਬੁੱਖ ਪੜ੍ਹਾਓ ਵੇਲੋਕੀ,  
ਨਾ ਕੁੱਖ ਵਿੱਚ ਕਤਲ ਕਰਾਓ ਵੇਲੋਕੀ।  
ਸੰਦੀਪ ਕੌਰ ਹਿਮ ਸੂਖੁਪੁਰਾ  
9781660021

## ਦੂਰੀਆਂ ਪਾਈਆਂ



## ( ਗੀਤ )

1. ਪਹਿਲਾਂ ਪਾਣੀ ਜੀਓ ਹੈ , ਜਿਤੁ ਹਰਿਆ ਸਭ ਕੋਇ ?  
ਮਾਰ ਜਮੀਰ ਧਰਤ ਪੰਜਾਬ ਦੇ , ਲੋਕ ਕਿਉਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਹੋਏ ?  
ਹੈਲੀ-ਹੈਲੀ ਘਟਦੀ ਜਾਂਦੀ , ਜੋ ਤੇਜ਼ ਸੀ ਧਾਰ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੀ ?  
ਉਜੜ ਉਜੜ ਕੇ ਵਸਦੀ ਏ , ਧਰਤੀ ਪੰਜ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੀ ....

2. ਹੱਕ ਮੰਗੇ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ , ਸੀਨੇ ਵਿੱਚ ਗੋਲੀ ਖਾਣੀ ਏ ?  
ਇਕੱਲੀ ਇਕ ਦੀ ਨਹੀਂ , ਸਾਰਿਆਂ ਦੀ ਹੋਈ ਬਰਾਬਰੀ ਏ ?  
ਕੌਣ ਟਕੋਰ ਕੁਝ ਅਲੋਂ ਜਥਮ ਤੇ ਸਿਸਕ ਰਹੇ ਸਾਹਵਾਂ ਦੀ ?  
ਉਜੜ ਉਜੜ ਕੇ ਵਸਦੀ ਏ , ਧਰਤੀ ਪੰਜ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੀ ....

3. ਬਾਬਿਆਂ ਫੇਰੇਦਾਰਾਂ ਇਥੋਂ ਸਿੱਖੀ ਮੁਕਾ ਦਿੱਤੀ ?  
ਗੁਰੂ ਗੁਰੰਖ ਨੂੰ ਛੁੱਡ ਕੇ ਰਾਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਹੀ ਪਾ ਦਿੱਤੀ ?  
ਤੁਰਕ ਦਲੀਲਾਂ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਬਣਾ ਕੇ , ਸ਼੍ਰੋਤ ਭੁਲ ਗਏ ਅਨੰਦਿਧਾਰਿ ਦਿਆਂ ਰਾਹਵਾਂ ਦੀ ?  
ਉਜੜ ਉਜੜ ਕੇ ਵਸਦੀ ਏ , ਧਰਤੀ ਪੰਜ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੀ ....

4. ਨੌਜਵਾਨ ਤੇ ਸਿਗਰਾਂ ਪਿੱਛੇ , ਲੜ ਲੜ ਕਮਲੇ ਹੋ ਗਏ ਨੇ ?  
ਹੱਕ ਸਾਡੇ ਕੀ ਪਤਾ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ , ਕੀਹਨੇ ਕੀਹਨੇ ਖੋ ਲਏ ਨੇ ?  
ਕੁਝ ਨੇਸੇ ਦੇ ਵਹਿਣ 'ਚ ਵਹਿ ਗਏ , ਤੇ ਕੁਝ ਉਜੜ ਗਈ ਮਾਵਾਂ ਦੀ ?  
ਉਜੜ ਉਜੜ ਕੇ ਵਸਦੀ ਏ , ਧਰਤੀ ਪੰਜ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੀ ....

5. ਸ਼ੇਖਲ ਮੀਡੀਆ ਤੇ ਨੱਚ-ਨੱਚ ਕੁਝੀਆਂ ਰਿਕਾਰਡ ਬਣਾ ਦਿੱਤੇ ?  
ਸੰਗ ਸ਼ਰਮ ਦੇ ਦੁਪਟੋਂ ਇਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਲਾਹ ਦਿੱਤੇ ?  
ਇਲਕ ਕਿਤੇ ਵੀ ਦਿਸਦੀ ਨਹੀਂ , ਮਾਈ ਭਾਗੋ ਜਿਹੇ ਕਿਰਦਾਰਾਂ ਦੀ ?  
ਉਜੜ ਉਜੜ ਕੇ ਵਸਦੀ ਏ , ਧਰਤੀ ਪੰਜ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੀ ....

6. ਆਓ ਸਾਰੇ ਰਲ ਮਿਲ ਰੰਗਲਾ ਪੰਜਾਬ ਬਚਾ ਲਈਏ ?  
ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਣਦਾ ਆਪਣਾ ਹਿੱਸਾ ਪਾ ਲਈਏ ?  
ਪਛਾਣ ਕੇ ਵਿਰਸਾ ਆਪਣਾ ' ਸਰਬਜੀਤ ' ਬਦਲ ਦੇਏ ਰੁਖ ਹਵਾਵਾਂ ਦੀ ?  
ਉਜੜ ਉਜੜ ਕੇ ਵਸਦੀ ਏ , ਧਰਤੀ ਪੰਜ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੀ ....

ਰਚਨਾ- ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ  
ਮੋਬਾਈਲ- 76967-08575

## ਕਵਿਤਾ

ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਮੇਰਾ ਸਾਥ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ,  
ਤਾਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਮੇਰਾ ਸਾਥ ਦਿੰਦੀਆਂ ਨੇ ।  
ਜਦੋਂ ਭਟਕ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ,  
ਤਾਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਮੇਰਾ ਰਾਹ ਰਸ਼ਨਾਉਂਦੀਆਂ ਨੇ ।  
ਜਦੋਂ ਰੋਂਦਾ ਹੋਇਆ ਆਉਂਦਾ ਹਾਂ , ਪੇਸ਼ਾਨ ਹੋ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ,  
ਤਾਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਗਲੇ ਲੱਗ ਲੱਗ ਲੈ ਦੀਆਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ।  
ਜਦੋਂ ਦੁਵਿਧਾ ਵਿੱਚ ਪੈ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ ਜਿੰਦਗੀ ਦੀ ਮੈਂ ,  
ਤਾਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀਆਂ ਨੇ ਸੁਵਿਧਾ ਮੈਨੂੰ ।  
ਜਦੋਂ ਅਸ਼ਾਂਤ ਹੋ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਆਉਂਦਾ ਹਾਂ ,  
ਤਾਂ ਸ਼ਾਂਤ -( ਚਿੱਤ ਹੋ ਕੇ , ਸਕਨ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ ਮੈਂ )  
ਜਦੋਂ ਸਾਰੇ ਦੁਰਕਾਰ ਦਿੱਦੇ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਕਦੇ ,  
ਤਦ ਵੀ ਪੁਸਤਕਾਂ ਮੇਰਾ ਸਵਾਗਤ ਕਰਦੀਆਂ ਨੇ ।  
ਜਦੋਂ ਲਾਲਾਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਜਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ,  
ਤਾਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਾਲ ਨਿਵਾਜ਼ੀਆਂ ਨੇ ।  
ਜਦੋਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝ ਲੱਭਦਾ ਹਾਂ ਕਿਧਰੇ ,  
ਤਾਂ ਸੱਚੇ ਦੋਸਤ ਵਾਂਗਾਂ ਦਿਲਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝ ਪਾ ਲੈਂਦੀਆਂ ਨੇ ।  
ਜਦੋਂ ਸੋਚਦਾ ਹਾਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਜੀਵਨ ਬਾਰੇ ,  
ਤਾਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਮਾਰ ਕੇ ਕੋਲ ਬੁਲਾਉਂਦੀਆਂ ਨੇ ਪੁਸਤਕਾਂ  
ਅੱਜ ਜੋ ਹਾਂ , ਜਿਵੇਂ ਹਾਂ , ਜਿੱਥੋਂ ਹਾਂ ,  
ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੀ ਬਚੋਲਤ ਹਾਂ ;  
ਕਿਉਂਕਿ ਇਹੋ ਮੇਰੀਆਂ ਦੋਸਤ , ਸਖੀਆਂ ਸਹੇਲੀਆਂ ਨੇ ।  
ਕਈ ਵਾਰ ਸੋਚਦਾ ਹਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ,  
ਨਾ ਕੁਝ ਲੈਂਦੀਆਂ ਨੇ , ਨਾ ਕੁਝ ਮੰਗਦੀਆਂ ,  
ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਅਨਮੋਲ ਖਜ਼ਾਨਾ ਲੁਟਾ ਦਿੱਦੀਆਂ ਨੇ ।  
ਕੀ ਕਹਾਂ , ਕੀ ਦੱਸਾਂ , ਕੀ ਲਿਖਾਂ ?  
ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਿਆਰੀਆਂ - ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੀ ਸਿਫਲ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ?  
ਕਦੇ ਲੱਗਦੀਆਂ ਨੇ ਮਾਤਾ - ਪਿਤਾ , ਭੈਣ - ਭਰਾਵਾਂ ਵਾਂਗ  
ਕਦੇ ਜਾਪਦੀਆਂ ਚੰਗੇ ਤੇ ਸਮਰਪਿਤ ਦੋਸਤ ਵਾਂਗਾਂ  
ਕਦੇ ਲੱਗਦੀਆਂ ਪਰੀ - ਲੋਕ ਦੀਆਂ ਪਰੀਆਂ ਇਹ ,  
ਕਦੇ ਮੈਨੂੰ ਮੇਰੀਆਂ ਸਹੇਲੀਆਂ ਜਾਪਦੀਆਂ ਨੇ ।  
ਆਖਿਰ ਕਹਿ ਹੀ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ,  
“ਮੈਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰ ਹੈ ” ,  
ਬਹੁਤ ਪਿਆਰ ਹੈ , ਸੱਚੁੱਚ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰ ਹੈ ;  
ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਮੇਰੀਆਂ ਹਿਤੈਸੀ ਹਨ , ਆਪਣੀਆਂ ਹਨ  
ਮਾਰਗ ਦਰਸਕ ਹਨ , ਮੇਰੀਆਂ ਸ਼ੁਭ ਚਿੱਤਕ ਹਨ।  
ਕਿਵੇਂ ਭੁੱਲਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ? ਕਿਵੇਂ ਦੂਰ ਰਹਿ ਸਕਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ?  
ਨਹੀਂ - ਨਹੀਂ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਮੈਂ ;  
ਕਿਉਂਕਿ .....।

ਮਾਸਟਰ ਸੰਜੀਵ ਧਰਮਾਣੀ .  
9478561356 .

## ਕਵਿਤਾ

ਬਾਪੂ ਉਥੇ ਤੁਰ ਗਿਆ , ਜਿੱਥੋਂ ਜਾ ਕੇ ਕੋਈ ਨਾ ਮੁੜਿਆ।  
ਤੇਰੀ ਕਮੀ ਬਹੁਤ ਰੜਕਦੀ , ਜਿੰਦਗੀ 'ਚ ਬੜਾ ਕੁੱਝ ਬੁਡ੍ਹਿਆ।  
ਹੁਣ 'ਕੱਲੀ ਹਉਂਕੇ ਭਰਦੀ ਆਂ , ਕੋਈ ਸਾਰ ਨਾ ਲੈਂਦਾ ਮੇਰੀ।  
ਸੀਨੇ ਵਿੱਚ ਕਈ ਦੁੱਖ ਨੇ ਬਾਬਲਾ , ਝੋਗ ਲੱਗਿਆ ਜਿੰਦ ਨੂੰ।  
ਉਥੇ ਗਿਆਂ ਕੋਈ ਬਾਤ ਨੀ ਪੁੱਛਦਾ , ਕਿਵੇਂ ਜਾਵਾਂ ਪੇਕੇ ਪਿੱਛ ਨੂੰ।  
ਰੋ-ਰੋ ਨੀਰ ਸ਼ੁਕਾ ਲਏ ਨੈਣੋਂ , ਇਹ ਜਿੰਦ ਵੀ ਅੰਤ ਠਰਜੂਗੀ,  
ਨਦੀ ਕਿਨਾਰੇ ਜਿੰਹੇ ਰੁੱਖ ਹੁੰਦਾ , ਲੱਗਦਾ ਧੀ ਛੇਤੀ ਤੇਰੀ ਮਰਜੂਗੀ।  
ਵੀਰ ਨੂੰ ਰਿਹਾ ਨਾ ਮੋਹ ਮੇਰਾ , ਬੇਸ਼ੱਕ ਪੱਗ ਤੇਰੀ ਉਹਦੇ ਸਿਰ ਧਰੀ ਆਂ ,  
ਮਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਤੋੜ ਲਿਆ ਧੀ ਨਾਲੋਂ , ਮਾਡੀ ਨਾਲ ਮੇਰੇ ਕਰੀ ਆਂ।  
ਭਾਂਕ ਨੇ ਵੀ ਲੜ ਛੁਡਾ ਲਏ , ਅਥੇ ਚੰਗੀ ਗੱਲ ਗਿਆ ਪੱਤਿਆ ਬੋਰਦਾ ,  
ਤੂ ਸਿਫਤਾਂ ਕਰਦਾ ਨੀ ਸੀ ਬੱਦਰਾ ਬਾਪੂ , ਜੀਤ ਅੱਜ ਬਣ ਗਈ ਸਿੱਕਾ ਖੋਰਦਾ।  
ਜੀਤ ਕੌਰ ਬੁਰਦ ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ 7888363591

## ਕਵਿਤਾ

ਬਦਲੇ ਜਮਾਨੇ ਦਿਲਦਾਰੀਆਂ ਨਾ ਰਹੀਆਂ।  
ਯਾਰਾਂ ਨਾਲ ਪੱਗ ਵੱਟ ਯਾਰੀਆਂ ਨਾ ਰਹੀਆਂ।  
ਖੂਨ ਹੋਗ ਚਿੱਟੇ ਰਿਸਤੇਦਾਰੀਆਂ ਨਾ ਰਹੀਆਂ।  
ਹੁਣ ਬਦਲਦੇ ਜਾਣ ਹਾਲਾਤ---  
ਸੱਭ ਕੁੱਝ ਪੈਸਾ ਹੈ-ਪੈਸਾ ਹੀ ਮਾਈ ਬਾਪੁ,,,, ਸੱਭ,,,  
ਪੈਸੇ ਦੀ ਕਰਮਾਤ,,,, ਸੱਭ ਕੁੱਝ,,,,  
ਲਾਲਚੀ ਜਮਾਨਾ ਪਾਉਂਦੇ ਰਹਿਣ ਟੋਪੀਆਂ।  
ਭੈਣ ਨਾ ਕੋਈ ਕਾਈ ਗੱਲਾਂ ਸੱਭ ਬੋਧੀਆਂ।।  
ਮਤਲਬ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਕਲਾਮ ਕਰਦੇ, ਸੱਭ ਗਰਜ਼ਾਂ ਦੀ ਰਹਿਗੀ ਗੱਲਬਾਤ  
ਸੱਭ ਕੁੱਝ  
ਅੜੀਆਂ ਨੇ ਦੁਨੀਆ ਮੁਕਾਈ ਦੰਦੀ।।  
ਮੁੱਕ ਗਏ ਸਬਰ ਤੇ ਸਚਾਈ ਦੰਦੀ।।  
ਇੱਕ ਵੱਟ ਪਿੱਛੇ ਨੇ ਕਤਲ ਕਰਦੇ, ਮਤਲਬੀ ਹੋ-ਗਏ ਸਾਕ,,,, ਸੱਭ ਕੁੱਝ,,,,  
ਪੈਸੇ ਪਿੱਛੇ ਇਜ਼ਤ ਨਿਲਾਮ ਹੁੰਦੀ ਐ।।  
ਝੂਠ ਨਹੀਂ ਰਾਈ ਸ਼ਰੇਆਮ ਹੁੰਦੀ ਐ  
ਚੋਰਾਂ ਦੇ ਵੀ ਹੁੰਦੇ ਨੇ ਅਸੂਲ ਕੁਝ ਪੱਕੇ, ਇਹ ਤਾਂ ਚੋਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਪਾਈ ਜਾਣ  
ਮਾਤ,,,, ਸੱਭ ਕੁੱਝ,,,,  
ਦੰਦਾਹੁਰੀਏ ਨੇ ਧੋਖੇ ਵੇਖੇ ਨੇ ਬੜੇ।।  
ਮਿਲਦੇ ਨੇ ਬੰਦੇ ਇਥੇ ਕੜ੍ਹੇ ਤੋਂ ਕੜ੍ਹੇ।।  
ਹਰ ਬੰਦਾ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਖੁਦ ਨੂੰ ਸਿਖਾਣਾ।ਮਾਡੇ ਬੰਦ ਦੀ ਪਰਖਦਾ ਹੈ  
ਜਾਤ,,,, ਸੱਭ ਕੁੱਝ,,,,  
ਜਸਵੀਰ ਸ਼ਰਮਾਂ ਦੰਦਾਹੁਰ 95691-495563

## ਜ਼ਿਹਰ/ ਕਵਿਤਾ

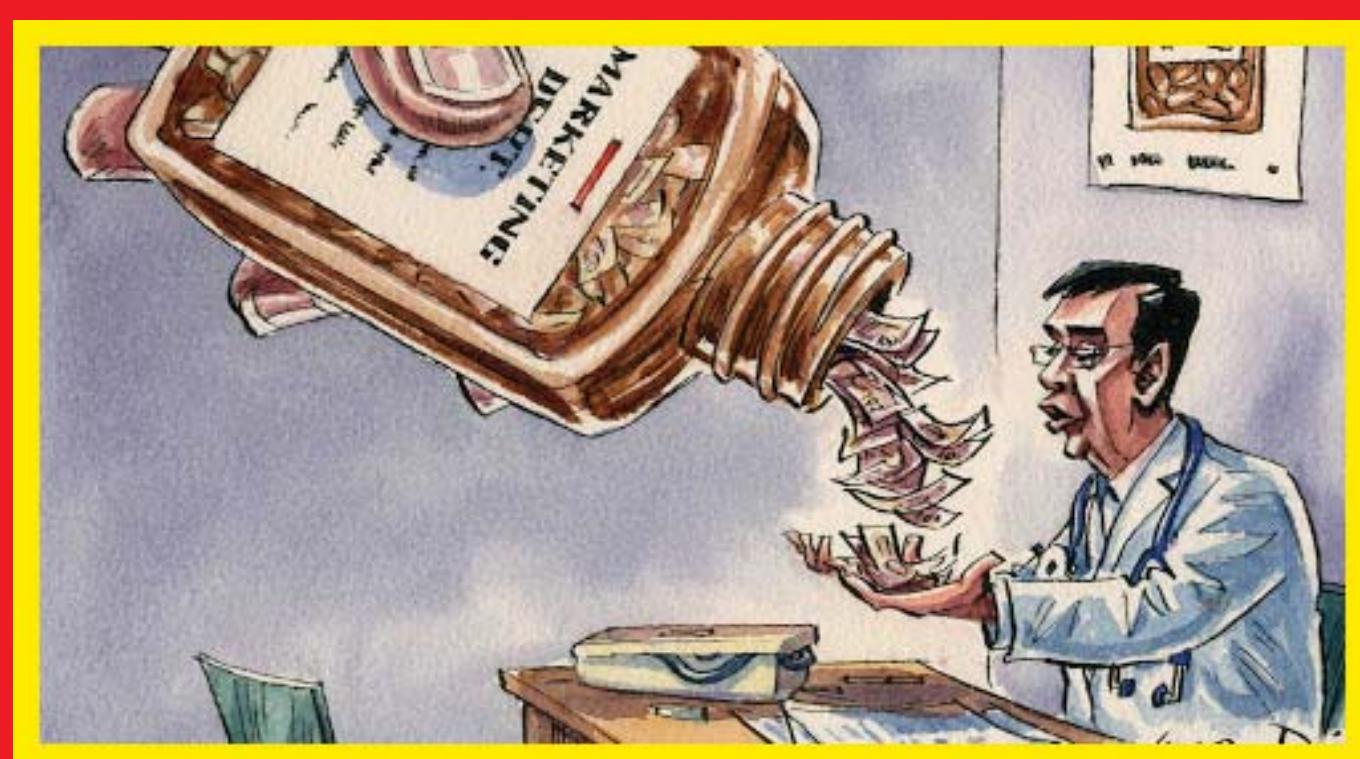
ਪੈਂਤੀ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ  
ਤੂ ਮੇਰੇ ਨਾਲੋਂ ਸਭ ਰਿਸਤੇ  
ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਤੇੜ ਦਿੱਤੇ ਸਨ  
ਕਿ ਮੈਂ ਇਕ ਕਵੀ ਹਾਂ  
ਤੇ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ  
ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ।।  
ਸੱਚ ਜਾਣੀ ਉਸ ਵੇਲੇ  
ਮੇਰੀ ਜਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ  
ਹਨੋਂ ਛਾ ਗਿਆ ਸੀ।।  
ਮੈਂ ਇਕ ਸਾਲ  
ਇਸ ਹੋਰੇ ਵਿੱਚ  
ਟੱਕਰਾ ਮਾਰਦਾ ਰਿਹਾ।।  
ਪਰ ਮੈਂ ਸਬਰ ਰਖਿਆ।।

ਤੇ ਫਿਰ ਮੈਨੂੰ ਇਕ ਉੱਚੀ, ਲੰਮੀ  
ਤੇ ਸੂਝਵਾਨ ਮੁਟਿਆਰ ਦਾ  
ਸਾਥ ਮਿਲ ਗਿਆ।।  
ਜਿਸ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਸੰਭਾਲਿਆ  
ਤੇ ਹੋਸਲਾ ਦਿੱਤਾ।।  
ਉਹ ਜਿੰਦਗੀ ਦੇ ਸਫਰ ਵਿੱਚ  
ਮੇਰੇ ਸੇਵੇ ਨਾਲ ਸੇਵਾ।।  
ਜੱਥੇ ਭਰ ਪੈ ਭਰ ਪਈ  
ਤੇ ਹਣ ਵੀ ਤੁਰ ਰਹੀ ਹੈ।।  
ਤੇਰਾ ਤੇੜ ਵਿਛੋੜੇ ਦਾ  
ਮੈਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜ਼ਿਹਰ  
ਮੇਰਾ ਜੀਵਨ ਰੱਖਿਆਕ  
ਬਣ ਗਿਆ।।  
ਮਹਿਸੂਸ ਸਿੰਘ ਮਾਨ 9915803554

## ਕਵਿਤਾ

ਦੁੱਖ ਵਿੱਚ ਨਾਂ ਹੀ ਹੁਣ ਆਪਣੇ ਅਪਨਾਂ ਉਣ,  
ਆਪੇ ਬਹਾਨੇ ਲੱਗੇ ਕੰਨੀ ਕਤਰਾਂ।।  
ਕਹਿਣ

ਅੱਜ ਦਾ ਕੌੜਾ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਬੰਦੇ  
ਦੀ ਜਾਨ ਦੀ ਜਾਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ  
ਕੀਮਤ ਕੁੱਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿ  
ਗਈ।ਆਏ ਦਿਨ ਇਵੇਂ ਦੀਆਂ  
ਖਬਰਾਂ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਨ ਨੂੰ  
ਮਿਲ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਸੋਸ਼ਲ  
ਮੀਡੀਆ ਤੇ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲ  
ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇੰਨਾ ਰੈਲਾ ਪੈਣ  
ਦੇ ਬਾਅਦ ਵੀ ਸਰਕਾਰਾਂ ਕੋਈ  
ਸਖਤ ਕਦਮ ਨਹੀਂ  
ਚੁੱਕਦੀਆਂ।ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਜੇ ਵੇਖੀਏ  
ਤਾਂ ਜੋ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹਰਕਤਾਂ ਕਰ  
ਰਹੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੱਬ ਭੁੱਲਿਆ  
ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪਰ ਰੱਬ ਦੇ ਘਰ ਦੇਰ  
ਹੈ ਅੰਧੇਰੀ ਨਹੀਂ। ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਦੀ  
ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਦਾਅ ਤੇ ਲਗਾਕੇ ਪੈਸੇ  
ਕਮਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਸਦਾ  
ਹਿਸਾਬ ਕੁਦਰਤ ਜ਼ਰੂਰ  
ਕਰੇਗੀ।ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਅਤੇ  
ਬੀਮਾਰੀ ਵਿੱਚੋਂ ਵੀ ਲੁੱਟ ਕਰਨ  
ਲਗਿਆਂ ਸ਼ਰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ।ਤੁਸੀਂ  
ਬਹੁਤੇ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਵੜ੍ਹੇ ਤਾਂ  
ਪਰਚੀ ਦੇ ਨਾਮ ਤੋਂ ਲੁੱਟ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ  
ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਡਾਕਟਰ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚੇ ਤਾਂ  
ਦੇਰ ਸਾਰੇ ਟੈਸਟ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ  
ਤੋਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਂ ਜੀ, ਇਹ



ਪ੍ਰਭਜੋਤ ਕੌਰ ਢਿੱਲੋਂ ਮੁਹਾਲੀ

ਪੈਸੇ ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ ਅਤੇ ਖੱਜਲ  
ਖਾਅਗੀ ਵਧ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਵਾਲ ਇਹ  
ਉਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੰਨਾ  
ਲੈਬਾਰਟਰੀਆਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ  
ਟੈਸਟਾਂ ਨਾਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕੋਈ  
ਬੇਮਤਲਬ ਦਵਾਈਆਂ ਖਾ ਕੇ ਮੌਤ  
ਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਚਲਾ ਜਾਵੇ। ਜਿਸ  
ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੇਰੇ ਪਤੀ ਦੀ ਸ਼ੂਗਰ ਦੀ  
ਰਿਪੋਰਟ ਕਰਕੇ ਦਵਾਈ ਖਾਣ ਲਈ  
ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜੇਕਰ ਉਹ ਖਾਧੀ  
ਜਾਂਦੀ ਤਾਂ ਉਸ ਨਾਲ ਜੋ ਨੁਕਸਾਨ  
ਹੁੰਦਾ ਉਸਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤਾਂ ਕਿਸੇ  
ਨੇ ਲੈਣੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸੁਣਵਾਈ  
ਕਿਧਰੇ ਹੁੰਦੀ ਨਹੀਂ। ਜਿਵੇਂ ਉਹ  
ਬੰਦਾ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਵਿਖਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਹੁਣ  
ਉਸਨੂੰ ਸੱਚੀ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਣਾ  
ਕਿ ਉਹ ਇਲਾਜ ਕਰਵਾਏ ਜਾਂ  
ਨਾ। ਯਕੀਨ ਕਹਿਦੇ ਤੇ ਕਰੋ, ਇਹ  
ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਅੰਖਾ  
ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਲੋਕਾਂ  
ਦੇ ਜਾਨ ਮਾਲ ਦੀ ਰਾਖੀ  
ਕਰਨੀ। ਇਹ ਸੱਭ ਵੇਖਕੇ ਅਤੇ  
ਸਿਸਟਮ ਵੇਖਕੇ ਇਹ ਹੀ ਸਵਾਲ  
ਉਠਦਾ ਹੈ ਜਿਹਨ ਵਿੱਚ ਕਿ ਕਦੇਂ  
ਤੱਕ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ  
ਨਾਲ ਖੇਡਿਆ ਜਾਲ ਵੇਗਾ ਪਰ  
ਜਵਾਬ ਕਿਧਰੋਂ ਆਉਂਦਾ ਵਿਖਾਈ  
ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ।

# ਕਦੋਂ ਤੁੱਕ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ ਨਾਲ ਖੇਡਿਆ ਜਾਵੇਗਾ

ਟੈਸਟ ਡਾਕਟਰ ਦਾ ਕਹਾ ਗਈ ਲੈਬਾਰਟਰੀ ਵਿੱਚ ਹੀ ਕਰਵਾਉਣੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਦੱਸਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂ। ਕਰੋਨਾ ਵਾਇਰਸ ਨਾਲ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਖੜ੍ਹੀ ਹੋ ਗਈ ਪਰ ਬੇਈਮਾਨੀ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਸੋਚ ਖੜ੍ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਉਹ ਉਵੇਂ ਹੀ ਬੇਈਮਾਨੀ ਕਰਨ ਲਈ ਸੋਚਦੇ ਘੋੜੇ ਭਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਿੱਛਲੇ ਦਿਨਾਂ ਅਖਬਾਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਨੇ ਆਪਣੇ ਟੈਸਟਾਂ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਵਿਖਾਈਆਂ। ਵੱਖ ਵੱਖ ਹਾਂ। ਮੇਰੇ ਪਤੀ ਨੇ ਮੁਹਾਲੀ ਦੇ ਨਾਮੀ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚੋਂ ਸੂਗਰ ਦਾ ਟੈਸਟ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਰਿਪੋਰਟ ਲਈ ਤਾਂ ਖਾਲੀ ਪੇਟ ਵਾਲੀ ਸੂਗਰ ਤਕਰੀਬਨ 350 ਲਿਖੀ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਖਾਣਾਂ ਖਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਾਲੀ ਟੈਸਟ ਦਾ ਜੋ ਇਹ ਹਾਲ ਹੈ ਤਾਂ 400। ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਸੂਗਰ ਦੀ ਦਵਾਈਆਂ ਖਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਮਿਲਕੇ ਇਹ ਘਣੌਨੀ ਹਰਕਤ ਦਿਤੀ। ਜਿੰਨੇ ਵੀ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਤੋਂ ਕੀਤੀ। ਸ਼ਰਮ ਵੀ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਿਵੇਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਨਾਲ ਤਾਂ ਹਾਲਤ ਬਹੁਤ ਮਾੜੀ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪੈਸੇ ਦੀ ਭੁੱਖ ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ ਨਾਲ ਖੇਡਕੇ ਪੈਸੇ ਕਮਾ ਰੁੰਦੀ ਹੈ। ਥੈਰ ਅਸੀਂ ਦੂਸਰੀ ਜਗ੍ਹਾ ਇੰਨੀ ਵਧ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕਾਂ

# ਸਾਡੀ ਜਿੰਦਗੀ ਦੀ ਅਸਲੀ ਤਸਵੀਰ !

ਜਿੰਦਗੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੀ ਜਿੰਦਗੀ ਦੇ ਬਦਲਦੇ ਰੰਗਾਂ ਨਾਲ ਇਸਦੀ ਤਸਵੀਰ ਵੀ ਬਦਲਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਬਦਲਦੇ ਸਮੇਂ ਨਾਲ ਇਨਸਾਨ ਦੀ ਸੋਚ ਬੋਲਚਾਲ ਰਹਿਣ ਸਹਿਣ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ ਧਾਰਾ ਵੀ ਬਦਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਉਹਨਾਂ ਰੰਗਾਂ ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਇੱਕ ਰੰਗ ਹੈ ਤਸਵੀਰਾਂ ਦਾ ਰੰਗ। ਕਿਸੇ ਬੱਚੇ ਦੇ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬੱਚੇ ਦੇ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਆਪਣੇ ਕਮਰੇ ਅਤੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਸੋਹਣੀਆਂ ਸੁੰਦਰ ਤਸਵੀਰਾਂ ਨੂੰ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਬੱਚੇ ਦੀ ਮਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚਾ ਦੋਵੇਂ ਤਸਵੀਰ ਵਾਂਗ ਖੁਸ਼ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਦਿਨ ਵੀ ਸੋਹਣਾ ਅਤੇ ਚੰਗਾ ਬਤੀਤ ਹੋਵੇ। ਫਿਰ ਨਿੱਕੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹਰੇਕ ਬੱਚੇ ਦਾ ਰੌਲ ਮਾਡਲ ਕੋਈ ਫਿਲਮੀ ਐਕਟਰ, ਕੋਈ ਖਿੱਡਾਰੀ ਆਦਿ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਉਸ ਰੌਲ ਮਾਡਲ ਦੀਆ ਤਸਵੀਰਾਂ ਨੂੰ ਪਸੰਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਣਨ ਦੀ ਨਕਲ ਜਾ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਅਗਲਾ ਕਦਮ ਕਦਮ ਬੋੜਾ ਸਮਝਦਾਰੀ ਦਾ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜਿਆਦਾਤਰ ਇਨਸਾਨ ਆਪਣੀ ਮੌਬਾਈਲ ਜਾ ਲੈਪਟੋਪ ਸਕ੍ਰੀਨ ਤੇ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਲਗਾ ਕੇ ਰਖਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਉਹ ਆਪਣੀ ਜਵਾਨੀ ਵਿੱਚ ਪੈਰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਆਪਣੀ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਦੋਸਤ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਜਿੰਦਗੀ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਰੰਗ ਨਿਖਰਦਾ ਹੈ ਜਦ ਉਸ ਇਨਸਾਨ ਦਾ ਵਿਆਹ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਜਿਆਦਾਤਰ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਨੂੰ ਤਹਿਜੀਬ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਬੇਸ਼ਕ ਫਰੇਮ ਓਹੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਤਸਵੀਰ ਬਦਲਦੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਫਿਰ ਇੱਕ ਦਿਨ ਉਹ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜਦ ਪਰਿਵਾਰ ਵਧਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਜੁਮੇਵਾਰੀਆਂ ਵੀ ਵੱਧ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਉਸੇ ਮੌਬਾਈਲ

ਫੇਨ ਜਾ ਲੈਪਟੋਪ ਦੀ ਸਕ੍ਰੀਨ ਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਕਿਰਦਾਰ ਅਤੇ ਪਿਆਰ ਬਦਲਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜਾ ਵੰਡਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਬਚੇ ਵੱਡੇ ਹੋਣ ਤੇ ਆਪਣੇ ਕੰਮਕਾਰ ਤੋਂ ਸੈਂਟ ਹੋ ਅਲੱਗ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਜਾ ਵਿਆਹੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਅਜਕਲ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਪਿਆਰ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹੋ ਸੰਸਕਾਰ ਨਹੀਂ। ਓਦੋਂ ਤੱਕ ਇਨਸਾਨ ਵੀ ਆਪਣੀ ਉਮਰ ਹੰਦਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਉਸਦੀ ਨਜ਼ਰ ਅਤੇ ਤਸਵੀਰ ਸਮੇਂ ਨਾਲ ਫਿਕੀ ਜਾ ਧੁੰਦਲੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਪਰ ਉਸ ਤਸਵੀਰ ਵਾਲੇ ਫਰੇਮ ਵਿੱਚ ਹੁਣ ਤਸਵੀਰ ਵੀ ਬਦਲ ਦੇ ਚੁੱਕੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਹੁਣ ਉਥੇ ਕਿਸੇ ਵਿਦਵਾਨ ਗੁਰੂ ਜਾ ਧਾਰਮਿਕ ਅਸਥਾਨ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਕ ਦਿਨ ਉਹ ਵੀ ਆਉਂਦਾ ਜਦ ਇਨਸਾਨ ਖੁਦ ਇੱਕ ਤਸਵੀਰ ਵਿੱਚ ਕੈਦ ਹੋ ਕੇ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੋ ਮੇਰੇ ਕਹਿਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੀ ਜਿੰਦਗੀ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਵਿੱਚ ਹਰੇਕ ਇਨਸਾਨ ਦਾ ਇੱਕ ਕਰੈਕਟਰ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਸੀਮਤ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਬਦਲਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਡਾ ਵੀ ਹਰੇਕ ਰਿਸਤੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਰੈਕਟਰ ਹੈ ਆਪਣੇ ਉਸ ਕਿਰਦਾਰ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਾਫ਼ ਸੁਖਰੀ ਤਸਵੀਰ ਵਾਂਗ ਹੀ ਰੱਖੋ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਨਸਾਨ ਨੇ ਇੱਕ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਇਥੋਂ ਵਾਪਿਸ ਜਾਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਉਸਦੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਦੁਨੀਆਂ ਤੇ ਸਫਰ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਖੁਦ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਲੈਣ ਤੇ ਜਾ ਤਸਵੀਰ ਬਦਲਣ ਤੇ ਜਿਆਦਾ ਸਮਾਨ ਨਹੀਂ ਲਗਦਾ ਸਮਾਂ ਤਾਂ ਜਿੰਦਗੀ ਦੀ ਅਸਲੀ ਤਸਵੀਰ ਬਣਾਉਣ ਤੇ ਲੁਟਾਵਾ ਹੈ।

ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ  
+919914315191

ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ  
ਸਾਹਿਬ ਚ  
14  
ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਨੇ  
ਪਰ  
ਲਿਖਤ  
ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ  
ਹੈ  
ਹੁਣ ਆਈ  
ਸਮਝ  
ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ  
ਕਿ ਨਹੀਂ





# CLASSIFIED & MATRIMONIAL



## ਲੜਕੇ/ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ

ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਲੜਕਾ 5'-9" 27 ਵਾਸਤੇ ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ ਇਹੀ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ ਜਿਹੜੇ ਲੜਕੇ ਦੇ ਭਰਾ 5'-7" 29 ਨੂੰ ਕੈਨੇਡੀਅਨ

ਲੜਕੀ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਕਰਵਾਉਣ .780-807-8861, ਇੰਡੀਆ 98555-97890

\*\*\*\*\*

ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਧਾਲੀਵਾਲ, ਉਮਰ 25 ਸਾਲ, ਕੱਦ 5'-10" ਲੁਧਿਆਣੇ ਜ਼ਿਲੇ ਵਿੱਚ 25 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿਜਟਰ ਵੀਜੇ 'ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਆਏ

ਲੜਕੇ ਲਈ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੀ.ਆਰ. ਜਾਂ ਸਿਟੀਜਨ ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸੰਪਰਕ: 780-953-6167

\*\*\*\*\*

ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਪੂਨੀਆ, ਉਮਰ 25 ਸਾਲ, ਕੱਦ 5'-8" MSC-IT ਲਈ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਲੜਕੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸੰਪਰਕ 780-904-5608,

780-710-5571

ਮੇਲ: bdhillon@carillion.ca

\*\*\*\*\*

ਇਂਗਲੈਂਡ ਤੋਂ ਪਤਿਆ ਉਮਰ 28 ਸਾਲ, ਕੱਦ 6 ਫੁੱਟ, ਵਧੀਆ ਪ੍ਰਾਪਟਰੀ

20 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ, ਇੰਡੀਆ ਵਿੱਚ ਵਧੀਆ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦੇ ਲੜਕੇ ਲਈ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੀ.ਆਰ. ਜਾਂ ਸਿਟੀਜਨ ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸੰਪਰਕ 780-716-5839

\*\*\*\*\*

ਸਿੱਖ ਬੀ ਟੈਕ, ਉਮਰ 30 ਸਾਲ, ਕੱਦ 5'-7: ਬਿਜਨਸ ਕਰਦੇ ਲੜਕੇ ਲਈ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸੰਪਰਕ 778-838-5989

ਇੰਡੀਆ-9872719621

\*\*\*\*\*

ਜੱਟ ਸਿੱਖ, ਮਕੈਨੀਕਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰ, ਉਮਰ 27 ਸਾਲ, ਕੱਦ 5'-11

ਲੜਕੇ ਲਈ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸੰਪਰਕ 514-609-0617

\*\*\*\*\*

ਜੱਟ ਸਿੱਖ, ਧਾਲੀਵਾਲ ਉਮਰ 25 ਸਾਲ, ਕੱਦ 5'-10" ਲੁਧਿਆਣੇ ਜ਼ਿਲੇ ਵਿੱਚ 25 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿਜਟਰ ਵੀਜੇ 'ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਆਏ

ਲੜਕੇ ਲਈ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੀ.ਆਰ. ਜਾਂ ਸਿਟੀਜਨ ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸੰਪਰਕ: 780-953-6167

\*\*\*\*\*

ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਪੂਨੀਆ, ਉਮਰ 25 ਸਾਲ, ਕੱਦ 5'-8" MSC-IT ਲਈ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਲੜਕੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸੰਪਰਕ : 780-953-6167

\*\*\*\*\*

ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਲੜਕੀ ਉਮਰ 25 ਸਾਲ

ਕੱਦ ਸਾਚੇ 5' ਫੁੱਟ M.A ਲਈ ਜੱਟ

Canadian ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਲੜਕੇ ਦੀ

ਲੋੜ। 780-932-0612, 94172-00545

\*\*\*\*\*

20 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ, ਇੰਡੀਆ ਵਿੱਚ ਵਧੀਆ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦੇ ਲੜਕੇ ਲਈ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੀ.ਆਰ. ਜਾਂ ਸਿਟੀਜਨ

ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸੰਪਰਕ 780-716-5839

\*\*\*\*\*

ਸਿੱਖ ਬੀ ਟੈਕ, ਉਮਰ 30 ਸਾਲ, ਕੱਦ 5'-7: ਬਿਜਨਸ ਕਰਦੇ ਲੜਕੇ ਲਈ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸੰਪਰਕ : 778-838-5989

ਇੰਡੀਆ-9872719621

\*\*\*\*\*

ਜੱਟ ਸਿੱਖ, ਮਕੈਨੀਕਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰ, ਉਮਰ 27 ਸਾਲ, ਕੱਦ 5'-11

ਲੜਕੇ ਲਈ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸੰਪਰਕ 514-609-0617

\*\*\*\*\*

ਜੱਟ ਸਿੱਖ, ਧਾਲੀਵਾਲ ਉਮਰ 25 ਸਾਲ, ਕੱਦ 5'-10" ਲੁਧਿਆਣੇ ਜ਼ਿਲੇ ਵਿੱਚ 25 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿਜਟਰ ਵੀਜੇ 'ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਆਏ

ਲੜਕੇ ਲਈ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸੰਪਰਕ 780-953-6167

\*\*\*\*\*

ਜੱਟ ਸਿੱਖ, ਧਾਲੀਵਾਲ ਉਮਰ 25 ਸਾਲ, ਕੱਦ 5'-10" ਲੁਧਿਆਣੇ ਜ਼ਿਲੇ ਵਿੱਚ 25 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿਜਟਰ ਵੀਜੇ 'ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਆਏ

ਲੜਕੇ ਲਈ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸੰਪਰਕ: 780-953-6167

\*\*\*\*\*

ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਲੜਕਾ ਉਮਰ 25 ਸਾਲ, ਕੱਦ 5'-9" ਲੁਧਿਆਣੇ ਜ਼ਿਲੇ ਵਿੱਚ 25 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿਜਟਰ ਵੀਜੇ 'ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਆਏ

ਲੜਕੇ ਲਈ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸੰਪਰਕ: 780-953-6167

\*\*\*\*\*

ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਲੜਕਾ ਉਮਰ 25 ਸਾਲ, ਕੱਦ 5'-9" ਲੁਧਿਆਣੇ ਜ਼ਿਲੇ ਵਿੱਚ 25 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿਜਟਰ ਵੀਜੇ 'ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਆਏ

ਲੜਕੇ ਲਈ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸੰਪਰਕ: 780-953-6167

\*\*\*\*\*

ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਲੜਕਾ ਉਮਰ 25 ਸਾਲ, ਕੱਦ 5'-9" ਲੁਧਿਆਣੇ ਜ਼ਿਲੇ ਵਿੱਚ 25 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿਜਟਰ ਵੀਜੇ 'ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਆਏ

ਲੜਕੇ ਲਈ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸੰਪਰਕ: 780-953-6167

\*\*\*\*\*

ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਲੜਕਾ ਉਮਰ 25 ਸਾਲ, ਕੱਦ 5'-9" ਲੁਧਿਆਣੇ ਜ਼ਿਲੇ ਵਿੱਚ 25 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿਜਟਰ ਵੀਜੇ 'ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਆਏ

ਲੜਕੇ ਲਈ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸੰਪਰਕ: 780-953-6167

\*\*\*\*\*

ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਲੜਕਾ ਉਮਰ 25 ਸਾਲ, ਕੱਦ 5'-9" ਲੁਧਿਆਣੇ ਜ਼ਿਲੇ ਵਿੱਚ 25 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿਜਟਰ ਵੀਜੇ 'ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਆਏ

ਲੜਕੇ ਲਈ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸੰਪਰਕ: 780-953-6167

\*\*\*\*\*

ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਲੜਕਾ ਉਮਰ 25 ਸਾਲ, ਕੱਦ 5'-9" ਲੁਧਿਆਣੇ ਜ਼ਿਲੇ ਵਿੱਚ 25 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿਜਟਰ ਵੀਜੇ 'ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਆਏ

ਲੜਕੇ ਲਈ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸੰਪਰਕ: 780-953-6167

\*\*\*\*\*

settled in Canada.

780-913-1179

ਇੰਡੀਆ +91-90200-00019

\*\*\*\*\*

ਰਾਮਗੜੀਆ ਸਿੱਖ, ਵਿਜਟਰ ਵੀਜੇ 'ਤੇ

ਕੈਨੇਡਾ ਆਏ ਲੜਕੇ ਲਈ ਕੈਨੇਡੀਅਨ

ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਉਮਰ 27 ਸਾਲ

ਕੱਦ 5'-10 ਸੰਪਰਕ 780-782-

3313

\*\*\*\*\*

ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਇਮੀਗ੍ਰਾਂਟ ਰਾਮਗੜੀਆ

ਸਿੱਖ ਲੜਕੀ July 87 Born

E'GT(B.Tech), ਮੈਨੇਜਰ ਦੀ ਜੋਬ

ਕਰਦੀ ਹੋਈ ਪਰਿਵਾਰ ਲੜਕੀ

ਲਈ ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਯੋਗ ਵਰ ਦੀ ਲੋੜ

ਹੈ ਸਟੂਡੈਂਟ/ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ ਉੱਤੇ

ਆਏ ਹੋਏ ਲੜਕੇ ਤੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ

ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਮਾਲਵੇ ਨੂੰ

ਪਹਿਲ ਲੜਕੀ ਦਾ ਸਾਰਾ

ਪਰਿਵਾਰ ਐਡਮੰਟਨ ਵਿੱਚ well

settled ਹੈ। ਆਪਣਾ Biodata

/ Picture e-mail

: deepedmonton9@gmail.com. (whatsapp)

or Call ' 780-628-7089

\*\*\*\*\*

ਢੰਡ ਖਤਰੀ ਲੜਕਾ ਉਮਰ 36 ਸਾਲ, ਕੱਦ 5'-8" ਖੁਦ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ, ਭੈਣ

# ਕਿੰਨੀ ਕੁ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਟੋਕਾ ਟਾਕੀ



ਫੇਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਇਸ ਟੋਕਾ ਟਾਕੀ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਸਮਝਾਉਣ ਦਾ ਰੂਪ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਹੋਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਬੱਚਾ ਕੁਝ ਨਵਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਟੋਕਣ ਦੀ ਥਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਕਸਰ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕਈ ਵਾਰ ਅਸੀਂ ਅਜਿਹਾ ਵੀ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਬੱਚਾ ਇੱਕ ਦੋ ਜੀਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਤੇ ਇੱਕ ਦੋ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦਾ। ਬੱਚਾ ਤਾਂ ਇੱਕ ਹੀ ਹੈ ਪਰ ਉਸ ਦਾ ਵਰਤਾਗਾ ਵੱਖ ਵੱਖ ਜੀਆਂ ਨਾਲ ਵੱਖਰਾ ਵੱਖਰ ਕਿਉਂ ਹੈ? ਇਹ ਅਸੀਂ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਸੋਚਦੇ ਜਿਸਦੇ ਕਹਿਣਾ ਬੱਚਾ ਮੰਨ ਰਿਹਾ ਹੈ ਉਸ ਦੇ ਦੋ ਕਾਰਨ ਹਨ ਜਾਂ ਤਾਂ ਬੱਚਾ ਉਸ ਤੋਂ ਡਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਬੱਚੇ ਦਾ ਉਸ ਨਾਲ ਰਿਸ਼ਤਾ ਢੰਗਾ ਹੈ। ਉਹ ਬੱਚੇ ਦੀ ਹਰ ਭਾਵਨ ਸਮਝਣ ਦੇ ਵਿੱਚ ਸਮਰੱਥ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬੱਚੇ ਦੇ ਕਹਿਣਾ ਮੰਨਦਾ ਕਾਰਨ ਪਹਿਲਾ ਹੈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਕਿ ਬੱਚਾ ਡਰਦਾ ਹੋਇਆ ਕਹਿਣਾ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਬੁਝੀ ਵੱਡੀ ਉਮਰ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਮੰਨੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਕਾਰਨ ਦੂਜਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਰਿਸ਼ਤਾ ਬੱਚੇ ਦੀ ਉਮਰ ਵਧਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਹੋਰ ਗੂੜਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਵਾਡੇ ਹਨ। ਉਸੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਬੱਚਾ ਜਿੱਨ੍ਹਾਂ ਜੀਅਦਾ ਕਹਿਣਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨ ਰਿਹਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖੁਲ੍ਹੇ ਸੋਚਣਾ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਕਾਰਨ ਕੋਈ ਹਨ। ਕਿ ਸਾਡਾ ਕਹਿਣਾ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨ ਰਿਹਾ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਬੱਚੇ ਦੀ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਕਰਿ ਸਕਦੇ, ਕਹਿਣਾ ਮਨਵਾਉਣ ਵਾਲੇ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਪੱਧੋਂ ਘੱਟ ਹੈ। ਖਾਸਕਰ ਜਿਹੜੇ ਮਾਂ ਬਾਪ ਦਾ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਦੋਸਤਾਂ ਵਰਗਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਉਹ ਉਮਰ ਵਧਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਹੋਰ ਗੂੜਾ ਹੁੰਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਬਾਲਗ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਰੋਕੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਮਾਂ ਬਾਪ ਤੋਂ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਛਾਪਾਉਂਦੇ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਤੇ ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਪੈਣ ਤੋਂ ਬੱਚੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਵੀ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਛਾਪਾਉਂਦੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਪਿਆਂ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦਾ ਡਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਡਰੋਸਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਉਸ ਦੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦਾ ਸਾਬ ਦੇਣਗੇ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਵੱਲੋਂ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਅਕਸਰ ਹੀ ਬੱਚੇ ਆਪਣੀਆਂ ਰਹਾਂ ਤੋਂ ਭੱਟਕ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਮਾਂ ਬਾਪ ਦੇ ਡਰ ਤੋਂ ਸਭ ਗੱਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਛਾਪਾਉਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜੋ ਵੀ ਪੁੱਣੀ ਸਿੱਧੇ ਗਸਤੇ ਸਿਲਦੇ ਹਨ ਅਪਣਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਵੀ ਅਸੀਂ ਅਮ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਅਕਸਰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਦੋਸਤਾਂ ਦਾ ਆਉਣਾ ਜਾਣਾ ਬਣਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਈ ਮਾਪੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੋਸਤਾਂ ਦੇ ਕੋਲ ਹੋਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵੀ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਝਿੜਕਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਬਿਲਕੁਲ ਗਲਤ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਬੱਚੇ ਸ਼ਰਮਿਦਗੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੋਸਤਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨੂੰ ਭਾਗਿਆ ਜਾਵੇ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਕਰਦੇ ਵੀ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਲੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਗੱਲ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਸਮਝਾ ਦੇਣੀ ਬਹੁਤ ਬਿਹਤਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਕਸਰ ਹੀ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਆਉਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਕੁਝ ਮਾਪੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵੱਡੇ ਇਹ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਾਡਾ ਬੱਚਾ ਬਹੁਤ ਸਿਆਣੀ ਦਿੱਸੇ ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੋ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਟੋਕਾ ਟਾਕੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਇਹ ਵੀ ਬੁਝੁਤ ਗਲਤ ਗੱਲ ਹੈ। ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨਾਲ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੀ ਬੱਚਾ ਵਿਚਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਵਿਚਰਤ ਦਿਉ। ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਕਮੀਆਂ ਨਜ਼ਾਰ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਦੇ ਚਲੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਸਮਝਾਉਣਾ ਬਿਹਤਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਉਹ ਅਗਲੀਆਂ ਵਾਰ ਜ਼ਰੂਰ ਧਿਆਨ ਰੱਖੋਗਾ। ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਸਾਹਮਣੇ



## ਨਵਜਤ ਕਰ (ਪੜਾਬਾ ਮਿਸਟ੍ਰੇਸ)

ਹੀ ਟੋਕਾ ਟਾਕੀ ਕਰਦੇ ਰਹੋਗੇ ਤਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗੁਸੈ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਗੁਸੈ ਨਾਲ ਹੀ ਭਰੇ ਰਹਿਣਗੇ ਆਪਣੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਵਲ ਕੋਈ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਣਗੇ। ਜਿਹੜੇ ਮਾਪੇ ਬਰਪਨ ਤੋਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਟੋਕਾ ਟਾਕੀ ਕਰਦੇ ਆਏ ਹਨ ਉਮਰ ਵਧਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਟੋਕਾ ਟਾਕੀ ਵੀ ਵਧਦੀ ਹੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਬੱਚੇ ਦੇ ਵੱਡੇ ਹੋ ਜਾਣ ਤੇ ਵੀ ਕਦੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ ਕਿ ਇਹ ਸਮਝਦਾਰ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਖਿਆਲ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬੱਚਾ ਨਾ ਸਮਝ ਹੈ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਖਿੱਝ ਵੀ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਵਧਦੀ ਤੁਰੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਬੁਢੇਪੇ ਵਿੱਚ ਜੇਕਰ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਆਪਣੇ ਮਾਂ ਬਾਪ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਬਣਦੀ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਸਾਰਾ ਦੋਸ਼ ਹੀ ਬੱਚਿਆਂ ਸਿਰ ਮੜ੍ਹੇ ਹਾਂ ਕਿ ਬੱਚੇ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸੰਭਾਲਦੇ ਪਰ ਇੱਥੇ ਕਿਤੇ ਨਾ ਕਿਤੇ ਕਸਰਵਾਰ ਮਾਪੇ ਖੁਦ ਵੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਭਰਿਆ ਦੇਸਤਾਂ ਵਰਗਾ ਰਿਸਤਾ ਬਣਾ ਕੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕੇ। ਵੱਡੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਤਾਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਪਾੜੇ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਵੀ ਮਾਪੇ ਆਪਣੀਆਂ ਹੀ ਜਿੱਦਾਂ ਪੁਗਾਉਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਪਰੰਪਰਾਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਜਿੰਦਗੀ ਜਾਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਮਝਣਾ ਇਹ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਮੇਂ ਦੇ ਬਦਲਾਅ ਨਾਲ ਪੀੜ੍ਹੀ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਆਉਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਰੋਕਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਾਂਗਾ ਤਾਂ ਬੱਚੇ ਦੁਨੀਆਂ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਰਹਿ ਜਾਣਗੇ ਵੱਡੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਉਹੀ ਟੋਕਾ ਟਾਕੀ ਗਾਲਾਂ ਦਾ ਰੂਪ ਵੀ ਲੈ ਲੈਂਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਗੱਲ ਘਰ ਕਰ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦੇ। ਫਿਰ ਜਦੋਂ ਬੁਢੇ ਹੋ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਬਾਂਹ ਨਹੀਂ ਚੱਲਦੀ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣਾ ਸਾਰਾ ਗੁੱਸਾ ਗਾਲਾਂ ਰਾਹੀਂ ਬੱਚਿਆਂ ਤੇ ਕੱਢੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਅਕਸਰ ਹੀ ਮੈਂ ਵੱਡੇ ਬੁੱਢਿਆਂ ਨੂੰ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਹੀ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਗਾਲਾਂ ਦਿੰਦੇ ਆਮ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਉਲੱਠ ਕੁਝ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਝਦਾਰ ਮਾਪੇ ਜਦੋਂ ਬੱਚੇ ਵੱਡੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਹਰ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਰੈ ਲੈਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਪੁਰਾਣੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਗਿਆਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਪੁਰਾਣੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਕੁਲ ਤਜਰਬਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਦਾ ਤਜਰਬਾ ਤੇ ਨਵਿਆਂ ਦਾ ਗਿਆਨ ਜਦੋਂ ਮਿਲ ਕੇ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਪਰਿਵਾਰ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ਗਾਲ ਪਰਿਵਾਰ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿੰਦਗੀ ਦੇ ਸਫਰ ਦੀ ਸੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਅੰਤ ਤੱਕ ਬੱਚੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਤੋਂ ਖੁਸ਼ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਮਾਪੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਤੋਂ ਹੇਸ਼ਾ ਖੁਸ਼ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਪਰਿਵਾਰ ਹੋਰਨਾਂ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਤਰੱਕੀ ਵੀ ਵੱਧ ਕਰਦੇ ਹਨ।

# ਚੀਨ ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਿਚਾਲੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਝਟਕਾ, ਇਸਲਾਮਿਕ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੇ ਬੁਲਾਈ ਹੁਗਮੀ ਮੀਟਿੰਗ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਚੀਨ ਦੇ ਨਾਲ ਅਰਬ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਉਆਈਸੀ ਗਲਵਾਨ ਘਾਟੀ 'ਚ ਤਨਾਤਨੀ ਤਾਂ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ 'ਤੇ ਦਬਦਬਾ ਹੈ। ਸਾਉਂਦੀ ਨੇ ਵੀ ਧਾਰਾ 370 ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵੱਲੋਂ ਐਲਓਸੀ 'ਤੇ ਜੰਗਬੰਦੀ ਦੀ ਹਟਾਉਣ ਵਿੱਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਉਲੰਘਣਾ ਤੇ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸਾਜਿਸ਼ਾਂ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਤੇ ਸੰਯੁਕਤ ਅਰਬ ਅਮੀਰਾਤ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸਲਾਮਿਕ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸੰਗਠਨ ਨੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਮਾਮਲਾ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਟਰਕੀ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੀ ਤਾਜ਼ਾ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਅਤੇ ਮਲੇਸ਼ੀਆ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੀ ਵਟਾਂਦਰੇ ਲਈ ਹੰਗਮੀ ਬੈਠਕ ਬੁਲਾਈ ਹੈ। ਉਆਈਸੀ ਇੱਕ ਸੰਗਠਨ ਹੈ ਜੋ 1969 ਵਿੱਚ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਬੈਠਕ ਕਰੇਗੀ। ਇਸ ਬੈਠਕ 'ਚ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਮੁੜੋਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਆਈਸੀ ਨੇ ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਆਨਲਾਈਨ ਬੈਠਕ ਵਿੱਚ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ, ਉਆਈਸੀ ਸਮੂਹ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ, ਉਆਈਸੀ ਸਾਜਿਸ਼ ਦੇ ਸਾਉਂਦੀ ਅਰਬ ਤੇ ਤੁਰਕੀ ਹਿੱਸਾ ਲੈਂਗੇ। ਦੱਸ ਦੱਈਏ ਕਿ ਉਆਈਸੀ ਇਸਲਾਮਿਕ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸੰਸਥਾ ਹੈ ਜੋ ਸਾਉਂਦੀ ਅਰਬ ਦਾ ਇਸ 'ਚ ਦਬਦਬਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਭਾਰਤ ਨੇ ਜਦੋਂ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਦਾ ਖਾਸ ਦਰਜਾ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਆਈਸੀ ਲਗਪਗ ਚੁੱਪ ਸੀ। ਸਾਉਂਦੀ

## ਹਿਸਾਬ ਬਰਾਬਰ

ਮਾਣੂੰ ਪਿੰਡ ਦੇ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਤੀਜੀ ਜਮਾਤ ਦਾ ਮਾਸਟਰ ਜੀ ਨੂੰ ਦਿਖਾਉਣ ਗਿਆ। ਮਾਸਟਰ ਜੀ ਨੇ ਦੇਖਦੇ ਸਾਰ ਪਰਵਾਹੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੀ.. ਇਕ ਦਿਨ ਡਰਾਇਂਗ ਵੇਲੇ ਮਾਸਟਰ ਜੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਮਾਤ ਨੂੰ ਕਾਰ ਦਾ ਚਿੱਤਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਹਵਾ 'ਚ ਉਛਾਲ ਦਿੱਤਾ। ਮਾਣੂੰ ਦੇ ਕੋਮਲ ਹਿਰਦੇ ਤੇ ਬਹੁਤ ਕਿਹਾ। ਮਾਣੂੰ ਨੂੰ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੀ ਮਾਸਟਰ ਜੀ ਦੀ ਕਾਰ ਚਿੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਤੇ ਡਿੱਗਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਾਣੂੰ ਨੇ ਚੁੱਕਿਆ ਉਸ ਕਾਰ ਨੂੰ ਹੱਥ ਲਾ ਲਾ ਕੇ ਦੇਖਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ... ਕਈ ਵਾਰ ਉਹ ਆਪਣਾ ਬਣਾਇਆ ਹੋਇਆ ਚਿੱਤਰ ਤੇ ਮਨ ਹੀ ਮਨ ਸੋਚਣ ਉਸਦਾ ਦਿਲ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮਾਸਟਰ ਜੀ ਨੂੰ ਕੁਟਾ ਦੇਣ ਲਈ ਕੇਹੇ ਪਰ ਲੱਗਾ ਹਿਸਾਬ ਬਰਾਬਰ ਕਰਨ ਬਾਰੇ.....। ਕਦੀ ਹੈਸਲਾ ਨੂੰ ਪਿਆ ਸੀ ਉਸਦਾ। ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ਮਾਣੂੰ ਨੇ ਮਾਸਟਰ ਜੀ ਦੀ ਕਾਰ ਵੱਲ ਦੇਖ ਕੇ ਆਪਣੀ ਡਰਾਇਂਗ ਕਾਪੀ ਪਰਕਾਰ ਕੱਢ ਲਈ ਉਸਨੇ ਤੇ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਮਾਸਟਰ ਜੀ ਦੀ ਕਾਰ ਤੇ ਕਾਰ ਦਾ ਚਿੱਤਰ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਪਰ ਮਾਸਟਰ ਜੀ ਦੀ ਸਫੈਦ ਕੋਲ ਜਾ ਕੇ ਬੋਨਟ ਤੇ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਕਾਂਟੇ ਮਾਰ ਦਿੱਤੇ ਤੇ ਮਨ ਹੀ ਕਾਰ ਤੋਂ ਉਲਟਾ ਉਸਨੇ ਆਪਣਾ ਮਾਨ ਪਸੰਦ ਲਾਲ ਰੰਗ ਭਰ ਦਿੱਤਾ ਮਨ ਸੋਚਣ ਲੱਗਾ ਤੇ ਬੁਝ ਹੋਣ ਲੱਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ, ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਦੇ ਬੱਚੇ ਤੋਂ ਸਕੈਚ ਪੈਨ ਲੈ ਕੇ। ਆਪਣੇ ਵੱਲੋਂ ਬਹੁਤ "ਸਰ ਜੀ..ਆਹ ਦੇਖੋ ... ਕਰਤਾ ਮੈਂ ਸਾਬ ਬਰਾਬਰ...." ਸੋਹਣਾ ਚਿੱਤਰ ਬਣਾਇਆ ਸੀ ਮਾਣੂੰ ਨੇ... ਚਾਈਂ ਚਾਈਂ ਉਹ

ਅੱਧੀ ਛੁੱਟੀ ਹੋਈ ਤਾਂ ਨਾਲ ਦੇ ਬੱਚੇ ਦੇ ਬੈਗ ਵਿੱਚੋਂ ਪਰਕਾਰ ਕੱਢ ਲਈ ਉਸਨੇ ਤੇ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਮਾਸਟਰ ਜੀ ਦੀ ਕਾਰ ਤੇ ਕਾਰ ਦਾ ਚਿੱਤਰ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਜੇ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਉਸ ਦਾ ਪਰਭਾਵ ਬਚਿਆਂ ਜਾਵੇਗੀ ਤਾਂ ਇਕ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਨਹੀਂ ਸਾਰੇ ਪਿੰਡ ਦੀ ਬਦਨਾਮੀ ਤੇ ਬਹੁਤ ਮਾੜਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਨਭਾਲਕ ਨਾ ਦੇਖਣ ਹੋਵੇਗੀ ਪਰ ਅੱਜ ਦੇਖਲਾ ਮਹਿਂਗਾ ਸਿੱਹਾ ਹਰ ਕੋਈ ਫੇਨ ਚਕੀ ਲਿਖਿਆ ਹੁੰਦਾ ਪਰ ਜਿਥੇ ਕਿਤੇ ਵੀ ਸਖੱਤ ਮਨਾਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਲੋਕ ਫਿਰਦਾ ਤੇ ਉਦੇ ਵਿੱਚ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕੀ ਕੀ ਭਰ ਦਿੱਤਾ ਜੇ ਪੱਧੀ ਉਸ ਕਿਤਾਬ, ਫਿਲਮ ਤੇ ਗੀਤ ਨੂੰ ਹਰ ਗੀਲੇ ਪੜਨ, ਦੇਖਣ ਅਤੇ ਨਹੀਂ ਵੀ ਵਜਦੀ ਫਿਰ ਵੀ ਉਸ ਨਾਲ ਹੀ ਚੁਬੜੇ ਰਹਿੰਦੇ ਨੇ ਬਿਸ਼ਨ ਸੁਣਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ਵਧੀਆ ਸਾਚੀ ਹੈ ਇਕ ਚੰਗਾ ਸਮਾਜ ਸਿੱਧ ਕੁਝ ਹੋਰ ਕਿਹਿੰਦਾ ਸਹਿਜੀਤ ਬੋਲ ਪਿਆ ਅੱਜ ਸਮਾਂ ਬਦਲ ਗਿਆ ਹੈ ਸੈਲ ਫੋਨ ਵਿੱਚ ਇਨੀਆ ਚੀਜ਼ਾਂ ਹੁੰਦੀਆ ਹਨ ਬਚਿੱਗਾ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਇਨੇ ਰੁਝ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਈ ਵਾਰੀ

ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ  
ਪਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਫਿਲਮ  
1516-234 - 8545

# BJ DIGITAL & PHOTOS

BROADCAST HD FILM QUALITY

**Blu-ray DVD**

Experience 22 Years

Digital Video & Photos Wedding, Birthday, Ring Ceremony, Sweet Sixteen & All Others Function All work in digital

Ph.: 718 441 6516, Cell : 646 403 7334

## ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਜ਼ੀਰੇ

ਮੇਰੀ ਇਹੋ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰੀ ਕੌੜੀ - ਕੁਸਲੀ ਤੇ ਉਸ਼ਬੜ - ਖਾਬੜ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੇ ਮੈਂਨੂੰ ਜੋ ਕੁਝ ਸਿਖਾਇਆ ਜਾ ਮੇਰੇ ਪਾਸੋਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਜੋ ਕੁਤਾਹੀਆਂ ਜਾਣੇ - ਅਣਜਾਣੇ ਵਿੱਚ ਹੋ ਗਈਆਂ, ਮੈਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ - ਤਜਰਬੇ ਆਪਣੇ ਪਾਠਕਾਂ ਅਤੇ ਨਵੀਂ ਪੀੜੀਵੀ ਨਾਲ ਸਾਝੇ ਕਰਾਂ, ਤਾਂ ਜੋ ਮੇਰੇ ਰਾਹਾਂ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਨੁਕਲੇ ਕੰਡੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇ ਜੀਵਨ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਨਾ ਆਵੇ। ਦੋਸਤੇ ! ਇਹ ਜੀਵਨ ਪਲ - ਪਲ ਇੱਕ ਸੰਘਰਸ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਸਿਦਕ, ਸਿਰੜ ਤੇ ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਜਿਹੇ ਅਨੇਮੇਲ ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਕਦਮ - ਦਰ - ਕਦਮ ਪਰਖ ਹੁੰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਜੋ ਇਨਸਾਨ ਜੀਵਨ ਦੀ ਹਰ ਸਹਿਤੀ ਵਿੱਚ ਅਡੋਲ ਖਲੋਤਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਹੀ ਇਹ ਇੱਕ ਦਿਨ ਵਿੱਚੋਂ - ਸ਼੍ਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਬਾਕੀ ਮਰ ਮਿਟ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਗੁਮਨਾਮ ਪ੍ਰਸ਼ਾਹਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸਮਾਹਿਤ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਸ਼ਾਨੀਆਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਵੀ ਹਨ ਤੇ ਇੱਕ ਦਿਨ ਦੇਰ - ਸਵੇਰ ਚਲੀਆਂ ਵੀ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਇਸ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਦੌਰ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਨਾ ਹੀ ਗਲੇ ਦੀ ਹੱਡੀ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਨਿਜਾਤ ਆਪਣੀ ਜੀਵਨ ਦੀ ਹਰ ਸਹਿਤੀ ਵਿੱਚ ਅਡੋਲ ਖਲੋਤਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਇਹ ਇੱਕ ਦਿਨ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਸਿਦਕ, ਸਿਰੜ ਤੇ ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਜਿਹੇ ਅਨੇਮੇਲ ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਕਦਮ - ਦਰ - ਕਦਮ ਪਰਖ ਹੁੰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਜੋ ਇਨਸਾਨ ਜੀਵਨ ਦੀ ਹਰ ਸਹਿਤੀ ਵਿੱਚ ਅਡੋਲ ਖਲੋਤਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਹੀ ਇਹ ਇੱਕ ਦਿਨ ਵਿੱਚੋਂ - ਸ਼੍ਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਬਾਕੀ ਮਰ ਮਿਟ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਗੁਮਨਾਮ ਪ੍ਰਸ਼ਾਹਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸਮਾਹਿਤ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਸ਼ਾਨੀਆਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਵੀ ਹਨ ਤੇ ਇੱਕ ਦਿਨ ਦੇਰ - ਸਵੇਰ ਚਲੀਆਂ ਵੀ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਇਸ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਦੌਰ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਨਾ ਹੀ ਗਲੇ ਦੀ ਹੱਡੀ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਨਿਜਾਤ ਆਪਣੀ ਜੀਵਨ ਦੀ ਹਰ ਸਹਿਤੀ ਵਿੱਚ ਅਡੋਲ ਖਲੋਤਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਇਹ ਇੱਕ ਦਿਨ ਵਿੱਚੋਂ - ਸਾਡੇ ਸਿਦਕ, ਸਿਰੜ ਤੇ ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਜਿਹੇ ਅਨੇਮੇਲ ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਕਦਮ - ਦਰ - ਕਦਮ ਪਰਖ ਹੁੰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਜੋ ਇਨਸਾਨ ਜੀਵਨ ਦੀ ਹਰ ਸਹਿਤੀ ਵਿੱਚ ਅਡੋਲ ਖਲੋਤਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਹੀ ਇਹ ਇੱਕ ਦਿਨ ਵਿੱਚੋਂ - ਸ਼੍ਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਬਾਕੀ ਮਰ ਮਿਟ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਗੁਮਨਾਮ ਪ੍ਰਸ਼ਾਹਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸਮਾਹਿਤ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਸ਼ਾਨੀਆਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਵੀ ਹਨ ਤੇ ਇੱਕ ਦਿਨ ਦੇਰ - ਸਵੇਰ ਚਲੀਆਂ ਵੀ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਇਸ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਦੌਰ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਨਾ ਹੀ ਗਲੇ ਦੀ ਹੱਡੀ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਨਿਜਾਤ ਆਪਣੀ ਜੀਵਨ ਦੀ ਹਰ ਸਹਿਤੀ ਵਿੱਚ ਅਡੋਲ ਖਲੋਤਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਇਹ ਇੱਕ ਦਿਨ ਵਿੱਚੋਂ - ਸਾਡੇ ਸਿਦਕ, ਸਿਰੜ ਤੇ ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਜਿਹੇ ਅਨੇਮੇਲ ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਕਦਮ - ਦਰ - ਕਦਮ ਪਰਖ ਹੁੰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਜੋ ਇਨਸਾਨ ਜੀਵਨ ਦੀ ਹਰ ਸਹਿਤੀ ਵਿੱਚ ਅਡੋਲ ਖਲੋਤਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਹੀ ਇਹ ਇੱਕ ਦਿਨ ਵਿੱਚੋਂ - ਸ਼੍ਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਬਾਕੀ ਮਰ ਮਿਟ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਗੁਮਨਾਮ ਪ੍ਰਸ਼ਾਹਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸਮਾਹਿਤ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਸ਼



# ਮੀਡੀਆ ਤੋਂ ਬਾਬਦ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਲਾਲੀ ਨੂੰ ਖੁੱਜੇ ਲਾਉਣ ਦੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ



ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੇ ਚਾਰ ਥੰਮਾਂ ਵਿਚੋਂ ਨਿਰਪੱਖ ਮੀਡੀਆ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅਤੇ ਸਾਰਬਕ ਜਗ੍ਹਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਥੰਮਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੀ ਕਲਪਣਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਪਰ ਅਫਸੋਸ! ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੇ ਇਹਨਾਂ ਥੰਮਾਂ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮੀਡੀਆ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਇਹ ਤੱਥ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਰਪੱਖ ਪੱਤਰਕਾਰਤਾ ਹੁਣ ਬੀਤੇ ਜ਼ਮਾਨੇ ਦੀ ਗੱਲ ਹੋ ਚੁਕੀ ਹੈ। ਵਿਰੋਧਤਾ ਅਤੇ ਆਲੋਚਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਵਿਰੋਧੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦਾ ਨਾਮ ਦੇ ਕੇ ਅਸਲੋਂ ਹੀ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਉਹ ਹੋਰ ਵਸੀਲਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਖਬਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਅਦਾਰੇ ਦੀ ਕਾਰਜਸ਼ੈਲੀ ਸ਼ੁਕ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿਚ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਅਦਾਰੇ ਨੇ ਹਰ ਖਬਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਦਾਰੇ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੀ ਪੁੱਠ ਚਾੜੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪੈਰ! ਪਿਛਲੀ ਦਿਨੀਂ ਦੋ ਵੱਡੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਾਪਰੀਆਂ ਹਨ ਜਿਹਨਾਂ ਕਰਕੇ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਮਨਸੂਬੇ ਆਸ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਜਾਗਰ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਪਹਿਲੀ ਘਟਨਾ, ਹੈਦਰਾਬਾਦ 'ਚ ਇੱਕ ਡਾਕਟਰ ਕੁੜੀ ਨਾਲ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦੇ ਚਾਰ ਮੁੜਰਮਾਂ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਨੇ 6 ਦਸੰਬਰ 2019 ਨੂੰ ਇੱਕ ਮੁਕਾਬਲੇ 'ਚ ਮਾਰ ਮੁਕਾਇਆ। ਇਹ ਸਮੁੱਚੀ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਸੂਲੀ ਨਹੀਂ ਟੰਗਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਪਰ! ਲੋਕ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਰਹੇ। ਉਹ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀ 'ਸਹਿਮਤੀ' ਬਾਅਦ ਇਹ ਵਰਤਾਰਾ ਭਿਆਨਕ ਰੂਪ ਅਖ਼ਤਿਆਰ ਕਰ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਕਥਨ ਵਿਚ ਭੋਰਾ ਵੀ ਝੂਠ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਦੋਹਾਂ ਘਟਨਾਵਾਂ 'ਚ ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਕੋਈ ਮਾਸੂਮ ਬੱਚੇ ਨਹੀਂ ਸਨ ਬਲਕਿ ਵੱਡੇ ਅਪਰਾਧੀ ਸਨ। ਪਰ! ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਹੱਥੋਂ ਮਾਰਨ ਵਾਲਾ ਇਹ ਢੰਗ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਉੱਪਰ ਲੱਗਾ ਸਵਾਲੀਆ ਨਿਸ਼ਾਨ ਹੈ। ਜਿਹੜਾ ਵਰਤਾਰਾ ਯੂ. ਪੀ. ਜਾਂ ਹੈਦਰਾਬਾਦ 'ਚ ਹੋਇਆ ਇਹੋ ਵਰਤਾਰ

ਕੁਝ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਤੱਕ ਪੁਲਿਸ ਮੁਕਾਬਲਾ ਠੀਕ ਉਸੇ ਜਗ੍ਹਾ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ 1984 ਤੋਂ 1992, 93 ਅਖੜਿਆਰ 'ਚ ਛਾਪੀ ਮੁਖਰ ਨੂੰ 'ਅੰਤਿਮ ਹੋਇਆ ਜਿੱਥੇ ਉਸ ਕੁੜੀ ਨਾਲ ਤੱਕ ਸਿਖਰ ਤੇ ਸੀ। ਪਰ! ਇੱਥੇ ਧਿਆਨ ਸੱਚ ਮੰਨ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਹੁਣ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅੱਜ ਪਾਠਕਾਂ, ਦੂਜੀ ਘਟਨਾ, ਯੂ. ਪੀ. ਦੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਕੌਲ ਸੂਚਨਾ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਬਹੁਤ ਮਸ਼ਹੂਰ ਗੈਂਗਸਟਰ ਵਿਕਾਸ ਦੁਬੇ ਦਾ 9 ਸਾਰੇ ਸਾਧਨ ਮੌਜੂਦ ਹਨ। ਉਹ ਹਰ ਸਾਧਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ 'ਅੰਤਿਮ ਸੱਚ' ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵਿਕਲਪਾਂ ਕਰਕੇ ਪੱਤਰਕਾਰਤਾ ਦੀ ਨਿਰਧਾਰਤਾ ਨੂੰ ਬੰਗ ਲੱਗਾ ਹੈ ਤੋਂ ਖੁਸ਼ ਹਨ। ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਇਸ ਕਿਉਂਕਿ ਹਰ ਮੁਖਰ ਨੂੰ ਹਰ ਅਦਾਰਾ ਮਨੋਸਥਿਤੀ ਪਿੱਛੇ 'ਛੇਤੀ ਨਿਆਂ' ਆਪਣੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਪਾਉਣ ਦੀ ਲਾਲਸਾ ਲੁਕੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਢਾਲ ਕੇ ਪਾਠਕਾਂ, ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਂਝ ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਆਮ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਨਾਲ ਜਦੋਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਲਦ ਨਿਆਂ ਮਿਲਣਾ ਪਾਠਕ, ਦਰਸ਼ਕ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਪਰ! ਉਸ ਨਿਆਂ ਵਾਸਤੇ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਇਸਦਾ ਖਿਮਿਆਜਾ ਜਿੱਥੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਭੁਗਤਣਾ ਪਿਆ ਉੱਥੇ ਹਕੂਮਤਾਂ ਵੀ ਇਸਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਚ ਨਹੀਂ ਸਕੀਆਂ। ਕੈਰ! ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਅਤੇ ਯੂ. ਪੀ. ਵਿਚ ਹੋਇਆ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਖੂੰਜੇ ਲਾਉਣ ਦੀ ਸਿੱਧੀ ਤਿਆਰੀ ਹੈ। ਅਜੇ ਇਹ ਫਰਤਾਰਾ ਮੰਗਮ ਹੈ ਪਰ ਜਦੋਂ ਰਫ਼ਤਾਰ ਫੜ ਗਿਆ ਫੇਰ ਇਸਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਭਿਆਨਕ ਅਤੇ ਡਾਗਉਣੇ ਨਿਕਲਣਗੇ। ਪਰ ਅਫਸੋਸ! ਆਮ ਲੋਕ ਅਜੇ ਜਸ਼ਨਾਂ 'ਚ ਮਸ਼ਰੂਹ ਹਨ। ਪਰ! ਜਦੋਂ ਅੱਖ ਬੁੱਲੀ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਹੋ ਚੁਕੀ ਹੋਵੇਗੀ।

ਯੂ. ਪੀ. ਦੇ ਬਦਮਾਸ਼ ਵਿਕਾਸ ਦੁਬੈ ਦੇ ਇਨਕਾਊਂਟਰ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਉਹ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਬਦਮਾਸ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ ਬਲਕਿ ਉਸਦੀ ਦਹਿਸ਼ਤ 1999 ਤੋਂ ਵੱਧਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਉਸਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵੱਡੇ ਆਗੂਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਸਨ। ਉਹ ਸਿਆਸਤ ਵਿਚ ਸਰਗਰਮ ਸੀ। ਪਰ! ਹੁਣ ਚਰਚਾ ਨੂੰ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਕਰਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ਼ ਨੇ ਵਿਕਾਸ ਦੁਬੈ ਨੂੰ ਮਰਕੇ 'ਵੱਡੇ ਮਨੋਬਿਰਤੀਂ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਪਾਰਟੀ ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਵੇ; ਸੱਤਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਕਤ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸੱਤਾ, ਤਾਕਤ ਲਈ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਪਾਉਣ ਸਰਵੋਤਮ ਗੁਣ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਵੇਟਾ ਵੇਲੇ ਅਜਿਹੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕੌਨੋਪੈ ਚਾੜੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲੋਕ-ਲਹਿਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੱਖ 'ਚ ਭੁਗਤਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ।

ਆਗੂੰ ਬਚਾ ਲਈ। ਪਰ! ਇਹ ਆਤਮ  
 ਅਤੇ ਪੁਰਾ ਸੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ।  
 ਇਹਨਾਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਪਿੱਛੇ  
 ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਨੂੰ 'ਨਵੇਂ' ਨਿਆਇਕ  
 ਢਾਚੇ ਦੇ ਅਨੁਰੂਪ ਢਾਲਣ ਦਾ ਪਹਿਲਾ  
 ਯਤਨ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉੱਪਰ  
 ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ, 'ਅਜੇ ਇਹ ਵਰਤਾਰਾ  
 ਆਮ ਨਹੀਂ, ਮੱਧਮ ਹੈ। ਪਰ! ਸਹਿਜੇ-  
 ਸਹਿਜੇ ਇਹ ਵਰਤਾਰਾ ਆਮ ਹੋ  
 ਜਾਵੇਗਾ। ਆਮ ਲੋਕ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀ  
 ਲਈ ਇਸ ਢੰਗ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਭਾਲਣ  
 ਲੱਗਣਗੇ ਅਤੇ ਫੇਰ ਮੌਜੂਦਾ ਨਿਆਂ  
 ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਸਦਾ ਲਈ ਅਲੋਪ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ।  
 ਹਾਕਮ ਜਮਾਤ ਨੂੰ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਨਫ਼ਾ :  
 ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੇਸ਼, ਰਾਜ ਵਿਚ ਹਾਕਮ  
 ਜਮਾਤ ਦਾ ਮੂਲ ਮਕਸਦ ਸੱਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ  
 ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਲੋਕ-  
 ਲਹਿਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੱਖ 'ਚ ਕਰਨ ਲਈ  
 ਹਰ ਹੀਲਾ ਵਰਤਦੇ ਹਨ। ਇੱਥੇ ਕਿਸੇ  
 ਇੱਕ ਪਾਰਟੀ, ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀ

ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਿੰਘ ਰਾਠੋਰ (ਡਾ.)  
ਪਿੱਪਲੀ, ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ।  
ਮੌ. 75892-33437

ਇਸਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਕੇ  
ਸਿਆਸੀ ਹੱਥਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਜ਼ਿਆਦਾ  
ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਿ ਆਮ  
ਲੋਕ ਹਰ ਖਬਰ ਨੂੰ ਹਾਕਮ ਦੀ ਅੱਖ ਰਾਹੀਂ  
ਵੇਖਣ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਲਈ ਹਾਕਮ ਦੇ ਮੁੰਹ  
ਵੱਲ ਤੱਕਣ।

ਇਹ ਵਰਤਾਰਾ ਇੱਕ ਦਿਨ  
 ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਨਾਲ ਨੇ ਪਰੇ ਨਹੀਂ  
 ਚਾੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ; ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ  
 ਹਾਕਮ ਜਮਾਤ ਬਾਬੂ ਬੀ ਜਾਣਦੀ ਹੈ।  
 ਇਸ ਲਈ ਪਹਿਲੇ ਦੌਰ ਵਿਚ ਲੋਕ  
 ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ  
 ਟਾਰਗੋਟ ਅਜਿਹੇ ਚੁਣੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ  
 ਜਿਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸੌਖਾ ਫੁੰਡਿਆ ਜਾ ਸਕੇ  
 ਅਤੇ ਲੋਕ-ਲਹਿਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੱਖ 'ਚ  
 ਭੁਗਤਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਪਰ! ਲੋਕ  
 ਇਸ ਵਿਉਂ ਤੱਥਦੀ ਤੋਂ ਅਣਜਾਣ ਹਨ।  
 ਜਦੋਂ ਨੂੰ ਸਮਝ ਆਉਂਗੀ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਬਹੁਤ  
 ਦੇਰ ਹੋ ਚੁਕੀ ਹੋ ਵੇਗੀ।



# ਲੋਧੀ ਹੋ ਰਹੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਨਾਮ

ਸਮਾਂ ਬਦਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਨੌਜਵਾਨ  
ਤਕਨੀਕੀ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਜਿਆਦਾ ਤੇਜ਼ੀ ਅਤੇ ਨਾ  
ਨਾਲ ਬਦਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ  
ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਸਾਂਝ ਵਿੱਚ ਵੀ ਬਦਲਾਅ ਸਾਰਾ ਕੁ  
ਦਰਜ ਹੋਏ ਹਨ। ਸਾਂਝੇ ਪਰਿਵਾਰ ਇਕੱਹਰੇ ਦਾ ਦਾ ਦਾ-ਦਾ-ਦਾ-  
ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦਾ ਨਿੱਘ ਭੈਣ-ਭਰੀ  
ਪਦਾਰਥਵਾਦੀ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਘੱਟਦਾ ਜਾ ਹੈ। ਪੁੱਤਰ-ਕਪੁੱਤਰ ਹੁੰਦੇ ਸ਼ਹੇ ਸੀ ਅੰਜ-  
ਕੱਲ੍ਹ ਮਾਪੇ-ਕੁਮਾਪੇ ਹੋਣ ਦੀ ਬ਼ਬਰਾਂ ਵੀ  
ਨਸ਼ਰ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਸੱਭ ਕੁਝ ਹੋਣ ਦੇ  
ਬਾਵਜੂਦ ਜੇਕਰ ਇਨਸਾਨ ਥੋੜਾ ਜਿਹਾ  
ਠਹਿਰ ਕੇ ਆਪਣੇ ਅਮੀਰ ਵਿਰਸੇ,  
ਇਤਿਹਾਸ, ਵਿਰਾਸਤ, ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੇ  
ਅਤੀਤ ਵਿੱਚ ਛਾਤ ਮਾਰ ਲਵੇ ਤਾਂ ਜੀਵਣ  
ਦਾ ਪੰਧ ਸੌਖਾ ਅਤੇ ਅੰਦਰ ਭਰਪੂਰ ਹੋ ਸਕਦਾ  
ਹੈ। ਇਕੱਹਰੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਟੀ ਨੇ  
ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਨਿੱਘ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੇ  
ਨਾਂਵਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਦਫਨ ਕਰ ਲਿਆ  
ਹੈ। ਅੰਜ ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੇ ਬੱਚੇ ਅਤੇ

ਰਿਵਾਰਕ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਨਿੱਘ  
ਦੇਹਾਂ ਤੋਂ ਅਨਜਾਣ ਹਨ।  
ਉਥੋਂ ਸਬਦ 'ਅਕਲ-ਆਂਟੀ' ਨੇ  
ਲਪੇਟ ਕੇ ਰੱਖ ਲਿਆ ਹੈ।  
ਮੀ (ਵੱਡੇ ਪਾਪਾ-ਵੱਡੀ ਮਾ'),  
ਬਹੁ-ਸਿਸ), ਬੇਬੇ-ਬਾਪ੍ਪੀ (ਮੌਮ-  
ਆਂ ਤੇ ਰਹੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਗਿਤਤੇ  
ਚੀ, ਮਾਮਾ-ਮਾਮੀ, ਮਾਸੀ-  
ਈ-ਤਾਇਆ, ਭੁਆ-ਭੁੱਵੜ,  
ਣੀ, ਦਿਓਰ-ਭਰਜਾਈ ਦਾ  
ਨਾਂ ਪਿਂਡਾਂ ਕਸ਼ਿਆਂ ਤੱਕ ਹੀ  
ਰੇ ਰਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਬਿਨ੍ਹਾਂ  
ਵੀ ਸੁੰਘੜਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।  
ਪੇਕੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਆਪਸੀ  
ਦੇ ਨਾਂ ਅੱਜ ਅਲੋਪ ਹੁੰਦੇ ਜਾ  
ਨਹਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਦਾਦੇ ਨੂੰ  
ਅਤੇ ਸੱਸ ਦੇ ਪੇਕੇ ਪਰਿਵਾਰ  
ਤੁਰਾ ਆਦਿ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਹੁਰੇ  
ਵੱਚ ਸੱਸ ਦੀ ਭੈਣ ਨੂੰ ਮਾਸੀ

ਸੱਸ, ਸੱਸ ਦੀ ਭਰਜ  
ਮਾਮੇਸ ਅਤੇ ਸਹੁਰੇ ਦੇ  
ਜਾਂ 'ਫੁਫੇਸ' ਆਦਿ  
ਤੋਂ ਅਜਕੀਰੀ ਪੀੜ੍ਹੀ  
ਕੁੱਝ ਹੋਰ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ  
ਕਰਦੇ ਹਨ। ਵਿਆਹ  
ਜੋੜੀ ਦਾ ਜੋੜ ਜਿੱਥੋਂ  
ਗਿਤਤੇ ਵੀ ਨਾਲ ਜੁ  
ਲੜਕਾ-ਲੜਕੀ ਲੈ  
ਗਿਤਤੇਦਾਰ ਜਿਵੇਂ  
ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਨੇ ਅਤੇ  
ਅਖਵਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਭਾ  
ਭਤੀਜਾ ਭਤੀਜੀ ਅਤੇ  
ਨੂੰ ਭਨੇਵਾਂ-ਭਨੇਵਾਂ  
ਘਰਵਾਲੀ ਦੇ ਭਰਾ-  
ਸਾਲੇਹਾਰ ਅਤੇ ਭੈਣ  
ਸਾਂਛੂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ  
ਘਰਵਾਲੇ ਦੇ ਵੱਡੇ  
ਜੇਠ-ਜੇਠਾਣੀ, ਛੋਟੇ

ਨੂੰ ਮਾਪੀ ਸੱਜ ਜਾਂ  
ਭੈਣ ਨੂੰ ਕੁਆ ਸੱਸ  
ਸ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਨਾਵਾਂ  
(ਝ ਨਹੀ ਜਾਣਦੀ।  
ਨਾਵਾਂ ਦਾ ਜਿਕਰ  
ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਵੀਂ  
ਜੜਦਾ ਹੈ ਉਥੋਂ ਨਵੇਂ  
ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਦੋਵੇਂ  
ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ  
ਚੇ-ਤਾਏ ਪਤਿਉਰੇ  
ਤੀ-ਤਾਈ ਪਤੀਸ  
ਦੇ ਮੁੰਡਾ-ਕੁੜੀ ਨੂੰ  
ਭੈਣ ਦੇ ਮੁੰਡੇ-ਕੁੜੀ  
ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।  
ਰਜਾਈ ਨੂੰ ਸਾਲਾ-  
ਜੀਜੇ ਨੂੰ ਸਾਲੀ ਅਤੇ  
ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ  
ਗਰਾ-ਭਰਜਾਈ ਨੂੰ  
ਭਰਾ-ਭਰਜਾਈ ਨੂੰ

ਦਿਉਰ-ਦਰਾਣੀ ਅਤੇ ਭੈਣ ਅਤੇ ਜੀਜੇ ਨੂੰ  
ਨਨਾਣ-ਨਨਾਣਵਈਆ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।  
ਉਪਰੋਕਤ ਨਾਵਾਂ ਦੇ ਉਚਾਰਣ ਨਾਲ ਹੀ  
ਸਬੰਧਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਅਗਲੇ ਵਿਅਕਤੀ  
ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ  
ਰਿਸ਼ਤਾਦਰਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਅਲੋਪ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ।  
ਘਰ ਦੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਸਮੇਤ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦਾ  
ਫਰਜ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ  
ਕਿਸੇ ਘੇਰੇਲੂ ਸਮਗਰਮਾਂ ਦੌਰਾਨ ਆਪ ਅੱਗੇ  
ਹੋ ਕੇ ਆਪਣੇ ਰਿਸ਼ੇ ਤਦਾਰਾਂ ਨਾਲ  
ਮਿਲਵਾਉਣ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ  
ਦੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਨੂੰ ਨਾਵਾਂ ਸਮੇਤ ਦੱਸਣ ਤਾਂ  
ਕਿ ਸਾਡੇ ਬੱਚੇ ਇਹਨਾਂ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦਾ  
ਨਿੰਘ ਵੀ ਮਾਣ ਸਕਣ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ  
ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਸਮੇਤ ਰਿਸ਼ਤਾਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣ-  
ਪਹਿਚਾਣ ਵੀ ਸਕਣ। ਇਹੀ ਸਾਡਾ  
ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਵਿਰਸਾ ਹੈ।

- ਇਕਵਾਕ ਸਿੰਘ ਪੱਟੀ  
ਸੁਲਤਾਨਵਿੰਡ ਰੋਡ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।



ਜੇ ਸਉ ਚੰਦਾ ਉਗਵਹਿ ਸੁਰਜ ਚੜਹਿ ਹਜਾਰ।। ਏਤੇ ਚਾਨਣ ਹੋਇਆਂ ਗੁਰ ਬਿਨੁ ਘੋਰ ਅੰਪਾਰ

**ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬਾਬਾ ਮੱਖਣ ਸ਼ਾਹ ਲੁਬਾਣ ਸਿੱਖ ਸੈਂਟਰ ਨਿਉਯਾਰਕ ਵਿਖੇ  
ਸਾਚਾ ਗੁਰੂ ਲਾਏ ਰੋ ਦਿਵਸ  
ਮਨਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।**



## ਪ੍ਰਗਰਾਮ

### 09 ਅਗਸਤ ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ

ਸਵੇਰੇ 10 ਵਜੇ ਤੋਂ ਸ਼ਾਮ 4.00 ਵਜੇ ਤੱਕ ਦੀਵਾਨ ਸਜਣਗੇ।  
ਆਰੰਭ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ 07 ਅਗਸਤ ਸਵੇਰੇ 10.30 ਵਜੇ  
ਸਮਾਪਤੀ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ 09 ਅਗਸਤ ਸਵੇਰੇ 10.00 ਵਜੇ  
ਉਪਰੰਤ ਬਾਅਦ ਦੁਪਹਿਰ 4 ਵਜੇ ਤੱਕ ਦੀਵਾਨ ਸਜਣਗੇ

ਨੋਟ : ਕੋਰੋਨਾ ਵਾਇਰਸ ਕਰਕੇ ਸਾਚਾ ਗੁਰੂ ਲਾਏ ਰੇ ਸਮਾਗਮ ਸਮੇਕੀ ਪਾਰਕ ਦੀ ਬਜਾਏ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬਾਬਾ ਮੱਖਣ ਸ਼ਾਹ ਲੁਬਾਣ ਦੀ ਇਮਾਰਤ ਵਿਚ ਮਨਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ

#### ਰਾਗੀ, ਢਾਡੀ, ਪ੍ਰਚਾਰਕ

ਭਾਈ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬੱਲੜ੍ਹਵਾਲ, ਗਿਆਨੀ ਆਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਜੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਾਲੇ  
ਢਾਡੀ ਜਥਾ ਭਾਈ ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬਡਾਨਾ ਅੰਬਾਲੇ ਵਾਲੇ, ਗਿਆਨੀ ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਹੈਡ ਗ੍ਰੰਥੀ

ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ੍ਰ. ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਮਹਿਮਦਪੁਰ	ਚੇਅਰਮੈਨ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਟਾਹਲੀ	ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਦਲੇਰ ਸਿੰਘ, ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਸਰਪੰਚ ਰਿੰਗੀ ਟਾਹਲੀ	ਵਾਇਸ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਗਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ	ਵਾਇਸ ਚੇਅਰਮੈਨ ਬੀਬੀ ਬਲਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਗਿਲਜੀਅਂ	ਕੈਸ਼ੀਅਰ ਸ੍ਰ. ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਗਰੀਬ ਸਿੰਘ ਤਨੇਜਾ ਅਤੇ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ	ਹੈਡ ਗ੍ਰੰਥੀ ਗਿਆਨੀ ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ 610.203.0000	ਗਜਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਪੀ ਆਰ ਓ ਕੁਲਵੰਡ ਕੌਰ ਪੀ ਆਰ ਓ
ਬਿਲਡਿੰਗ ਇੰਚਾਰਜ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ	ਐਜ਼ੂਕੇਸ਼ਨ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਬੀਬੀ ਗੁਰਮੀਤ ਕੌਰ ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ	ਲੀਗਲ ਐਡਵਾਈਜ਼ਰ ਬੀਬੀ ਸਤਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਅਤੇ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ	ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ ਸ੍ਰ. ਹਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤਲਵੰਡੀ	ਲੰਗਰ ਇੰਚਾਰਜ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ	ਗ੍ਰੰਥੀ ਗਿਆਨੀ ਸੇਵਕ ਸਿੰਘ 347.985.3298	ਗ੍ਰੰਥੀ ਗਿਆਨੀ ਕੁਲਵੰਡ ਸਿੰਘ 347.995.1608	

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਫੋਨ ਨੰ : 718-805-6941, 718-805-7400

EVENTS BY SRISHTI presents

# DULHAN SUMMER EXPO 2020

Bridal Show

Plan Your Wedding or Event in One Day

70+ Wedding Planning Booths . Designer Fashion Shows . Live Entertainment . Jewelry/Fashion Shopping

Produced by Dulhan Magazine, Events by Srishti, DJ Ricky Bhatia, Tradition & Trends, Saroj Studios & Aisha's Wedding Decor

OUTDOOR/PARKING LOT

RAIN DATE: AUG.13

ABIDING BY ALL LARGE GATHERING GUIDELINES

Adhering to Covid-19 Related Social Distancing Code  
Practicing all Precautions and Limiting the Attendance  
Not all the Amenities & Attractions Might be Feasible

Please Visit [www.DulhanExpo.com](http://www.DulhanExpo.com) Weekly for Complete Updated Guidelines, leading upto the Event Date!

PRE-REGISTRATION REQUIRED

NEW JERSEY

1-7 PM

Aug. 8

2020

SATURDAY

@ PINES MANOR

2085 Lincoln Hwy, Edison NJ 08817

2 JULY DATES MERGED INTO 1 MEGA SHOW

THE MARIGOLD

MOVED TO MARCH.10.2021

HILTON MEADOWLANDS

MOVED TO MARCH.21.2021

For FREE Entry Passes, Directions, Additional Information,  
and LATEST UPDATES, Please Visit our Website Frequently:

**DULHANEXPO.COM** **732.754.1894**

DulhanExpo provides its Vendors a Promotional Platform & the Brides/Visitors a 1-Stop Shopping Convenience. Dulhan Inc. is not responsible for any Claims made by the Vendors & Delivery of Raffles and/or Deals offered by them. Please spend time Evaluating their Talent, Quality and Professionalism and Check all the References before Hiring them. We will be taking all Precautions related to Communicable Diseases and Following the Guidelines by the CDC, WHO, and the Government. Vendors and Attendees are to Wear the Masks at all times. Hand Sanitizer will be provided. DulhanExpo & the Host Venues are not to be held responsible for any Remote Possibility of any type of Infection.

FREE PARKING, FREE FOOD-CAKE-PAAN TASTING  
FREE HENNA, PHOTOS, T-SHIRTS, BAGS & RAFFLES

FREE ADMISSION

Rakesh Sharma  
PHOTOGRAPHY  
Makeup: S.M.A. Makeup Academy

For Booths/Stalls at DulhanExpos and  
Other Marketing Ideas, Please Call/Text Sumit Arya: